

รายงานภาพรวมระดับโครงการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓
กระทรวงมหาดไทย

สำนักตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ สป.

รายงานภาพรวมระดับโครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

กระทรวงมหาดไทย

สำนักตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์
โทรศัพท์ 0-2222-5850/0-2222-1812

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
โทรศัพท์ 0-2222-5850/0-2222-1812

คำนำ

กระทรวงมหาดไทย มีภาระหน้าที่สำคัญในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้กับประชาชนทุกส่วนของประเทศ ทั้งในส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนและนำนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยรวมทั้งยุทธศาสตร์ของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมอันจะส่งผลให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีมั่นคงและยั่งยืน

การตรวจราชการเป็นกลไกที่สำคัญอย่างหนึ่งตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่มีส่วนในการกำกับ ติดตามและประเมินผล ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมให้การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการบรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะให้ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาสามารถใช้ในการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ แนะนำ และกำกับดูแลการดำเนินการและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือพนักงานของรัฐ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการขององค์กรหรือหน่วยงานส่วนภูมิภาค และหน่วยงานในราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้บันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) 17 กระทรวง กำหนดให้มีการตรวจราชการแนวใหม่เป็นการตรวจราชการเชิงรุก เน้นความสัมฤทธิ์ผลของแผนงาน/โครงการภายใต้นโยบายของรัฐบาลให้ขับเคลื่อนเกิดผลอย่างรูปธรรม เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมการวางแผนและตรวจราชการร่วมในพื้นที่ ตลอดจนทำรายงานร่วมกันได้เกิดผลสัมฤทธิ์ ตามนโยบายของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เกิดความคุ้มค่าแห่งภารกิจของรัฐ และเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงได้เสนอโครงการที่มีความสำคัญและมีความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลสูง จำนวน 5 โครงการได้แก่ โครงการพัฒนาแผนชุมชน โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ และโครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด เพื่อบรรจุไว้ในแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล พ.ศ. 2553

รายงานผลการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553 (Annual Inspection Report: Fiscal Year 2010) ของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย (ภาพรวมโครงการ) เป็นการรวบรวมและสรุปผลการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย จำนวน 5 โครงการ ดังกล่าวข้างต้น ก่อนออกตรวจราชการ การตรวจราชการในรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลผลการตรวจราชการเพื่อให้คำดัชนีความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของโครงการ กระทรวงมหาดไทย การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยงและการให้ข้อเสนอแนะเพื่อลดความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ให้อยู่ในระดับยอมรับได้ โดยอ้างอิงกับหลักการของเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ความคิดเห็นของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการ ภาคประชาชนและความคิดเห็นของประชาสังคมกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

สำนักงานผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้ผลการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 (Annual Inspection Report) จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการของหน่วยงาน ผู้รับผิดชอบโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสะท้อนความคิดเห็นต่างๆ เพื่อนำเสนอต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลต่อไป

สารบัญ

	หน้า
1. หลักการและเหตุผล	1
2. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการตรวจติดตาม	2
3. ลักษณะการดำเนินโครงการ (วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย)	2-13
4. ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ตามแบบการตรวจราชการแบบบูรณาการ (จำนวน 5 โครงการ)	14-16
5. ผลการตรวจติดตาม	16-32
6. ค่าความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของโครงการของกระทรวงมหาดไทย จำนวน 5 โครงการ ของกระทรวงมหาดไทย ก่อนออกตรวจติดตาม การสอบทานในรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3	32
7. แผนภูมิการเปรียบเทียบค่าดัชนีความเสี่ยงที่พบจากการวิเคราะห์โครงการ และการตรวจติดตามโครงการในพื้นที่จำแนก รายโครงการก่อนออกตรวจราชการ กับการออกตรวจราชการรอบที่ 1,2 และ3 (KPN) และการวิเคราะห์ดัชนีความเสี่ยง	32-35
8. ตารางแสดงผลการประมวลข้อเสนอแนะเพื่อจัดการกับความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ทั้ง 5 โครงการ ในรอบที่ 1-3 โดยอ้างอิง กับหลักการของเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในมิติต่างๆ	35-36
9. การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยงและข้อเสนอแนะในพื้นที่ เพื่อลดความเสี่ยงตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (ธรรมาภิบาล) โดยอ้างอิงกับหลักการของเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ในรอบที่ 1 และ 2	36-55
10. การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง / ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการ กระทรวงมหาดไทย (เพิ่มเติม) ในรอบที่ 3	56-66
11. บทที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนและการมีส่วนร่วมของที่ปรึกษา ผู้ตรวจราชการภาคประชาชนในการตรวจราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ตามตัวชี้วัดที่ ก.พ.ร. กำหนดประจำปีงบประมาณ 2553	67-72
12. บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและผลงานประเมินผลที่เกี่ยวข้อง	73-80
13. บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมินผล	81-84
14. บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์และการประเมินผล	85-115

รายงานภาพรวม
โครงการ
ของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

บทที่ 1
บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

1.1.1 คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2553 เห็นชอบให้ทุกกระทรวงดำเนินการตามแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาลประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553 ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้จัดให้มีการประชุมร่วมกันทุกกระทรวงเพื่อจัดทำแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล โดยใช้หลักการบริหารความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่

- 1) ความเสี่ยงด้านแนวทางการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน (Key Risk Area) ซึ่งสอดคล้องตามหลักธรรมาภิบาล คือ 1.หลักการรับผิดชอบ (K1) และ 2.หลักการมีส่วนร่วม (K2)
- 2) ความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์ของหน่วยงาน (Reputation and Political Risk) ซึ่งสอดคล้องตามหลักธรรมาภิบาล คือ 1.หลักคุณธรรม (P1) 2.หลักความโปร่งใส (P2) 3.หลักความคุ้มค่า (P3) และ 4.หลักนิติธรรม (P4)
- 3) ความเสี่ยงด้านการไม่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชน (Negotiation Risk) คือ 1.หลักการมีส่วนร่วม (N1) 2.หลักความคุ้มค่า (N2)

1.1.2 ตามแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล พ.ศ. 2553 กำหนดให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยตรวจติดตามแผนงาน/โครงการ จำนวน 5 โครงการ ดังนี้

- 1) โครงการพัฒนาแผนชุมชน (กรมการพัฒนาชุมชน)
- 2) โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (กรมการพัฒนาชุมชน)
- 3) โครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ (กรมที่ดิน)
- 4) โครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ (กรมที่ดิน)
- 5) โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)

1.1.3 กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่ง ที่ 504/2552 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 เรื่อง แผนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ข้อ 4.1 กำหนดให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล พ.ศ. 2553

1.1.4 กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่ง ที่ 94/2553 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 เรื่อง แต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจติดตามโครงการตามแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ของกระทรวงมหาดไทย จำนวน 5 โครงการ

1.2 เป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการตรวจติดตาม

1.2.1 เป้าหมายหลักในการตรวจติดตาม

เพื่อลดความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ของแผนงาน/โครงการที่สำคัญของกระทรวงมหาดไทย และผลักดันให้แผนงาน/โครงการสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย สามารถผลักดันในประเด็นยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทยให้ขับเคลื่อนเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เกิดการบูรณาการ ทำงานร่วมกันได้เพื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ ตามนโยบายของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เกิดความคุ้มค่าแก่ ภาครัฐ และเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

1.2.2 วัตถุประสงค์ในการตรวจติดตาม

เพื่อติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการภายใต้นโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย โดยให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบนำไปปฏิบัติแล้ว สามารถทำให้ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลลดลง อยู่ในระดับที่ยอมรับได้และสามารถเชื่อมโยงการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการไปสู่กระบวนการบูรณาการ ร่วมกันในการทำงานได้เป็นอย่างดี เนื่องจากหน่วยรับการตรวจ/ผู้รับประโยชน์ อยู่ในพื้นที่เดียวกันซึ่งอาจมีหลาย แผนงาน/โครงการลงไปในพื้นที่เดียวกัน แต่หลากหลายแผนงานโครงการ จึงทำให้เกิดกระบวนการทำงานแบบ บูรณาการร่วมกันได้ และทำให้เกิดความคุ้มค่า ประหยัดทรัพยากรในการบริหารจัดการอีกทางหนึ่งด้วย ประโยชน์ที่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะได้รับร่วมกันเป็นการบริหารจัดการคุณภาพชีวิต การเอื้ออาทร การพัฒนาอาชีพต่อยอดให้เกิด ความยั่งยืนรวมทั้งอนุรักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การประหยัดพลังงาน สร้างสรรค์ชุมชนให้ เข้มแข็ง อยู่ภายใต้วิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

1. เพื่อเป็นการประสานสร้างความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติงานกับจังหวัด อย่างใกล้ชิดและเป็นเครือข่าย ให้งานการตรวจราชการทั้งในระดับกระทรวง กรม และจังหวัด ได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในเรื่องการตรวจ ราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล

2. เพื่อลดความเสี่ยงในระดับโครงการของกระทรวงมหาดไทยที่บรรจุไว้ตามแผนการตรวจราชการ แบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล พ.ศ. 2553 โดยการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการ กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าภาพ ผู้ตรวจราชการกระทรวงที่เกี่ยวข้อง 4 กระทรวง และผู้ตรวจราชการกรมในสังกัด กระทรวงมหาดไทย รวม 5 โครงการ

3. เพื่อเกิดการบูรณาการการตรวจราชการระหว่างผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ผู้ตรวจราชการกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และผู้ตรวจราชการกรมในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ร่วมตรวจราชการ ร่วมกันในพื้นที่เขตตรวจราชการทั้ง 18 เขตตรวจราชการ โดยได้ร่วมทำงานในพื้นที่ ร่วมคิด และร่วมแก้ไข ปัญหา ทำให้โครงการเพื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ ตามนโยบายของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1.3 ลักษณะการดำเนินงานโครงการ

1.3.1 ลักษณะการดำเนินการ

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ลักษณะงาน
1. โครงการพัฒนาแผนชุมชน 1.1 กิจกรรมหลัก พัฒนาระบบรับรองมาตรฐานแผนชุมชน มีวัตถุประสงค์ - เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนปรับปรุงกระบวนการจัดทำ แผนชุมชนให้เป็นไปตามระบบรับรอง - เพื่อเพิ่มขีดความสามารถผู้นำชุมชนและทีม สนับสนุนในการส่งเสริมกระบวนการแผนชุมชน	

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ลักษณะงาน
พื้นที่เป้าหมาย - ดำเนินการในระดับอำเภอ จำนวน 877 อำเภอ งบประมาณ 21,048,000 บาท มีตัวชี้วัดกิจกรรม คือ มีเครือข่ายการเรียนรู้กระบวนการแผนชุมชนระดับอำเภอ จำนวน 877 เครือข่าย - ดำเนินการในจังหวัด จำนวน 75 จังหวัด งบประมาณ 4,687,500 บาท มีตัวชี้วัด คือ จำนวนแผนชุมชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานแผนชุมชน 10,400 ชุมชน 1.1.1 กิจกรรมย่อยที่ 1 สร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้กระบวนการแผนชุมชน วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถผู้นำชุมชน และทีมสนับสนุนกระบวนการแผนชุมชน เป้าหมาย รวมทั้งสิ้น 48,235 คน จำแนกเป็น 1. กลไกส่งเสริมกระบวนการแผนชุมชนของอำเภอ และเครือข่ายองค์กรชุมชนของอำเภอ 877 อำเภอๆ ละ 20 คน จำนวน 17,540 คน 2. ตัวแทนหมู่บ้าน/ชุมชน 877 อำเภอๆ ละ 35 คน จำนวน 30,695 คน 3. จัดเวทีประชาคมอำเภอ อย่างน้อย 2 ครั้งๆ ละ 1 วัน งบประมาณ จำนวน 877 อำเภอๆ ละ 24,000 บาท รวมเป็นเงิน 21,048,000 บาท - เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดเวทีประชาคมอำเภอ (ทั้งนี้สามารถพิจารณากำหนดรายละเอียดค่าใช้จ่ายภายในวงเงินที่ได้รับจัดสรร) พื้นที่ดำเนินการ - ดำเนินการในระดับอำเภอ ในไตรมาสที่ 2 (มกราคม-มีนาคม 2553) ผลที่คาดว่าจะได้รับ 1. มีกระบวนการบูรณาการส่งเสริมการจัดทำแผนชุมชนที่มีประสิทธิภาพ 2. มีเครือข่ายการเรียนรู้กระบวนการแผนชุมชนในระดับอำเภอ ตัวชี้วัดกิจกรรม - มีเครือข่ายการเรียนรู้กระบวนการแผนชุมชนระดับอำเภอ จำนวน 877 เครือข่าย	วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน/เงื่อนไขกิจกรรม 1. กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดแนวคิด วัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินงานและแจ้งให้จังหวัดดำเนินการ 2. อำเภอจัดประชุมร่วมกับกลไกส่งเสริมกระบวนการแผนชุมชนของอำเภอเพื่อทบทวนแนวทาง/ขั้นตอน/วิธีการส่งเสริมกระบวนการแผนชุมชนของจังหวัด/อำเภอ กำหนดแนวทางการจัดประชาคมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในระดับอำเภอ และคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย 3. อำเภอร่วมกับกลไกส่งเสริมกระบวนการแผนชุมชนของอำเภอและเครือข่ายองค์กรชุมชนของอำเภอจัดเวทีประชาคมอำเภอ เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้ 3.1 ทบทวนและประเมินการทำงานส่งเสริมกระบวนการแผนชุมชนของอำเภอ 3.2 กำหนดแนวทางการปรับปรุงกระบวนการส่งเสริมการจัดทำแผนชุมชนให้มีประสิทธิภาพ 3.3 การเสนอแผนชุมชนของหมู่บ้าน/ชุมชนให้จังหวัดประเมินและรับรองมาตรฐานแผนชุมชน 3.4 จัดทำแผนเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการแผนชุมชนของอำเภอ 4. กลไกส่งเสริมกระบวนการแผนชุมชนของอำเภอ ดำเนินการปรับปรุงกระบวนการส่งเสริมการจัดทำแผนชุมชนของอำเภอ 5. ติดตาม ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานโดยจังหวัดและอำเภอ (ทั้งนี้ สามารถปรับวิธีการดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม โดยเน้นวัตถุประสงค์ของโครงการและได้ผลผลิตตามตัวชี้วัด)

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ลักษณะงาน
1.1.2 กิจกรรมย่อยที่ 2 ส่งเสริมและรับรองมาตรฐานแผนชุมชน วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนปรับปรุงกระบวนการจัดทำแผนชุมชนให้เป็นไปตามระบบรับรองมาตรฐานแผนชุมชน เป้าหมาย 1. ทีมประเมินของจังหวัด 75 จังหวัดละ 25 คน รวม 1,875 คน ซึ่งมียุทธศาสตร์ประกอบตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด 2. จัดประชุมทีมประเมินอย่างน้อย 2 ครั้งๆละ 1 วัน งบประมาณ จำนวน 75 จังหวัดละ 62,500 บาท รวมเป็นเงิน 4,687,500 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ค่าวัสดุ และค่าตอบแทน (ทั้งนี้สามารถพิจารณากำหนดรายละเอียดค่าใช้จ่ายภายในวงเงินที่ได้รับจัดสรร) พื้นที่ดำเนินการ ดำเนินการในระดับจังหวัด 75 จังหวัด ในไตรมาสที่ 3 และ 4 (มีนาคม – ตุลาคม 2553) ผลที่คาดว่าจะได้รับ 1. ระบบรับรองมาตรฐานแผนชุมชนได้รับการปรับปรุงและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ 2. กระบวนการแผนชุมชนของหมู่บ้านต่างๆได้รับการปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานแผนชุมชน ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนแผนชุมชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานแผนชุมชน 10,400 ชุมชน	วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน/เงื่อนไขกิจกรรม 1. กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดแนวคิด วัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินและแจ้งดำเนินการ 2. จังหวัดดำเนินการส่งเสริมและรับรองมาตรฐานแผนชุมชน ดังนี้ 2.1 ประชุมทีมประเมินมาตรฐานแผนชุมชนของจังหวัด ทบทวนระบบรับรองมาตรฐานแผนชุมชนของจังหวัด ทบทวนระบบรับรองมาตรฐานแผนชุมชนในปี 2552 (กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการ) เพื่อปรับปรุงระบบรับรองมาตรฐานแผนชุมชนแผนชุมชนให้เหมาะสม 2.2 ทีมประเมินฯ จัดทำแผนปฏิบัติงาน 2.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้แกนนำหมู่บ้าน/ชุมชนเสนอแผนชุมชนให้จังหวัดประเมินและรับรองมาตรฐานแผนชุมชน 2.4 รวบรวมแผนชุมชนที่หมู่บ้าน/ชุมชนต่างๆ เสนอขอรับการประเมินมาตรฐานแผนชุมชน 2.5 ประชุมทีมประเมินฯ เพื่อประเมินมาตรฐานแผนชุมชน และนำเสนอผลการพิจารณาให้จังหวัดประกาศรับรองมาตรฐานแผนชุมชน 2.6 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการรับรองมาตรฐานแผนชุมชน 2.7 ประสานหน่วยงานภาคีและกลไกการส่งเสริมกระบวนการแผนชุมชนของจังหวัดเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการแผนชุมชนในหมู่บ้านที่ไม่ผ่านการรับรอง 2.8 ติดตาม ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงาน (ทั้งนี้สามารถปรับวิธีการดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม โดยเน้นวัตถุประสงค์ของโครงการและได้ผลผลิตตามตัวชี้วัด)
1.2 กิจกรรมหลัก พัฒนาระบบการบูรณาการแผนชุมชนสู่แผนยุทธศาสตร์จังหวัด กิจกรรมย่อยที่ 2 บูรณาการแผนชุมชนระดับจังหวัด วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างกระบวนการแผนชุมชนสู่แผนยุทธศาสตร์จังหวัด เป้าหมาย 1. กลไกการบูรณาการแผนชุมชนระดับจังหวัด (ผู้แทนหน่วยงาน/องค์กรภาคราชการ เอกชน ประชาชน) จำนวน 75 จังหวัดละ 30 คน รวม 2,250 คน	วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน/เงื่อนไขกิจกรรม 1. กรมฯ กำหนดกรอบแนวทางการบูรณาการแผนชุมชนระดับจังหวัด และแจ้งจังหวัดดำเนินการ 2. จังหวัดจัดประชุมเพื่อพัฒนากลไกบูรณาการแผนชุมชนระดับจังหวัด โดยดำเนินการ ดังนี้ 2.1 จัดตั้งกลไกการบูรณาการแผนชุมชนระดับจังหวัด อันประกอบด้วย ภาครัฐ เอกชนและภาคประชาชนจำนวน ไม่น้อยกว่า 25 คน โดยสามารถแต่งตั้งขึ้นใหม่โดยอ้างอิง

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ลักษณะงาน
2. ผู้นำชุมชน/องค์กรเครือข่ายระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้อง จำนวน 75 จังหวัดๆละ 80 คน รวม 6,000 คน งบประมาณ จำนวน 75 จังหวัดๆละ 159,000 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 11,925,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ค่าวัสดุ และค่าตอบแทน (ทั้งนี้สามารถพิจารณากำหนดรายละเอียดค่าใช้จ่ายภายในวงเงินที่ได้รับจัดสรร) พื้นที่ดำเนินการ ดำเนินการในระดับจังหวัด ใน ไตรมาสที่ 3 และ 4 (เมษายน – ตุลาคม 2553) ผลที่คาดว่าจะได้รับ 1.กลไกการบูรณาการมีความสามารถและความพร้อมในการบูรณาการแผนชุมชนระดับจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2.มีกระบวนการบูรณาการแผนชุมชนที่สอดคล้องกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ตัวชี้วัดกิจกรรม มีแผนชุมชนเชิงบูรณาการระดับจังหวัด จำนวน 75 แผน	คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 537/2550 ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2550 หรือแต่งตั้งโดยคำสั่งของคณะกรรมการอื่นๆตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด 2.2 สร้างความเข้าใจกรอบแนวทางการบูรณาการ กำหนดขั้นตอนการทำงานและแผนปฏิบัติงาน ประเมิน ศักยภาพ/ความสามารถในการดำเนินงาน 2.3 รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลสภาพปัญหา และความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชนในจังหวัดจากแผน ชุมชนเชิงบูรณาการระดับอำเภอ ทบทวนเป้าหมายการ พัฒนาจังหวัด/ยุทธศาสตร์ และผลการดำเนินงานพัฒนา จังหวัดในปีที่ผ่านมา 2.4 ปรับยุทธศาสตร์ กำหนดเป้าหมายการพัฒนา ให้ สอดคล้อง/เหมาะสมกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง ของจังหวัด 3. จังหวัดร่วมกับกลไกการบูรณาการแผนชุมชนระดับ จังหวัด ดำเนินกิจกรรม ดังนี้ 3.1 จัดเวทีประชาคมจังหวัด กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้นำ ชุมชน/องค์กรเครือข่ายระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อย กว่า 50 คน เพื่อยกร่างแผนชุมชนเชิงบูรณาการระดับ จังหวัด ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและ แผนชุมชนเชิงบูรณาการระดับอำเภอตามกระบวนการที่ กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด 3.2 ปรับยุทธศาสตร์ กำหนดเป้าหมายการพัฒนาตาม ข้อเสนอแนะของเวทีประชาคม 3.3 จัดประชุมประชาพิจารณ์แผน กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้นำ ชุมชน/องค์กรเครือข่ายระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องและประชาชน ไม่น้อยกว่า 80 คน เพื่อพิจารณาร่างแผนชุมชนเชิงบูรณาการ ระดับจังหวัด โดยรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ 3.4 พิจารณาแก้ไขปรับปรุง และเสนอแผนชุมชนเชิงบูรณา การของจังหวัด ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหาร ระดับจังหวัดแบบบูรณาการ 4. จังหวัดประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ให้หน่วยงานต่างๆที่ เกี่ยวข้องใช้ประโยชน์ 5. จังหวัดติดตาม ประเมินผล และสรุปผลการบูรณาการ แผนชุมชนระดับจังหวัด (ทั้งนี้สามารถปรับวิธีการ ดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม โดยเน้นวัตถุประสงค์ของ โครงการและได้ผลผลิตตามตัวชี้วัด)

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ลักษณะงาน
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 2.1 กิจกรรมหลัก หมู่บ้านพัฒนาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ วัตถุประสงค์ 1. สร้างกระบวนการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านด้วยหลัก “การพึ่งตนเอง” ในการแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 2. จัดระบบการบริหารจัดการชุมชนและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เป้าหมาย 1. ระดับ “พออยู่พอกิน” 250 หมู่บ้าน 2. ระดับ “อยู่ดีกินดี” 250 หมู่บ้าน 3. ระดับ “มั่งมีศรีสุข” 250 หมู่บ้าน งบประมาณ 73,235,000 บาท ตัวชี้วัดกิจกรรม หมู่บ้านแต่ละระดับได้รับการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบตามเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทย กิจกรรมย่อย หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “พออยู่พอกิน” “อยู่ดีกินดี” “มั่งมีศรีสุข” วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาหมู่บ้านให้มีระบบบริหารจัดการชุมชน งบประมาณ เป็นเงิน 76,409,000 บาท 1. หมู่บ้านระดับ พออยู่พอกิน จำนวน 250 หมู่บ้าน งบประมาณ 23,907,500 บาท 2. หมู่บ้านระดับ อยู่ดีกินดี จำนวน 250 หมู่บ้าน งบประมาณ 23,907,500 บาท 3. หมู่บ้านระดับ มั่งมีศรีสุข จำนวน 250 หมู่บ้าน งบประมาณ 25,420,000 บาท พื้นที่ดำเนินการ ดำเนินการในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบทั้ง 3 ระดับ จำนวน 750 หมู่บ้าน 75 จังหวัด ทั่วประเทศ	วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน/เงื่อนไขกิจกรรม จังหวัดพิจารณาดำเนินการในหมู่บ้านที่ได้ดำเนินการประเมินผลและจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทย(23ตัวชี้วัด) 3 ลักษณะ จำนวน 750 หมู่บ้าน คือ 1.สร้างกระบวนการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ 3 ระดับ ดังนี้ 1.1 ระดับพออยู่ พอกิน 1.2 ระดับอยู่ดี กินดี 1.3 ระดับมั่งมี ศรีสุข 2.ดำเนินการ 75 จังหวัด 750 หมู่บ้าน หมู่บ้านระดับ “พออยู่ พอกิน” ด้วยกิจกรรม ดังนี้ 1. กิจกรรมส่งเสริมครอบครัวพัฒนาในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “พออยู่ พอกิน” กลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้แทนครอบครัวพัฒนาจำนวน 30 คน

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ลักษณะงาน
ผลที่คาดว่าจะได้รับ หมู่บ้าน/ชุมชนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ ในกระบวนการพัฒนาหมู่บ้านเป็นหมู่บ้านต้นแบบ ตัวชี้วัดกิจกรรม หมู่บ้านแต่ละระดับ ได้รับการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบตามเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทย ระดับ “พออยู่พอกิน” ผ่านเกณฑ์ จำนวน 10 – 16 ตำบล ระดับ “อยู่ดีกินดี” ผ่านเกณฑ์ จำนวน 17 – 22 ตำบล ระดับ “มั่งมีศรีสุข” ผ่านเกณฑ์ จำนวน 23 ตำบล อำเภอดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน หมู่บ้านระดับ “พออยู่ พอกิน” เป้าหมาย หมู่บ้านระดับ “พออยู่ พอกิน” จำนวน 250 หมู่บ้าน งบประมาณ หมู่บ้านระดับ “พออยู่ พอกิน” จำนวน 250 หมู่บ้านฯละ 95,630 บาท เป็นเงิน 23,907,500 บาท	- ประชุมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา เป็นผู้แทนครอบครัวพัฒนาให้การเรียนรู้วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงระยะเวลา 1 วัน - ผู้แทนครอบครัวพัฒนาศึกษาดูงานประสบการณ์การพัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ ระยะเวลา 2 วัน 2. ผู้แทนครอบครัวพัฒนาจำนวน 30 คน ฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนชีวิตของครัวเรือนระยะเวลา 1 วัน วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน/เงื่อนไขกิจกรรม 1.กิจกรรมส่งเสริมครอบครัวพัฒนาในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “พออยู่ พอกิน” กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้แทนครอบครัวพัฒนาจำนวน 30 คน 1.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา เป็นผู้แทนครอบครัวพัฒนาให้การเรียนรู้วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงระยะเวลา 1 วัน 1.2 ผู้แทนครอบครัวพัฒนาศึกษาดูงานประสบการณ์การพัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ ระยะเวลา 2 วัน 2.ผู้แทนครอบครัวพัฒนาจำนวน 30 คน ฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนชีวิตของครัวเรือนระยะเวลา 1 วัน 3.ประชุมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา/สาธิตกิจกรรมการดำรงชีวิตตามแนววิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงระดับพออยู่พอกิน กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้แทนครอบครัวพัฒนา 30 คน อย่างน้อย 2 กิจกรรม กิจกรรมละ 1 วัน ตัวอย่างเช่น กิจกรรมเพื่อลดรายจ่าย กิจกรรมการส่งเสริมการออม กิจกรรมส่งเสริมการตลาดใช้พลังงาน การใช้พลังงานทางเลือก พลังงานทดแทน กิจกรรมการปรับปรุงคุณภาพวัสดุเหลือใช้เพื่อใช้ประโยชน์ กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ เป็นต้น

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ลักษณะงาน
<u>อำเภอดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน</u> หมู่บ้านระดับ “อยู่ดี กินดี” <u>เป้าหมาย</u> หมู่บ้านระดับ “อยู่ดี กินดี” จำนวน 250 หมู่บ้าน <u>งบประมาณ</u> หมู่บ้านระดับ “อยู่ดี กินดี” จำนวน 250 หมู่บ้านฯละ 95,630 บาท เป็นเงิน 23,907,500 บาท	4.ประชุมเชิงปฏิบัติการ ติดตามและประเมินผลและการจัดการความรู้ แนวทาง วิธีการ ขั้นตอนการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำข้อมูลความรู้ใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ระยะเวลา 1 วัน สรุปผลการดำเนินการพัฒนาครอบครัวในภาพรวมจัดทำเป็นเอกสารความรู้อย่างน้อย 1 เล่ม 5.จังหวัดติดตามและประเมินผล จังหวัดติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการแบบมีส่วนร่วมและนิเทศการดำเนินงานของแกนนำชุมชนและครัวเรือนพัฒนา ระหว่างการดำเนินการเพื่อติดตามประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนาหมู่บ้าน และหลังการดำเนินการเพื่อสรุปผลการประเมินและจัดการความรู้ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง <u>วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน/เงื่อนไขกิจกรรม</u> 1.กิจกรรมส่งเสริมครอบครัวพัฒนาในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่ดี กินดี” กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้แทนครอบครัวพัฒนาจำนวน 30 คน 1.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา เป็นผู้แทนครอบครัวพัฒนาให้การเรียนรู้วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงระยะเวลา 1 วัน 1.2 ผู้แทนครอบครัวพัฒนาศึกษาดูงานประสบการณ์การพัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ ระยะเวลา 2 วัน 2. ผู้แทนครอบครัวพัฒนาจำนวน 30 คน ฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนชีวิตของครัวเรือนระยะเวลา 1 วัน 3.ประชุมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา/สาธิตกิจกรรมการดำรงชีวิตตามแนววิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงระดับพออยู่พอกิน กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้แทนครอบครัวพัฒนา 30คน อย่างน้อย 2 กิจกรรม กิจกรรมละ 1 วัน ตัวอย่างเช่นกิจกรรมเพื่อลดรายจ่าย กิจกรรมการส่งเสริมการออม กิจกรรมส่งเสริมการลดการใช้พลังงาน การใช้พลังงานทางเลือก พลังงานทดแทน กิจกรรมการปรับปรุงคุณภาพวัสดุเหลือใช้เพื่อใช้ประโยชน์ กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ เป็นต้น

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ลักษณะงาน
<u>อำเภอดำเนินการพัฒนาหมู่บ้าน</u> หมู่บ้านระดับ “มั่งมี ศรีสุข” <u>เป้าหมาย</u> หมู่บ้านระดับ “มั่งมี ศรีสุข” จำนวน 250 หมู่บ้าน <u>งบประมาณ</u> หมู่บ้านระดับ “มั่งมี ศรีสุข” จำนวน 250 หมู่บ้าน ละ 95,630 บาท เป็นเงิน 23,907,500 บาท	4.ประชุมเชิงปฏิบัติการ ติดตามและประเมินผลและการจัดการความรู้ แนวทาง วิธีการ ขั้นตอนการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำข้อมูลความรู้ใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ระยะเวลา 1 วัน สรุปผลการดำเนินการพัฒนาครอบครัวในภาพรวมจัดทำเป็นเอกสารความรู้อย่างน้อย 1 เล่ม เพื่อนำข้อมูลความรู้ใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา 5.จังหวัดติดตามและประเมินผล จังหวัดติดตามและประเมินผลการดำเนินการโครงการแบบมีส่วนร่วมและนิเทศการดำเนินงานของแกนนำชุมชนและครัวเรือนพัฒนา ระหว่างการดำเนินการเพื่อติดตามประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนาหมู่บ้าน และหลังการดำเนินการเพื่อสรุปผลการประเมินและจัดการความรู้ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง <u>วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน/เงื่อนไขกิจกรรม</u> 1.กิจกรรมส่งเสริมครอบครัวพัฒนาในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “มั่งมี ศรีสุข” กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้แทนครอบครัวพัฒนาจำนวน 30 คน 1.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา เป็นผู้แทนครอบครัวพัฒนาให้การเรียนรู้วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงระยะเวลา 1 วัน 1.2 ผู้แทนครอบครัวพัฒนาศึกษาดูงานประสบการณ์การพัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ ระยะเวลา 2 วัน 2.ผู้แทนครอบครัวพัฒนาจำนวน 30 คน ฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนชีวิตของครัวเรือนระยะเวลา 1 วัน 3.ประชุมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา/สาธิตกิจกรรมการดำรงชีวิตตามแนววิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงระดับพออยู่พอกิน กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้แทนครอบครัวพัฒนา 30 คน อย่างน้อย 2 กิจกรรม กิจกรรมละ 1 วัน ตัวอย่างเช่น กิจกรรมเพื่อลดรายจ่าย กิจกรรมการส่งเสริมการออม กิจกรรมส่งเสริมการตลาดการใช้พลังงาน การใช้พลังงานทางเลือก พลังงานทดแทน กิจกรรมการปรับปรุงคุณภาพวัสดุเหลือใช้เพื่อใช้ประโยชน์ กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ เป็นต้น

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ลักษณะงาน
	4.ประชุมเชิงปฏิบัติการ ติดตามและประเมินผลและการจัดการความรู้ แนวทาง วิธีการ ขั้นตอนการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำข้อมูลความรู้ใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ระยะเวลา 1 วัน สรุปผลการดำเนินการพัฒนาครอบครัวในภาพรวมจัดทำเป็นเอกสารความรู้อย่างน้อย 1 เล่ม เพื่อนำข้อมูลความรู้ใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา 5.จังหวัดติดตามและประเมินผล จังหวัดติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการแบบมีส่วนร่วมและนิเทศการดำเนินงานของแกนนำชุมชนและครัวเรือนพัฒนา ระหว่างการดำเนินการเพื่อติดตามประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนาหมู่บ้าน และหลังการดำเนินการเพื่อสรุปผลการประเมินและจัดการความรู้ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ลักษณะงาน
3.โครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ 1. มีวัตถุประสงค์ 1) เร่งรัดจัดทำแนวเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยจัดแบ่งประเภทที่ดิน ระหว่างที่ดินของรัฐและเอกชนให้ชัดเจน 2) ประชาชนได้รับการยอมรับในสิทธิการถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน 3) เพื่อเร่งรัดดำเนินการให้ที่ดินที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ตามประมวลกฎหมายที่ดิน น.ค. 3 , กสน. 5 และหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 , น.ส. 3 ก. , น.ส. 3 ข) ออกเป็นโฉนดที่ดินได้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ 2. เป้าหมาย 150,620 แปลง 3. พื้นที่ดำเนินการ ดำเนินการในพื้นที่ 58 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด เชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย แม่ฮ่องสอน แพร่ น่าน ลำปาง พะเยา พิชณุโลก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร สุโขทัย ตาก นครสวรรค์ อุทัยธานี พิจิตร ขอนแก่น กาฬสินธุ์ นครพนม มุกดาหาร บัรีรัมย์ ยโสธร อำนาจเจริญ ร้อยเอ็ด เลย หนองบัวลำภู ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ อุตรธานี หนองคาย มหาสารคาม นครราชสีมา อุบลราชธานี ชัยภูมิ ระยอง ตราด จันทบุรี ชลบุรี ชัยนาท สระบุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี กระบี่ พังงา นครศรีธรรมราช สงขลา สุราษฎร์ธานี ชุมพร ตรัง พัทลุง สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส	วิธีการดำเนินงาน/มาตรฐานการทำงาน ดำเนินการตามมาตรา 58, 58ทวิ, 58ตรี และมาตรา 69 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินในพื้นที่ที่ยังไม่มีระวางแผนที่ หรือบริเวณที่มีระวางแผนที่แล้ว แต่ยังมีงานตกค้างอยู่เป็นกลุ่มๆ ปริมาณงานเหมาะสมกับการดำเนินการสำรวจโดยมีวิธีดำเนินการและมาตรฐานการทำงาน ดังนี้ 1. ดำเนินการโดยวิธีเดินสำรวจโดยใช้ระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศมาตรฐานการทำงาน 80 แปลง/สาย/เดือน 2. ดำเนินการโดยวิธีเดินสำรวจภาคพื้นดิน มาตรฐานการทำงาน 120 แปลง/สาย/เดือน 3. การดำเนินการโดยวิธีการเปลี่ยน น.ส.3 ก. เป็นโฉนดที่ดินตามมาตรา 58 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ดำเนินการเฉพาะพื้นที่หมู่ที่ดินที่เดินสำรวจอยู่ในขณะนั้น และราษฎรไม่มานำรังวัด ทั้งนี้เพื่อปิดพื้นที่เป็นระวางกรณีจำเป็น นอกเหนือจากนี้ให้ขออนุมัติผู้อำนวยการศูนย์ฯเป็นครั้งคราวไป 4. สำหรับการแจกโฉนดที่ดิน ให้แต่ละศูนย์ฯแจกโฉนดที่ดินให้แก่ราษฎรอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ลักษณะงาน
4.โครงการร้งวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ 1. มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจรังวัดจัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐให้ถูกต้องชัดเจน 2) เพื่อตรวจสอบแนวเขตที่ดินของรัฐในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกันที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้ว แต่มีแนวเขตหรือตำแหน่งที่ตั้งไม่ชัดเจนให้ประชาชนโดยทั่วไปได้รับทราบถึงแนวเขตที่ดิน ที่ตั้ง เนื้อที่ของที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ถูกต้องชัดเจนเป็นการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ และลดข้อพิพาทได้แย้งเกี่ยวกับแนวเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ 3) เพื่อป้องกันการออกหนังสือหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินทับซ้อนกับที่ดินของรัฐ 4) เป็นข้อมูลในการจัดทำระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ ให้เป็นไปตามมาตรฐานของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ พ.ศ.2550 2. เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ ดำเนินการจำนวน 2,500 แปลง ในพื้นที่ 20 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชัยนาท ชุมพร ตราด นครนายก นครปฐม นครสวรรค์ ปราจีนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ พิจิตร เพชรบุรี ระยอง ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี สระแก้ว (พื้นที่ดำเนินการอาจเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมตามความเหมาะสม)	วิธีการดำเนินงาน ทำการคัดเลือกแปลงที่ดินสาธารณประโยชน์จากบัญชีสำรวจ ซึ่งทบวงการเมืองผู้ดูแลรักษาแสดงความประสงค์ผ่านสำนักงานที่ดินจังหวัด เพื่อขอร้งวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง โดยมีวิธีการและขั้นตอนในการคัดเลือกแปลงที่ดินสาธารณประโยชน์เข้าร่วมโครงการ และมีมาตรฐานการปฏิบัติงานรังวัด กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน 1คน/คนงาน6คน/ปริมาณงาน 9-10แปลง/เดือน

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	ลักษณะงาน
5. โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด 1. วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของจังหวัดในการป้องกันและลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากสาธารณภัย 2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน มีความเข้าใจหลักการ ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติ สามารถบริหารจัดการสาธารณภัยได้อย่างเป็นระบบภายใต้ระบบการสั่งการตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 3. เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเมื่อเกิดสาธารณภัย 2. งบประมาณ รวมเป็นจำนวนเงิน 8,135,000 บาท โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 จังหวัดขนาดใหญ่พิเศษ (XL) 5 จังหวัดๆ ละ 125,000 บาท กลุ่มที่ 2 จังหวัดขนาดใหญ่ (L) 21 จังหวัดๆ ละ 115,000 บาท กลุ่มที่ 3 จังหวัดขนาดกลาง (M) 44 จังหวัดๆ ละ 105,000 บาท กลุ่มที่ 4 จังหวัดขนาดเล็ก (S) 5 จังหวัดๆ ละ 95,000 บาท 3. พื้นที่ดำเนินการ 75 จังหวัด	วิธีการดำเนินงาน ดำเนินการฝึกซ้อมแบบปฏิบัติการภาคสนาม (Field Training Exercise : FTX) ตามสภาพพื้นที่เสี่ยงภัยจำนวน 2 ครั้ง ด้วยการสมมติสถานการณ์สาธารณภัยขนาดกลาง มีความรุนแรงระดับ 2 (ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถควบคุมสถานการณ์ได้) โดยบูรณาการกับหน่วยงานทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาคเอกชน และประชาชนในเขตพื้นที่

1.3.2 ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ตามแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการฯ

กระทรวงมหาดไทยได้เสนอแผนงาน/โครงการ เข้าบรรจุไว้ในแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล พ.ศ.2553 จำนวน 5 โครงการ ดังนี้

1) โครงการพัฒนาแผนชุมชน หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ คือ กรมการพัฒนาชุมชน โดยก่อนออกตรวจราชการได้ตั้งสมมุติฐานความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ดังนี้

ความเสี่ยงด้านการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน : Key Risk Area

K2: ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของหน่วยงานรับผิดชอบโครงการ

K 2.1 ประเด็น: ในการขาดการประสานการดำเนินการระหว่างภาคีหุ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลสำเร็จอย่างยั่งยืนกับแผนงาน/โครงการ โดยมีกิจกรรมที่อาจเสี่ยง คือ การส่งเสริมและรับรองมาตรฐานแผนชุมชน ในปัจจัยความเสี่ยงธรรมาภิบาลหลักการมีส่วนร่วม โอกาส 3 และ ผลกระทบ 4 มีดัชนีความเสี่ยง = 12 อยู่ในระดับเฝ้าระวัง

มีปัจจัยความเสี่ยงภายนอกตามสภาพแวดล้อม คือ แผนชุมชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานอาจไม่ได้นำไปดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ โอกาส 3 และผลกระทบ 4 มีดัชนีความเสี่ยง = 12 อยู่ในระดับเฝ้าระวัง

โดยแนวทางในการจัดการควรสร้างความตระหนักให้แก่ภาคีและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ร่วมกับและผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำแผนชุมชนไปบรรจุไว้ในข้อจัดสรรงบประมาณแผนพัฒนา 3 ปี /ข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี

2) โครงการส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ คือ กรมการพัฒนาชุมชน โดยก่อนออกตรวจราชการได้ตั้งสมมุติฐานความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ดังนี้

ความเสี่ยงด้านการตอบสนอง ความต้องการที่แท้จริงของประชาชน : Negotiation Risk

ประเด็น N 1: ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

N 1.1 ในการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ โครงการมีกิจกรรมเพิ่มขีดความสามารถแกนนำหมู่บ้าน ในปัจจัยเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในการมีส่วนร่วมโอกาส 4 ผลกระทบ 4 ค่าดัชนีเท่ากับ 16 ในระดับเร่งรัดจัดการ

ปัจจัยเสี่ยงภายนอกตามสภาพแวดล้อมคือ ประชาชนผู้ที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงอาจขาดโอกาสการมีส่วนร่วมในกิจกรรม โอกาส 4 ผลกระทบ 4 ค่าดัชนีเท่ากับ 16 ในระดับเร่งรัดจัดการ

แนวทางจัดการ คือ สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบให้กับเจ้าหน้าที่ทุกระดับอย่างแท้จริง

ประเด็น N 2 : ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักคัมค่าในเรื่องของการกระจายผลประโยชน์ของโครงการอย่างเป็นธรรมไปยังภาคส่วนต่างๆ

N 2.1 การดำเนินงานของแผนงาน โครงการ มีได้กระจายผลประโยชน์ที่ถูกต้องชอบธรรมยังประชาชนผู้ได้รับผลประโยชน์อย่างแท้จริง อาจมีกิจกรรมในโครงการหมู่บ้านพัฒนาแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบตามหลักคัมค่า โอกาส 4 ผลกระทบ 4 ค่าดัชนีเท่ากับ 16 ในระดับเร่งรัดจัดการ

ปัจจัยเสี่ยงภายนอกตามสภาพแวดล้อมคือ การดำเนินการของหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงอาจไม่ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด 5 ขั้นตอน โอกาส 4 ผลกระทบ 4 มีค่าดัชนีความเสี่ยง เท่ากับ 16 ในระดับเร่งรัดจัดการ

แนวทางแก้ไขปัญหา คือ สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบให้กับ เจ้าหน้าที่ทุกระดับอย่างแท้จริง

3) โครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ คือ กรมที่ดิน โดยก่อนออกตรวจราชการได้ตั้งสมมุติฐานความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ดังนี้

ความเสี่ยงด้านการตอบสนอง ความต้องการที่แท้จริงของประชาชน : Negotiation Risk

ประเด็น N 1 : ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้รับบริการหรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

N 1.1 อาจเกิดขึ้นในกิจกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติงาน โครงการ กำหนด พื้นที่ สำรองข้อมูลเกี่ยวกับแปลงที่ดินและเอกสารสิทธิที่ดินเคลื่อนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จเรื่อง การกำหนดเป้าหมายสายสำรวจไม่สัมพันธ์กับปริมาณที่มีอยู่จริง ทำให้สายสำรวจไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ตามแผนฯ ซึ่งอาจส่งผลกระทบตามเป้าหมายโดยรวมของศูนย์อำนวยการเดินสำรวจ โอกาส 4 ผลกระทบ 3 มีค่า ดัชนีความเสี่ยงเท่ากับ 12 ในระดับเฝ้าระวัง

มีแนวทางในการจัดการ คือ มอบให้ศูนย์ฯ ประสานงานกับสำนักงาน ที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยกเพื่อตรวจสอบข้อมูลแปลงที่ดินในพื้นที่และจัดทำฐานข้อมูลและปรับปรุงฐานข้อมูลเพื่อ ใช้ในการกำหนดแผนดำเนินการต่อไป จัดสร้างฐานข้อมูลและปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ คัดลอก หลักฐานที่ดินเดิมเพื่อจำหน่ายหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่ดิน และปรับแผนฯให้สายสำรวจเข้าดำเนินการในพื้นที่สามารถ ดำเนินการได้ตามเป้าหมาย

N 1.2 อาจเกิดขึ้นในกิจกรรมการขีดเขตป่าระวางแผนที่ยังไม่ครบถ้วน ซึ่ง อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จเรื่องไม่สามารถออกโฉนดที่ดินในพื้นที่คาบเกี่ยวเขตป่าสงวนแห่งชาติ ได้ทำให้ ราษฎรเสียโอกาส โอกาส 4 ผลกระทบ 3 มีค่าดัชนีความเสี่ยงเท่ากับ 12 ในระดับเฝ้าระวัง

แนวทางในการจัดการ คือ ประกาศให้กระทรวงทรัพยากรฯ เร่งรัด โครงการปลูกป่า เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดการขีดเขตป่าระวางแผนที่ยังไม่ครบถ้วน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ ความสำเร็จเรื่องไม่สามารถออกโฉนดที่ดินในพื้นที่คาบเกี่ยวเขตป่าสงวนแห่งชาติ ได้ทำให้ราษฎรเสียโอกาสแนวทาง ในการจัดการ คือ ประกาศให้กระทรวงทรัพยากรฯ เร่งรัดโครงการปลูกป่า เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

4) โครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ คือ กรมที่ดินก่อนออกตรวจราชการได้ตั้งสมมุติฐานความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ดังนี้

ความเสี่ยงด้านการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน : Key Risk Area

K1 : ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักภาระรับผิดชอบ กล่าวคือ

K1.1 อาจเกิดขึ้นในกิจกรรมการสำรองข้อมูลที่สาธารณประโยชน์ เพื่อนำมารังวัดออก หนังสือสำคัญจากจังหวัดที่จัดส่งให้กรมที่ดินจัดทำแผนงานโครงการยังมีความซับซ้อนกับแปลงที่ออกหนังสือสำคัญ สำหรับที่หลวง โอกาส 5 ผลกระทบ 2 มีค่าดัชนีความเสี่ยงเท่ากับ 10 ในระดับเฝ้าระวัง

K1.2 อาจเกิดขึ้นในกิจกรรม คือ ข้อมูลแปลงที่ดินไม่ชัดเจน ซ้ำซ้อนหรือไม่ตรงกับ ข้อเท็จจริง ผู้มีอำนาจในการดูแลรักษาที่ดินสาธารณะประโยชน์ไม่ทราบหรือไม่เข้าใจแนวทางในการปฏิบัติซึ่งปัจจัย

เสี่ยงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จเรื่องเป้าหมายของการออกหนังสือสำหรับที่หลวง โอกาส 4 ผลกระทบ 3 มีค่าดัชนีความเสี่ยงเท่ากับ 12 ในระดับเฝ้าระวัง

แนวทางการจัดการ คือ สำนักงานที่ดินจังหวัดจัดทำบัญชีข้อมูลหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ถูกต้องครบถ้วน และประสานจัดส่งบัญชีข้อมูลไปยังทบวงการเมืองผู้ดูแลรักษาใช้ในการสำรวจและตรวจสอบ

5) โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ คือ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ก่อนออกตรวจราชการได้ตั้งสมมุติฐานความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ดังนี้

ความเสี่ยงด้านการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน : Key Risk Area

K1: ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการรับประกันผิชอบ กล่าวคือ

K1.1 อาจเกิดขึ้นในกิจกรรมดำเนินการใด คือ การประชุมซักซ้อมความเข้าใจ ต้องฝึกปฏิบัติจริง อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ โครงการในเรื่องใดหน่วยงานที่เข้าร่วมในการฝึกซ้อมเกิดความสับสนในลำดับขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ในการฝึกปฏิบัติจริง โอกาส 4 ผลกระทบ 3 มีค่าดัชนีความเสี่ยงเท่ากับ 12 ในระดับเฝ้าระวัง

แนวทางการจัดทำออกกฎระเบียบโดยให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติตามแผนเฉพาะกิจ

N 1: ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

N 1.1 การฝึกปฏิบัติจริง (ประชาชนส่วนใหญ่ ไม่เข้าใจบทบาทสมมุติที่แท้จริง) อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จโครงการในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการฝึกซ้อมแผน โอกาส 4 ผลกระทบ 3 มีค่าดัชนีความเสี่ยงเท่ากับ 12 ในระดับเฝ้าระวัง

แนวทางการจัดการคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์การฝึกซ้อมแผน ให้ประชาชนในชุมชนทราบอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันการตื่นตระหนกและสร้างความเข้าใจที่ดีในการฝึกซ้อมแผนฯ เพื่อให้ประชาชนทราบถึงความจำเป็นในการฝึกซ้อมแผนฯ และเพื่อความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.1 ผลการตรวจติดตาม

โครงการพัฒนาแผนชุมชน

1) ผลการดำเนินงาน จากการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย พบการดำเนินงานในภาพรวม ทั้งประเทศ จำนวน 75 จังหวัด โดยสรุปได้ว่า กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการโครงการพัฒนาแผนชุมชน โดยได้ขับเคลื่อนแผนชุมชนในภาพรวมของเขตตรวจราชการ จำนวน 18 เขตตรวจราชการ ในพื้นที่ 75 จังหวัด มีการดำเนินงาน จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ (1) พัฒนาระบบรับรองมาตรฐานแผนชุมชน (2) พัฒนาการพัฒนาระบบการบูรณาการแผนชุมชน (3) กระบวนการบูรณาการแผนชุมชนมีขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

1.1) จังหวัดประชุมชี้แจงและซักซ้อมแนวทางการขับเคลื่อนแผนชุมชนแก่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทุกคน และแกนนำองค์กรชุมชน

1.2) สร้างกลไกการบูรณาการแผนชุมชนระดับจังหวัด โดยมีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

1.3) ปรับปรุงคำสั่งคณะทำงานการขับเคลื่อนแผนชุมชนทุกระดับให้มีหน่วยงานภาคี และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นคณะทำงานขับเคลื่อนแผนชุมชนทุกระดับ สร้างความเข้าใจแนวทางการขับเคลื่อนกิจกรรมแผนชุมชนทุกระดับ จัดประชุมชี้แจงส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจังหวัดร่วมกับอำเภอ และ

เทศบาล/อบต.จัดทำพันธะสัญญาร่วม (MOU) อบรมสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวทางการขับเคลื่อนแผนชุมชน เป็นวิทยากรกระบวนการ (ครู ก/ข/ค)

1.4) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมาตรฐานแผนชุมชนระดับจังหวัด จำนวน 75 จังหวัด

1.5) สร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้กระบวนการแผนชุมชนในระดับอำเภอ ประกอบด้วย ตัวแทนเครือข่าย ศอช. , กองทุนหมู่บ้าน , กลุ่มออมทรัพย์ , กลุ่มสตรี , กลุ่ม OTOP และกลุ่มตัวแทนหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนกระบวนการแผนชุมชนในพื้นที่ 75 จังหวัด จำนวน 10,145 คน

1.6) คณะทำงานขับเคลื่อนแผนชุมชนทุกระดับกำหนดแนวทางการบูรณาการแผนชุมชนระดับจังหวัด และจัดเวทีประชาคมจังหวัดเพื่อยกร่างแผนชุมชนเชิงบูรณาการของจังหวัดให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด นโยบายของกระทรวงมหาดไทย และนโยบายของรัฐบาล

1.7) จัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนแผนชุมชน จำนวน 75 จังหวัด

1.8) จังหวัดทบทวนปรับปรุงแผนชุมชนทุกระดับ จำนวน 75 จังหวัด

1.9) บูรณาการแผนชุมชน โดยทบทวนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์อำเภอยุทธศาสตร์จังหวัดและนำแผนชุมชนเข้าไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาอำเภอ

1.10) จัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากงบยุทธศาสตร์จังหวัด

1.11) จังหวัดบูรณาการแผนชุมชนระดับจังหวัด จำนวน 75 จังหวัด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

(1) ทบทวนคำสั่งที่งานขับเคลื่อนแผนชุมชนทุกระดับ

(2) แจ้งอำเภอทบทวนการบูรณาการแผนชุมชนเชิงบูรณาการระดับอำเภอทุกอำเภอตามแนวทางของกรมการพัฒนาชุมชน

(3) จัดตั้งกลไกบูรณาการแผนชุมชนระดับจังหวัด

(4) จัดเวทีประชาคมจังหวัด 3 ครั้ง คือ

(4.1) เพื่อพัฒนากลไกบูรณาการแผนชุมชนระดับจังหวัด

(4.2) ยกร่างแผนชุมชนเชิงบูรณาการระดับจังหวัด

(4.3) ทำประชาพิจารณ์แผน/รับรองแผน

1.12) จังหวัดร่วมกับกลไกการบูรณาการแผนชุมชนระดับจังหวัด จัดเวทีประชาคมจังหวัด โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้นำชุมชน/องค์กรเครือข่ายระดับจังหวัด จำนวน 20,565 คน เพื่อยกร่างแผนชุมชนเชิงบูรณาการระดับจังหวัด ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

1.13) จังหวัดมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามแนวทางการขับเคลื่อนแผนชุมชนทุกระดับ

1.14) จังหวัดประชุมชี้แจงสรุปผลการดำเนินงานในที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดและการประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด/อำเภอทุกเดือน จำนวน 75 จังหวัด

1.15) ถอดบทเรียนและจัดทำรายงานสรุปผลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 จำนวน 75 จังหวัด

1.16) จังหวัดมีการสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนให้สอดคล้องต่อประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด นโยบายของกระทรวงมหาดไทย และนโยบายของรัฐบาล โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน (ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินกิจกรรม และร่วมรับผลประโยชน์) เช่น โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน ซึ่งสามารถสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัดที่สอดคล้องสถานการณ์ และการแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างรวดเร็ว เป็นไปตามเป้าหมายที่มาจากประชาชนเป็นผู้กำหนด จำนวน 75 จังหวัด

1.17) กรมการพัฒนาชุมชน ได้ตั้งเป้าหมายในการประเมินมาตรฐานแผนชุมชนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ร้อยละ 15 จำนวน 10,400 แผน ในภาพรวม แผนชุมชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 จำนวน 75 จังหวัด แผนชุมชนที่ผ่านการประเมิน จำนวน 11,180 แผน

1.18) จังหวัดให้อำเภอดำเนินการทบทวนแผนชุมชนระดับหมู่บ้าน มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 69,855 หมู่บ้าน ผลการประเมิน สรุปได้คือ ดีมาก จำนวน 53,195 แผน, ดี จำนวน 14,677 แผน, พอใช้ จำนวน 1,983 แผน

2) กรมการพัฒนาชุมชนได้วิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลโครงการพัฒนาแผนชุมชน คือ K1.2 = 12

3) จากผลการตรวจราชการรอบแรก(Project Review) ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยได้ให้วิเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล โดยให้ค่าความเสี่ยงในระดับที่ 12 ระดับเฝ้าระวัง จึงได้ให้ข้อเสนอแนะให้กับจังหวัด คือ ควรมีการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันผลักดันและบูรณาการแผนชุมชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานบรรจุไว้ในแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/แผนพัฒนาอำเภอ/แผนพัฒนาจังหวัด หรือแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แผนชุมชนสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนได้ เพื่อลดความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

4) สำหรับในรอบที่ 2 (Progress Review) ได้ติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะซึ่งปรากฏว่า ทุกจังหวัดได้มีการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมเพื่อซักซ้อมแนวทางการปฏิบัติในการขับเคลื่อนแผนชุมชนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามช่วยเหลือการจัดทำแผนชุมชน ชี้แจงทำความเข้าใจกับภาคีหุ้นส่วนที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เน้นความสำคัญของแผนชุมชนที่เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็งกับชุมชน ประกอบกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้แจ้งแนวทางการสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นและจังหวัดแบบบูรณาการ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรอำนวยการบูรณาการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนชุมชนในระดับตำบลและเทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นองค์กรพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนและหมู่บ้าน พร้อมกับการวางแผนทบทวนแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่น และจังหวัด ความเสี่ยงในภาพรวมลดลงมาอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

5) ในการตรวจติดตาม/ประเมินผลในรอบที่ 3 (Monitoring/Evaluation) พบว่า การดำเนินการโครงการพัฒนาแผนชุมชนบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ ผู้นำชุมชนและประชาชนได้จัดเวทีทบทวนปรับปรุงแผนชุมชน ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน และตำบล มีการจัดทำเวทีประชาคมบูรณาการแผนชุมชนเพื่อนำไปสู่การประเมินมาตรฐานแผนชุมชนได้อย่างมีคุณภาพทำให้แผนชุมชนอยู่ในระดับดีมากขึ้น และทำให้ทราบถึงความต้องการของประชาชนในภาพรวมของหมู่บ้าน ตำบล และระดับอำเภออย่างแท้จริง จากการตั้งข้อสมมุติฐานความเสี่ยงไว้ก่อนออกตรวจปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในการดำเนินการได้มีการวางแผนการป้องกันความเสี่ยงไว้แล้ว อาทิเช่น การชี้แจงทำความเข้าใจ การถ่ายทอด ระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการดำเนินการให้กับเจ้าหน้าที่หน่วยราชการ ทุกระดับ จังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น และหน่วยดำเนินการ หมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตลอดจนเพิ่มองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ทำให้การดำเนินงานสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการดำเนินการเป็นไปตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี/หลักธรรมาภิบาล จึงทำให้ความเสี่ยงที่ตั้งไว้ลดลงจนอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทุกประเด็น และความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นไม่เป็นไปตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้สาเหตุเพราะมีการเฝ้าระวังเป็นอย่างดี

6) จากผลการดำเนินงานบรรลุตามนโยบายของรัฐบาลโดยเป็นโครงการที่ครอบคลุมลงไปในพื้นที่ทั่วประเทศ ไปสู่ประชาชนโดยตรงเป็นความต้องการของประชาชน ซึ่งมีขบวนการการจัดทำประชาคมมาการดำเนินการคัดเลือกตัวแทนผู้นำชุมชนในการเข้ารับการฝึกอบรม มีการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการดำเนินงาน และคณะกรรมการติดตามผล โดยทุกระดับมีการแบ่งงานและรับผิดชอบ

กันชัดเจนอยู่บนระเบียบขั้นตอนปฏิบัติราชการเป็นไปตามหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักประชาธิปไตย หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และหลักความคุ้มค่า

ส่วนทางภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา ได้เข้าไปสนับสนุน ส่งเสริม ถ่ายทอดด้านความรู้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ทำให้แผนชุมชนมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น มุ่งองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการ ด้านแผนงาน และโครงการตลอดจนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งหน่วยดำเนินการได้นำไปประยุกต์ใช้พัฒนาควบคู่ไปกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสามารถผลิตสินค้าที่ไปถึงภูมิศาสตร์ หรืออัตลักษณ์ของท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ หลักความคุ้มค่า การกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง หลักการมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ

สำหรับภาคประชาชนมีการสร้างภาวะผู้นำ แกนนำ ซึ่งมีความรู้ สามารถประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน และ ประกอบกับต้องมีคุณธรรม จึงมีส่วนอย่างมากในการขับเคลื่อน ผลักดันให้แผนงาน/โครงการ ประสบผลสำเร็จโดยการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน ในการประกอบอาชีพ ในการอยู่ร่วมกันในสังคมแบบเอื้ออาทร ในการดูแลรักษา อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชุมชนของแต่ละแห่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

1) ผลการดำเนินงาน จากการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย พบ การดำเนินงานในภาพรวม ทั้งประเทศ จำนวน 75 จังหวัด โดยสรุปได้ว่า กรมการพัฒนาชุมชนได้ ดำเนินการโครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ จำนวน 75 จังหวัด ในภาพรวมของเขตตรวจราชการ จำนวน 18 เขตตรวจราชการ ในพื้นที่ 75 จังหวัด มีการดำเนินงาน จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่

1.1) สร้างแกนนำหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

1.2) ติดตามและประเมินผล การดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

1.3) สร้างกระบวนการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ 3 ระดับ คือ ระดับ “พออยู่ พอกิน” ระดับ “อยู่ดี กินดี” ระดับ “มั่งมี ศรีสุข” โดยมีกิจกรรม กระบวนการ/ขั้นตอน เป็นดังนี้

(1) กิจกรรมส่งเสริมครอบครัวพัฒนาในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

(2) ฝึกปฏิบัติการและปรับแผนชุมชน เพื่อสนับสนุนการดำเนินวิถีชีวิต ตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง

(3) ประชุมเชิงปฏิบัติการ/สาธิตกิจกรรมการดำรงชีวิตตามแนววิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง

(4) ประชุมเชิงปฏิบัติการติดตามและประเมินผลและการจัดการความรู้

2) จากการดำเนินการตามโครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มี เป้าหมาย จำนวน 750 หมู่บ้าน ได้ดำเนินงานตามขั้นตอนและบรรลุเป้าหมายตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด ดังนี้

2.1) จังหวัดประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในวันประชุมผู้บริหารงานพัฒนาชุมชน เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางการดำเนินกิจกรรมยุทธศาสตร์ กรมการพัฒนา ชุมชน

2.2) จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับใน ระดับอำเภอ และจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 และกำหนดแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบทุกจังหวัด

2.3) จังหวัดกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมวิทยากรกระบวนการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 3 ระดับ

(1) วิทยาการกระบวนการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ระดับ 3

(2) วิทยาการกระบวนการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ระดับ 2

(3) วิทยาการกระบวนการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ระดับ 1

2.4) จังหวัดดำเนินการประเมินผลและจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทย (23 ตัวชี้วัด) จำนวน 3 ลักษณะ จำนวน 750 หมู่บ้าน แบ่งเป็น ระดับ ดังนี้

(1) หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “พออยู่ พอกิน” จำนวน 250 หมู่บ้าน

(2) หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่ดี กินดี” จำนวน 250 หมู่บ้าน

(3) หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “มั่งมี ศรีสุข” จำนวน 250 หมู่บ้าน

2.5) จังหวัดได้ดำเนินการตามขั้นตอนกรมการพัฒนาชุมชน ดังนี้

(1) สร้างแกนนำหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบจำนวน 75 จังหวัด กลุ่มเป้าหมายรุ่นละ 50 คน ประกอบด้วย ผู้นำ อช. กรรมการกลุ่มต่างๆ ในชุมชนผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้นำอื่นๆ รวมทั้งสิ้น 23,750 คน ดำเนินการแล้วเสร็จตามเป้าหมาย

(2) ประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เช่น หอกระจายข่าว และวิทยุชุมชน

(3) รณรงค์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(4) สร้างกลไกการติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานระดับพื้นที่ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการและเครือข่ายระดับจังหวัด และภาคีการพัฒนา ในการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ จำนวน 75 จังหวัด

2.6) ผลการดำเนินงานที่ได้รับจากการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มีกิจกรรมหลักที่ดำเนินงาน ดังนี้

(1) แกนนำที่ผ่านการอบรมสามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจให้แก่ครัวเรือนในหมู่บ้านชุมชน อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 85 ของครัวเรือน

(2) จังหวัดติดตามและประเมินผล การดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ โดยมีการประเมินร่วมกับชุมชน เช่น ผู้นำ อช. กรรมการกลุ่มต่างๆ จำนวน 750 หมู่บ้าน

(3) ผู้แทนครอบครัวพัฒนาที่ผ่านการอบรม จำนวน 22,250 คน ได้จัดทำแผนชีวิตของครัวเรือน และดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และการออม การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ การปลูกผักสวนครัว และการทำบัญชีครัวเรือน

(4) จังหวัดขยายผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงไปหมู่บ้านข้างเคียง คิดเป็นร้อยละ 65

(5) จังหวัดจัดทำแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “สานพลังคนดีแห่งแผ่นดินและถอดบทเรียน” จำนวน 750 หมู่บ้าน

(6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้ให้การสนับสนุนในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมครอบครัวพัฒนาด้านอาชีพ

3) กรมการพัฒนาชุมชน ได้วิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลโครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง คือ $N\ 1.1 = 16$ และ $N\ 2.1 = 16$

4) ผลการตรวจราชการรอบแรก (Project Review) ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ผู้ตรวจราชการกรมได้ให้ข้อเสนอแนะกับจังหวัด คือ จังหวัดควรจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการทุกระดับสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง พร้อมให้หน่วยดำเนินการและภาคีร่วม กำหนดหลักเกณฑ์และประชาคมให้เกิดการยอมรับและเชื่อถือได้ และจังหวัดควรดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้สามารถนำมาใช้งานได้ถูกต้อง

ตรงกัน และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ (MIS หรือ GIS) สำหรับผู้บริหาร และควรมีการติดตามและประเมินผล รวมทั้งให้คำแนะนำ ในการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอย่างต่อเนื่อง ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ ต่างๆ ที่หลากหลายและทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย

5) สำหรับในรอบที่ 2 (Progress Review) ได้ติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอซึ่งปรากฏว่า ส่วนราชการ หน่วยงานภาคีการพัฒนา และผู้นำชุมชน องค์กรเครือข่ายในชุมชน ได้ร่วมกันขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในทุกขั้นตอน ทำให้หน่วยรับตรวจราชการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมและความคุ้มค่าที่เกิดขึ้นกับประชาชนในชุมชนโดยมีการอบรมให้ความรู้นำไปทัศนศึกษาดูงาน และการส่งเสริมอาชีพให้ครัวเรือนที่เข้ารับการอบรมและนำมาขยายผลทำให้การดำเนินงานสำเร็จเป็นไปตามขั้นตอนและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

6) สำหรับในการตรวจติดตาม/ประเมินผลในรอบที่ 3 (Monitoring / Evaluation) โดยพบว่า โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ได้รับความร่วมมือจากส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคีการพัฒนาผู้นำชุมชน ให้การสนับสนุนทั้งทางด้านงบประมาณและการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จึงทำให้ผู้นำชุมชน/แกนนำของหมู่บ้านมีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งผู้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับตนเองและครอบครัว โดยจัดทำแผนชีวิตของครัวเรือนในการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายโดยการปลูกผักสวนครัว,ทำรั้วกินได้ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ตลอดจนผู้นำชุมชนถ่ายทอดความรู้เรื่องการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจให้แก่ครัวเรือนในหมู่บ้านชุมชน ได้อยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างเอื้ออาทรซึ่งกันและกันและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนหมู่บ้าน มีความเข้มแข็งและยั่งยืนทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป จากการตั้งข้อสมมุติฐานความเสี่ยงไว้ก่อนออกตรวจปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในการดำเนินการได้มีการวางมาตรการป้องกันความเสี่ยงไว้แล้วอาทิเช่น การชี้แจงทำความเข้าใจ ระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการดำเนินการให้กับเจ้าหน้าที่หน่วยราชการทุกระดับท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด และหน่วยดำเนินการ หมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชน เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมโดยการดำเนินการเป็นไปตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี/หลักธรรมาภิบาล จึงทำให้ความเสี่ยงที่ตั้งไว้ลดลงจนอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทุกประเด็น

7) จากผลการดำเนินงานบรรลุตามนโยบายของรัฐบาลโดยเป็นโครงการที่ครอบคลุมลงไปในพื้นที่ทั่วประเทศ ไปสู่ประชาชนโดยตรงเป็นความต้องการของประชาชน ซึ่งมีขบวนการการจัดทำประชาคมเข้าสู่แผนชุมชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการดำเนินงาน และคณะกรรมการติดตามผล โดยทุกระดับมีการแบ่งงานและรับผิดชอบกันชัดเจนอยู่บนระเบียบขั้นตอนปฏิบัติราชการเป็นไปตามหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักประชาธิปไตย หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และหลักความคุ้มค่า

8) โดยทางภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา ได้เข้าไปสนับสนุน ส่งเสริม ถ่ายทอดด้านความรู้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ในการจัดฐานข้อมูลในการพัฒนาแผนชุมชน ส่วนภาคประชาชนมีการสร้างภาวะผู้นำ แกนนำ ซึ่งมีความรู้ สามารถประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน และประกอบกับต้องมีความรู้ จินตนาการ จึงมีส่วนอย่างมากในการขับเคลื่อน ผลักดันให้แผนงาน/โครงการ ประสบผลสำเร็จโดยการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

โครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

1) จากการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย พบผลการดำเนินงานในภาพรวมทั้งประเทศ 59 จังหวัด โดยสรุปได้ว่า กรมที่ดินได้ดำเนินการโครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ดำเนินการตามมาตรา 58, 58ทวิ, 58ตรี และมาตรา 69 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินในพื้นที่ที่ยังไม่มีระวางแผนที่ หรือบริเวณที่มีระวางแผนที่แล้ว แต่ยังมีความคั่งค้างอยู่เป็นกลุ่มๆ ปริมาณงานเหมาะสมกับการดำเนินการสำรวจโดยมีวิธีดำเนินการและมาตรฐานการทำงาน ดังนี้

1.1) ดำเนินการโดยวิธีเดินสำรวจโดยใช้ระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศมาตรฐานการทำงาน 80 แปลง/สาย/เดือน

1.2) ดำเนินการโดยวิธีเดินสำรวจภาคพื้นดิน มาตรฐานการทำงาน 120/แปลง/สาย/เดือน

1.3) การดำเนินการโดยวิธีการเปลี่ยน น.ส.3 ก. เป็นโฉนดที่ดินตามมาตรา 58 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ดำเนินการเฉพาะพื้นที่หมู่ที่ดินที่เดินสำรวจอยู่ในขณะนั้น และราษฎรไม่มานำรังวัด ทั้งนี้เพื่อให้ปิดพื้นที่เป็นระวาง กรณีจำเป็นนอกเหนือจากนี้ให้ขออนุมัติผู้อำนวยการศูนย์ฯ เป็นครั้งคราวไป

1.4) สำหรับการแจกโฉนดที่ดิน ให้แต่ละศูนย์ฯ แจกโฉนดที่ดินให้แก่ราษฎรอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

1.5) กรมที่ดินได้ตั้งเป้าหมายการดำเนินงานตามโครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ จำนวน 150,620 แปลง ดำเนินการในพื้นที่ 59 จังหวัด 26 ศูนย์ 214 สายสำรวจ คือ จังหวัด เชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย แม่ฮ่องสอน แพร่ น่าน ลำปาง พะเยา พิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร สุโขทัย ตาก นครสวรรค์ อุทัยธานี พิจิตร ขอนแก่น กาฬสินธุ์ นครพนม มุกดาหาร บัรีรัมย์ ยโสธร อำนาจเจริญ ร้อยเอ็ด เลย หนองบัวลำภู ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ อุดรธานี หนองคาย มหาสารคาม นครราชสีมา อุบลราชธานี ชัยภูมิ ระยอง ตราด จันทบุรี ชลบุรี ชัยนาท สระบุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี กระบี่ พังงา นครศรีธรรมราช สงขลา สุราษฎร์ธานี ชุมพร ตรัง พัทลุง สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

1.6) จากการดำเนินการในภาพรวมของกรมที่ดินมีผลการดำเนินการรังวัดทำแผนที่และสอบสวนสิทธิเพื่อการออกโฉนดที่ดินได้ จำนวน 179,022 แปลง เนื้อที่ 786,046 ไร่ และแจกโฉนดที่ดินให้ประชาชนแล้ว จำนวน 169,728 แปลง

2) กรมที่ดินได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลก่อนออกตรวจราชการ คือ $N\ 1.1 = 12$ และ $N\ 1.2 = 12$

3) จากผลการตรวจราชการรอบแรก (Project Review) ของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย พบผลการดำเนินงานในภาพรวมว่า หน่วยรับการตรวจราชการมีความเสี่ยงในการจัดทำแผนปฏิบัติงานโครงการฯ ในการกำหนดพื้นที่เดินสำรวจ ข้อมูลเกี่ยวกับแปลงที่ดินและเอกสารตลาดเคลื่อน และการขีดพื้นที่เขตป่าไม้ในระวางแผนที่ให้ครบถ้วน จึงได้ให้ข้อเสนอแนะให้หน่วยรับการตรวจราชการได้มีการกำหนดเป้าหมาย สายสำรวจ ให้สัมพันธ์กับปริมาณงานที่มีอยู่ ให้ตรงกับข้อเท็จจริงในพื้นที่ และให้ศูนย์อำนาจการเดินสำรวจฯ ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานและประสานงานกับสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก/อำเภอ ในพื้นที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และให้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ เพื่อให้ดำเนินการขีดเขตป่าไม้ จึงให้ค่าดัชนีความเสี่ยงในภาพรวมอยู่ในระดับเฝ้าระวัง

4) สำหรับในรอบที่ 2 (Progress Review) ได้ติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะซึ่งปรากฏว่า หน่วยรับการตรวจราชการมีการกำหนดเป้าหมาย สายเดินสำรวจ สัมพันธ์กับปริมาณงานที่มีอยู่มีการปรับแผนการดำเนินการตามข้อเท็จจริงของพื้นที่ สำหรับพื้นที่ที่มีแปลงที่ดินเป้าหมายอยู่กระจัดกระจายไม่เป็น

กลุ่มเจ้าของที่ดินอยู่ต่างพื้นที่ ศูนย์เดินสำรวจฯ ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานและประสานงานกับสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก/อำเภอ ในพื้นที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และได้มีการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ เพื่อดำเนินการขีดยางพารา ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานดังกล่าว ในกรณีที่มีการจัดทำเขตในระวางแผนที่ไว้แล้ว แต่เมื่อเข้าดำเนินการขีดยางพาราไม่สัมพันธ์กันได้มีการประสานกับกรมป่าไม้เพื่อดำเนินการแก้ไข ตลอดจนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ที่ทำการปกครองจังหวัด อำเภอ อบต. หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนภาคประชาชน ได้ให้ความร่วมมือสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอน ซึ่งหน่วยรับตรวจได้ดำเนินการตามระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติ ยึดหลักการมีส่วนร่วม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและความคุ้มค่า ทำให้เป้าหมายในการเดินสำรวจมีความคืบหน้าในระดับที่ดี จึงให้ค่าดัชนีความเสี่ยงในภาพรวมอยู่ในระดับยอมรับได้

5) ในการตรวจติดตาม/ประเมินผลในรอบที่ 3 (Monitoring/Evaluation) การดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมายโดยพบว่าโครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ประชาชนมีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก เพราะเป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงที่ได้รับการถือครองและการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่มีแนวเขตอย่างเป็นธรรมทั่วถึง และทำให้มีความเชื่อถือในหลักประกันที่ดินมากขึ้น เป็นการสร้างโอกาสให้เข้าถึงแหล่งทุนในระบบ เกิดแรงจูงใจที่จะพัฒนาที่ดิน เพื่อเพิ่มผลผลิต สร้างรายได้ เป็นปัจจัยให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เกิดความรักและหวงแหนแผ่นดิน ก่อให้เกิดกำลังใจและแรงจูงใจในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศและความมั่นคงของประเทศโดยรวม ลดปัญหาความขัดแย้งเรื่องแนวเขตที่ดิน ทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยในบ้านเมืองและสังคม จากการตั้งข้อสมมุติฐานความเสี่ยงไว้ก่อนออกตรวจปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในการดำเนินการได้มีการวางมาตรการป้องกันความเสี่ยงไว้แล้ว อาทิเช่น การชี้แจงทำความเข้าใจ การถ่ายทอด ระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการดำเนินการให้กับเจ้าหน้าที่หน่วยราชการทุกระดับ จังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น และหน่วยดำเนินการ หมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชน โดยการดำเนินการเป็นไปตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี/หลักธรรมาภิบาล จึงทำให้ความเสี่ยงที่ตั้งไว้ลดลงจนอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทุกประเด็น และความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นไม่เป็นไปตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้สาเหตุเพราะมีการเฝ้าระวัง

จากผลการดำเนินงานบรรลุตามนโยบายของรัฐบาลโดยเป็นโครงการที่ครอบคลุมลงไปในพื้นที่ทั่วประเทศ ไปสู่ประชาชนโดยตรงเป็นความต้องการของประชาชน ซึ่งมีขบวนการการจัดทำประชาคมมาสู่การดำเนินงานของโครงการการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้กับประชาชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในระดับจังหวัดและอำเภอ และทำงานติดตามผล โดยทุกระดับมีการแบ่งงานและรับผิดชอบกันชัดเจนอยู่บนระเบียบขั้นตอนปฏิบัติราชการเป็นไปตามหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และหลักความคุ้มค่า

ส่วนทางภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา ได้เข้าไปสนับสนุน ส่งเสริม ถ่ายทอดด้านความรู้ เทคโนโลยีด้านต่างๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชน โดยทำให้มีการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และหลักความรับผิดชอบในการทำงานทำให้การปฏิบัติงานในโครงการประสบความสำเร็จเป็นไปตามความต้องการของประชาชน ทำให้สถาบันการเงินมีความเชื่อถือในหลักประกันที่ดินมากขึ้น เป็นการสร้างโอกาสให้เข้าถึงแหล่งทุนในระบบ เกิดแรงจูงใจที่จะพัฒนาที่ดิน

สำหรับภาคประชาชนมีการสร้างภาวะผู้นำ แกนนำ ซึ่งมีความรู้เป็นบุคคลที่เคารพในชุมชนได้เข้ามาใกล้ชิดเกี่ยวข้องพิพาทของประชาชนในการชี้แนวเขตที่ดินทำให้การออกโฉนดที่ดินให้แก่ประชาชนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ฯลฯ

โครงการร้งวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ

1) จากการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย มีผลการดำเนินในภาพรวมของการปฏิบัติงานโครงการร้งวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 มีเป้าหมายและการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้

1.1) ดำเนินการตามแผนงานร้งวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ ให้มีแนวเขตที่ชัดเจน **ในกลุ่มที่ 1** ทั้งประเทศ 20 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชัยนาท ชุมพร ตราด นครนายก นครปฐม นครสวรรค์ ปราจีนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ พิจิตร เพชรบุรี ระยอง ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี และสระแก้ว โดยแบ่งพื้นที่ดำเนินการเป็นกลุ่มจังหวัด กลุ่มละ 4 -6 จังหวัด เป้าหมาย **2,500 แปลง** ซึ่งมีหัวหน้าหน่วยร้งวัดฯ 1 คน ต่อ 1 กลุ่มจังหวัด เป็นผู้ตรวจและควบคุมการปฏิบัติงาน โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานร้งวัด 27 คน โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ 1 คน ปฏิบัติงาน 9 -10 แปลง/เดือน ได้เพิ่มเป้าหมายตามเกณฑ์ตัวชี้วัด **จำนวน 200 แปลง** โดยเฉลี่ยเป้าหมายเป็นกลุ่มจังหวัดกลุ่มละ 50 แปลง หากกลุ่มใดไม่สามารถดำเนินการได้สามารถมอบหมายให้กลุ่มอื่นดำเนินการแทนได้ครบตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีหัวหน้าหน่วยร้งวัดฯ 4 คน เป็นผู้ตรวจและควบคุมการปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ตลอดปีงบประมาณ รวมทั้งสิ้น 2,700 แปลง

1.2) **กลุ่มที่ 2** เป็นการดำเนินงานเพิ่มเติม 2 จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดหนองบัวลำภู เป้าหมายจังหวัดละ 100 แปลง รวม **200 แปลง** งบประมาณที่ได้ดำเนินการ จำนวน 3,077,153.80 บาท โดยใช้อัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำนักจัดการที่ดินของรัฐและหน่วยงานอื่นสนับสนุน จำนวน 12 คน ซึ่งการปฏิบัติงานดังกล่าว หากเจ้าหน้าที่ในจังหวัดใดไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายสามารถเข้าดำเนินการอีกจังหวัดหนึ่งได้

1.3) โดยมีหัวหน้างานร้งวัดฯ ที่ 1-4 เข้าสถานที่ทำการตั้งหน่วยร้งวัดฯ เพื่อการปฏิบัติหน้าที่และเป็นสถานที่ติดต่อประสานงาน โดยค่าเช่าให้เป็นไปตามราคาและสภาพของสถานที่เช่าในท้องถิ่น โดยวิธีการเช่าให้เสนอขออนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 หมวด 2 ส่วน 6 ข้อ 128.129 (1) (2) ในอัตราเดือนละไม่เกิน 5,000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน) ให้จัดจ้างพนักงานขับรถยนต์ 1 คน และเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 2 คน ต่อ 1 หน่วยร้งวัดฯ จากงบประมาณงบดำเนินงาน หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอยและวัสดุ ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 052736/31 ลงวันที่ 26 เมษายน 2542 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเรื่องการบริหารงานบุคคลลูกจ้างชั่วคราวและในเรื่องการจ้างเหมาบริการ

1.4) วิธีการดำเนินการและมาตรฐานการปฏิบัติ โดยทำการคัดเลือกแปลงที่ดินสาธารณประโยชน์จากบัญชีสำรวจ ซึ่งทบวงการเมืองผู้ดูแลรักษาแสดงความประสงค์ผ่านสำนักงานที่ดินจังหวัดเพื่อขอร้งวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง โดยมีวิธีการและขั้นตอนในการคัดเลือกแปลงที่ดินสาธารณประโยชน์เข้าร่วมโครงการ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

(1) นำบัญชีสำรวจที่ดินสาธารณประโยชน์ ที่สำนักงานที่ดินจังหวัดจัดส่งให้กรมที่ดินตรวจสอบกับบัญชีสรุปผลการดำเนินการร้งวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่ได้ดำเนินการแล้ว ในปีงบประมาณต่างๆ ที่ผ่านมาและตรวจสอบจากบัญชีควบคุมและจัดเก็บหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงของกรมที่ดิน ว่ามีที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงใดได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้วหรือไม่

(2) คัดเลือกแปลงที่ดินสาธารณประโยชน์ ที่ยังไม่ได้ร้งวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงจากการตรวจสอบตามข้อ 1 มาตรวจสอบกับทะเบียนที่สาธารณประโยชน์ว่ามีแปลงใดได้จัดทำทะเบียนที่สาธารณประโยชน์แล้ว และพิจารณาถึงความเหมาะสมในด้านการใช้ประโยชน์ ว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะทำการร้งวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ประเภทพลเมือง ประเภทพลเมืองใช้ร่วมกันหรือไม่มีผู้บุกรุกคัดค้านแนวเขตหรือผู้ดูแลรักษาสามารถนำทำการร้งวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้

(3) นำแปลงที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ได้คัดเลือกแล้ว จัดทำเป็นบัญชีรายชื่อที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อขอความเห็นชอบจากผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินของรัฐ ทั้งนี้ ในการดำเนินการร้งวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง จากแปลงที่ได้คัดเลือกแล้วดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานร้งวัดพิจารณาถึงการดำเนินการในแปลงที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ทราบแนวเขตแน่นอน ผู้ดูแลรักษาสามารถนำชี้แนวเขตได้ หรือแปลงที่มีผู้บุกรุกบางส่วน ไม่มีปัญหาพิพาทเรื่องแนวเขตดำเนินการก่อน เพื่อให้ได้ผลงานตามเป้าหมาย

สำหรับแปลงที่มีปัญหาพิพาทหรือแปลงที่ผู้ดูแลรักษาไม่สามารถนำขึ้นแนวเขตได้ จะต้องมีการพิจารณาด้วยความรอบคอบก่อนดำเนินการเป็นการเฉพาะรายต่อไป

(4) เมื่อดำเนินการดังกล่าวข้างต้นแล้ว จะได้ทำการแจ้งจังหวัดในพื้นที่ตามแผนงานที่ได้รับการอนุมัติเพื่อให้จังหวัดแจ้งให้อำเภอที่รับผิดชอบแจ้งความประสงค์ขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่ออธิบดีกรมที่ดิน ผ่านเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา เพื่อลงบัญชีรายวันรับทำการ (บ.ท.ด. 2) และลงบัญชีเรื่องรังวัด (บ.ท.ด. 11) และให้อำเภอแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการมอบหมายให้สภาตำบลหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือในการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2543

(5) เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่หน่วยรังวัดฯ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานรังวัดฯ ในพื้นที่ เดินทางไปรายงานตัวต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ได้รับมอบหมาย เพื่อปฏิบัติงานรังวัดตามแผนงานรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ และเตรียมการก่อนปฏิบัติงานรังวัดฯ โดยให้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง และขอรับเรื่องคำขอรังวัดจากสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก เพื่อเข้าประสานงานกับอำเภอและอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากมีที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงใดไม่สามารถดำเนินการตามคำขอรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ ให้แจ้งข้อขัดข้องโดยบันทึกถ้อยคำถึงเหตุผลที่ไม่สามารถดำเนินการได้จากผู้ดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์รายงานผ่านหัวหน้าหน่วยรังวัดฯ ขอความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก และให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานรังวัดฯ จัดทำแผนการปฏิบัติงานรังวัดฯ ประจำเดือนแล้วให้เสนอแผนการปฏิบัติงานรังวัดประจำเดือน พร้อมทั้งรายงานการเดินทาง 7 วันนับแต่วันเดินทาง ผ่านเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก ให้กรมที่ดินทราบภายใน 15 วัน และนัดทำการรังวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ตามคำขอรังวัด ซึ่งได้ลงบัญชีรับเรื่องรังวัด (ร.ว. 12) ไว้เป็นหลักฐาน โดยให้นัดรังวัดให้เป็นไปตามลำดับแผนปฏิบัติงานรังวัดประจำเดือน

(6) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการรังวัดฯ ต้องไปทำการรังวัดฯ ตามกำหนดวันนัดทำการรังวัดที่ได้แจ้งให้ผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียง และผู้ที่เกี่ยวข้องไปรังวัดชี้แนวเขต และลงนามรับรองเขตที่ดิน หรือไปร่วมตรวจสอบการรังวัดตามกำหนดระยะเวลา ซึ่งปรากฏตามระเบียบการแจ้งข้างเคียง พร้อมทั้งจัดเตรียมหลักฐานแผนที่และเบิกวัสตุดสำหรับใช้ในการรังวัด ได้แก่ หลักเขตที่ดิน หลักเขตที่ดินสาธารณประโยชน์หมุดหลักฐานแผนที่แผ่นป้ายชื่อที่ดินสาธารณประโยชน์พร้อมเสาเพื่อใช้ในการดำเนินการ

(7) การรังวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (พ.ศ. 2517) แก้ไขเพิ่มเติม โดยระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2520) ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2520) ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2522) ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2530) และฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2539) ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยกรมที่ดิน ว่าด้วยการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2529 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ พ.ศ. 2550 ตลอดจนระเบียบคำสั่งและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องดำเนินการเรื่องรังวัดให้เสร็จเรียบร้อยเพื่อให้หัวหน้าหน่วยรังวัดฯ ตรวจสอบความถูกต้องของเรื่องรังวัด และรายการรังวัดที่เกี่ยวข้องทั้งหมด แล้วส่งเรื่องรังวัดให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก ภายใน 20 วัน นับแต่วันทำการรังวัด โดยส่งเรื่องรังวัดให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รับเรื่อง หากไม่สามารถส่งเรื่องรังวัดภายในกำหนดได้ จะต้องชี้แจงให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก ทราบถึงเหตุผลที่ขัดข้องและต้องรายงานให้กรมที่ดินทราบ

(8) ทุกสิ้นเดือนให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติรังวัดฯ รายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือน พร้อมส่งเอกสาร สำเนาแผนที่ต้นร่าง สำเนารายงานคำนวณเนื้อที่ สำเนารูปแผนที่ สธ.1 ภาพถ่ายแปลงที่ดิน และส่งใบสำคัญค่าจ่ายให้หัวหน้าหน่วยรังวัดฯ ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วเสนอผ่านเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก เพื่อยืนยันและนำเสนอเอกสารให้กรมที่ดินดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(9) มาตรฐานการปฏิบัติงานรังวัดกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานรังวัดระดับชำนาญงานหรือระดับปฏิบัติงาน 1 คน/ คนงาน 6 คน/ปริมาณงาน 9-10 แปลง/เดือน

1.5) การตรวจติดตาม ควบคุม รายงานผล และประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

(1) ให้หัวหน้าหน่วยงานรังวัดฯ ซึ่งอยู่ประจำที่ตั้งหน่วยงานรังวัดฯ ออกไปตรวจการปฏิบัติงานรังวัดฯในพื้นที่จังหวัดตามแผนงานที่ได้รับมอบหมายเป็นประจำทุกเดือน ในการติดตามผลการปฏิบัติงานของช่างรังวัดฯ ต้องช่วยแก้ไขปัญหและอุปสรรคต่างๆประสานงานกับสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก รวมทั้งส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระเบียบเรื่องรังวัด ติดตามการประกาศออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พร้อมทั้งขอความร่วมมือจากสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก ในการเร่งรัดดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตลอดจนตรวจสอบใบสำคัญค่าใช้จ่าย ทำการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานรังวัดในหน่วยรังวัดฯ ซึ่งได้รับมอบหมายแล้วเสนอผ่านเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก และเดินทางมาร่วมประชุมรายงานผลการปฏิบัติงานและค่าใช้จ่ายให้กรมที่ดินทราบภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน

(2) การตรวจการปฏิบัติงานรังวัดฯ ของหัวหน้าหน่วยรังวัดฯ ให้ตรวจสอบและพิจารณาด้วยว่าการรังวัดออกหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ถ้าหากจะต้องแก้ไขปรับเปลี่ยนแผนงานหรือเปลี่ยนแปลงรายชื่อที่ดินสาธารณะประโยชน์ หรือเห็นสมควรส่งเจ้าหน้าที่ไปดำเนินการในพื้นที่จังหวัดอื่นตามแผนงาน เพื่อให้ได้ผลงานเป็นไปตามเป้าหมาย ต้องรายงานเสนอความเห็นต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

(3) การเดินทางของหัวหน้าหน่วยงานรังวัดฯ เพื่อไปตรวจการปฏิบัติงานรังวัดฯ หรือติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือการเดินทางกลับกรมที่ดินให้ใช้พาหนะรถยนต์ราชการกรมที่ดิน ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักจัดการที่ดินของรัฐ โดยกำหนดความรับผิดชอบในการดูแลพาหนะรถยนต์ราชการกรมที่ดิน ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยรังวัดฯ ออกไปปฏิบัติราชการในพื้นที่หรือนอกพื้นที่ ที่ได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมาย

(4) ให้หัวหน้าฝ่ายรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง หรือหัวหน้างานรังวัดฯหรือนายช่างรังวัดชำนาญการที่ได้รับมอบหมาย ใช้รถยนต์ของทางราชการ หมายเลขทะเบียน ขม 1633 กรุงเทพมหานครเป็นพาหนะในการเดินทาง หรือเดินทางโดยพาหนะประจำทางไปตรวจการปฏิบัติงานของหน่วยรังวัดฯ ในพื้นที่เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนให้คำแนะนำการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติงานรังวัดฯ และประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานของหน่วยรังวัดฯ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยใช้วิธีการสุ่มตรวจการปฏิบัติงานรังวัดฯ ถ่ายรูปแปลงที่ดินสาธารณะประโยชน์ พร้อมทั้งขอความร่วมมือจากสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก ในการเร่งรัดและติดตามผลการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงด้วย

(5) ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย รองอธิบดีที่อธิบดีมอบหมายกำกับดูแลสำนักจัดการที่ดินของรัฐ ผู้ตรวจราชการกรมที่ดิน ผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินของรัฐ ผู้อำนวยการส่วนคุ้มครองที่ดินของรัฐ ตรวจติดตามการปฏิบัติงานรังวัดฯ ในพื้นที่เพื่อรับทราบและแก้ไขปัญหาตามที่เห็นสมควร

1.6) จากการดำเนินงานโครงการเร่งรัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ ดำเนินการรังวัดออกและหรือตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในที่ดินสาธารณะประโยชน์จำนวน 2,900 แปลง ในพื้นที่ จำนวน 22 จังหวัด โดยตั้งเป้าหมาย 2,900 แปลง มีผลการดำเนินงานได้รวมทั้งสิ้น 2,900 แปลง

1) กรมที่ดินได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล คือ K1.1 = 10 และ K2.1 = 12

2) จากผลการตรวจราชการรอบแรก (Project Review) ของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยพบว่า ยังมีข้อมูลแปลงที่สาธารณประโยชน์ที่ยังคลาดเคลื่อนอยู่บ้างไม่มากนัก สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติงานกำหนดไว้ และบางพื้นที่อยู่ระหว่างช่วงรังวัดดำเนินการตรวจสอบ มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ โดยไม่ให้ซ้ำซ้อนกับแปลงที่ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้ว และผู้มีอำนาจในการดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์ส่วนใหญ่เข้าใจในการปฏิบัติงาน เข้าใจหลักเกณฑ์การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) จึงให้คำดัชนีความเสี่ยงในภาพรวมในระดับเฝ้าระวัง ดังนั้นผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยจึงให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยรับการตรวจราชการให้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำข้อมูลให้ความถูกต้อง และจัดทำแผนงาน/โครงการให้ชัดเจนไม่เกิดความซ้ำซ้อน ตลอดจนอบรมให้ความรู้แก่ผู้มีอำนาจในการดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์ให้เข้าใจแนวทางการปฏิบัติงาน

3) สำหรับในรอบที่ 2 (Progress Review) ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยได้ติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ ซึ่งปรากฏว่า ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อำเภอ อบท. สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน ได้ให้ความร่วมมือสนับสนุน และมีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอน ซึ่งหน่วยรับตรวจได้ดำเนินการตามระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติยึดหลักการมีส่วนร่วมค้ำถึงประโยชน์ส่วนรวมและความคุ้มค่า หน่วยรับการตรวจราชการให้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำข้อมูลให้ความถูกต้อง และจัดทำแผนงาน/โครงการให้ชัดเจนไม่เกิดความซ้ำซ้อน ตลอดจนอบรมให้ความรู้แก่ผู้มีอำนาจในการดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์ให้เข้าใจแนวทางการปฏิบัติ จึงให้คำดัชนีความเสี่ยงในภาพรวมในระดับยอมรับได้

4) ในการตรวจติดตาม/ประเมินผลในรอบที่ 3 (Monitoring/Evaluation) การดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมายโดยพบว่าโครงการเร่งรัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐประชาชนมีความพึงพอใจเป็นอย่างมากในที่ดินของรัฐอันเป็นสาธารณสมบัติแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกันได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงมีแนวเขตถูกต้องชัดเจนและหลักเขตที่ดิน หลักเขตสาธารณประโยชน์ และแผ่นป้ายชื่อที่สาธารณประโยชน์ แสดงให้ทราบถึงที่ตั้งขอบเขตและแนวเขตชัดเจน ตลอดจนมีรูปแผนที่ เนื้อที่และการใช้ประโยชน์ไว้เป็นหลักฐาน โดยมีความถูกต้องชัดเจนเพื่อป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐและลดข้อพิพาท เรื่องแนวเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แผนที่แสดงแนวเขตที่ดินของรัฐมีมาตรฐานถูกต้องสามารถตรวจสอบได้และป้องกันการออกเอกสารสิทธิของราษฎรที่ดินสาธารณประโยชน์ทำให้ประชาชนเกิดการหวงแหนและรักษาประโยชน์ที่ดินสาธารณประโยชน์ จากการตั้งข้อสมมุติฐานความเสี่ยงไว้ก่อนออกตรวจปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในการดำเนินการได้มีการวางมาตรการป้องกันความเสี่ยงไว้แล้ว อาทิเช่น การชี้แจงทำความเข้าใจ การถ่ายทอด ระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการดำเนินการให้กับเจ้าหน้าที่หน่วยราชการ ทุกระดับ จังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น และหน่วยดำเนินการ หมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชน โดยการดำเนินการเป็นไปตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี/ หลักธรรมาภิบาล จึงทำให้ความเสี่ยงที่ตั้งไว้ลดลงจนอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทุกประเด็น และความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นไม่เป็นไปตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้ สาเหตุเพราะมีการเฝ้าระวังจากผลการดำเนินงานบรรลุตามนโยบายของรัฐบาลโดยเป็นโครงการที่ไปสู่ประชาชนโดยตรงเป็นความต้องการของประชาชน ซึ่งมีขบวนการการจัดทำประชาคมในการดำเนินโครงการ มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการดำเนินงาน และคณะกรรมการติดตามผล โดยทุกระดับมีการแบ่งงานและรับผิดชอบกันชัดเจนอยู่บนระเบียบขั้นตอนปฏิบัติราชการเป็นไปตามหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักประชาธิปไตยหลักความโปร่งใสตรวจสอบได้และหลักความคุ้มค่า

โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

1) ผลการดำเนินงาน จากการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยทุกเขตตรวจราชการ พบผลการดำเนินในภาพรวมทั้งประเทศ 75 จังหวัด โดยสรุปได้ว่า กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ดำเนินการโครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ดังนี้

1.1) การฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระดับกลุ่มจังหวัด ของศูนย์ ปก. เขต โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้สั่งการให้ศูนย์ ปก. เขต ทั้ง 18 ศูนย์เขต ดำเนินการซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับกลุ่มจังหวัด ฝึกซ้อมแบบปฏิบัติการภาคสนาม (FTX) ตามสภาพความเสี่ยงภัยในพื้นที่ จำนวน 1 ครั้ง จากลักษณะภัย 5 ประเภท ด้วยการสมมุติสถานการณ์สาธารณภัยขนาดใหญ่ ที่มีผลกระทบรุนแรงกว้างขวาง ความรุนแรงระดับ 3 จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากจังหวัดข้างเคียง ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 กรกฎาคม 2553 ซึ่งมีผลดำเนินการดำเนินงาน คือ ศูนย์ ปก. เขต ทั้ง 18 เขต ได้แก่ ศูนย์ ปก.เขต 1 ปทุมธานี ศูนย์ ปก.เขต 2 สุพรรณบุรี ศูนย์ ปก.เขต 3 ปราจีนบุรี ศูนย์ ปก.เขต 4 ประจวบคีรีขันธ์ ศูนย์ ปก.เขต 5 นครราชสีมา ศูนย์ ปก.เขต 6 ขอนแก่น ศูนย์ ปก.เขต 7 สกลนคร ศูนย์ ปก.เขต 8 กำแพงเพชร ศูนย์ ปก.เขต 9 พิษณุโลก ศูนย์ ปก.เขต 10 ลำปาง ศูนย์ ปก.เขต 11 สุราษฎร์ธานี ศูนย์ ปก.เขต 12 สงขลา ศูนย์ ปก.เขต 13 อุบลราชธานี ศูนย์ ปก.เขต 14 อุดรธานี ศูนย์ ปก.เขต 15 เชียงราย ศูนย์ ปก.เขต 16 ชัยนาท ศูนย์ ปก.เขต 17 จันทบุรี ศูนย์ ปก.เขต 18 ภูเก็ต ประเภทภัยที่ซ้อม อัดศึภัยในอาคารสูง 8 ครั้ง สารเคมี 4 ครั้ง แผ่นดินไหว 2 ครั้ง การวินาศกรรม 3 ครั้ง และภัยทางทะเล 1 ครั้ง

1.2) การฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด โดยกระทรวงมหาดไทยสั่งการให้ทุกจังหวัด ดำเนินการฝึกซ้อมแบบปฏิบัติการภาคสนาม (FTX) ตามสภาพพื้นที่และข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยที่เป็นปัญหาสำคัญหรือเป็นปัญหาใหญ่ จำนวน 2 ครั้ง ด้วยการสมมุติสถานการณ์สาธารณภัยขนาดกลาง ความรุนแรงระดับ 2 ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 กรกฎาคม 2553 ซึ่งจังหวัดได้ฝึกซ้อมแผนฯ 2 ครั้ง ประเภทภัยที่ซ้อม ได้แก่ อุทกภัย 25 ครั้ง สึนามิ 4 ครั้ง ไฟป่า 5 ครั้ง แผ่นดินไหว 3 ครั้ง อัดศึภัย 63 ครั้ง สารเคมี 11 ครั้ง อุบัติเหตุทางถนน 26 ครั้ง อุบัติภัยทางน้ำ 3 ครั้ง ขนส่งทางอากาศ 2 ครั้ง การก่อวินาศกรรม 3 ครั้ง การก่อความไม่สงบ 1 ครั้ง ชุมชนุมประท้วง 2 ครั้ง และคลื่นซัดฝั่ง 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 150 ครั้ง

1.3) การฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานครโดยกระทรวงมหาดไทยสั่งการให้กรุงเทพมหานคร ดำเนินการฝึกซ้อมแบบปฏิบัติการภาคสนาม (FTX) ตามสภาพพื้นที่และข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยที่เห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญหรือเป็นปัญหาใหญ่ จำนวน 2 ครั้ง ด้วยการสมมุติสถานการณ์สาธารณภัยขนาดกลาง ความรุนแรงระดับ 2 ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 กรกฎาคม 2553 ซึ่งกรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการฝึกซ้อมแผนฯ จำนวน 9 ครั้ง ได้แก่ สำนักงานเขตบางคอแหลมฝึกซ้อมแผนอัดศึภัย 1 ครั้ง สำนักงานเขตภาษีเจริญฝึกซ้อมแผนการชุมนุมประท้วง 1 ครั้ง สำนักงานเขตสะพานสูงฝึกซ้อมแผนอัดศึภัย 1 ครั้ง สำนักงานเขตพญาไทฝึกซ้อมแผนอัดศึภัย 1 ครั้ง สำนักงานเขตบางแคฝึกซ้อมแผนอัดศึภัย 1 ครั้ง สำนักงานเขตยานนาวาฝึกซ้อมแผนอัดศึภัย 1 ครั้ง สำนักงานเขตสาทรฝึกซ้อมแผนแผ่นดินไหว 1 ครั้ง สำนักงานเขตมีนบุรี ฝึกซ้อมแผนอัดศึภัย 1 ครั้ง และสำนักงานเขตหนองแขมฝึกซ้อมแผนอัดศึภัย 1 ครั้ง

1.4) การฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับอำเภอโดยกระทรวงมหาดไทยสั่งการ ให้อำเภอทุกแห่ง รวม 877 แห่ง ดำเนินการฝึกซ้อมแผนฯ โดยคัดเลือกภัยที่มีความเสี่ยงตามสภาพพื้นที่เสี่ยงภัยอย่างน้อย 1 ครั้ง ด้วยการสมมุติสถานการณ์สาธารณภัยขนาดเล็กความรุนแรงระดับ 1 โดยดำเนินการฝึกซ้อมแบบในที่บังคับการ (CPX) หรือฝึกซ้อมแบบปฏิบัติการภาคสนาม (FTX) ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 กรกฎาคม 2553 โดยอำเภอได้ฝึกซ้อมแผนครบ 877 แห่ง

2) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล คือ $K1.1 = 12$ และ $N 1.1 = 12$

3) จากผลการตรวจราชการรอบแรก (Project Review) ของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ในภาพรวม พบผลการดำเนินงานว่า จังหวัดได้มีการเตรียมการเพื่อฝึกซ้อมแผนฯ มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อฝึกซ้อมแผน กำหนดประเภทของภัยเพื่อทำการฝึกซ้อมแผนในแต่ละด้าน เช่น ฝึกซ้อมแผนอัดศึภัย ภัยด้านสารเคมี และอุทกภัย เป็นต้น ซึ่งได้มีการวิเคราะห์ภัยที่มีโอกาสที่จะเกิดในพื้นที่ มีการอบรมให้ความรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและจัดทำแผนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชุมเพื่อกำหนดสถานการณ์ ขั้นตอนและสถานที่ในการฝึกซ้อมแผน และบูรณาการกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ให้เกิดองค์ความรู้ในเรื่องป้องกัน ช่วยเหลือ

บรรเทา และฟื้นฟู โดยในเบื้องต้นได้พบความเสี่ยงของหน่วยรับการตรวจราชการในการเข้าร่วมฝึกซ้อมแผน อาจเกิดความสับสนในลำดับขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ในการฝึกปฏิบัติจริงและ ประชาชนที่เข้าร่วมฝึกซ้อม แผนปฏิบัติจริงอาจไม่เข้าใจในบทบาทสมมุติ ทำให้การฝึกซ้อมอาจไม่เป็นไปตามขั้นตอนและอาจเกิด ข้อผิดพลาดในขณะที่ฝึกซ้อมแผนฯ จึงให้ค่าดัชนีความเสี่ยงในภาพรวมในระดับเฝ้าระวัง โดยผู้ตรวจราชการ กระทรวงมหาดไทยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อลดความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล คือ ให้จังหวัดและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่ได้ประชุมซักซ้อมทำความเข้าใจให้กับทุกภาคส่วนที่เข้ามาฝึกซ้อมแผนแบ่งภารกิจ บทบาทหน้าที่ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และควรประชาสัมพันธ์การฝึกซ้อมแผนฯ ให้ประชาชนในชุมชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกัน ให้เกิดการตื่นตระหนกถึงประโยชน์และความจำเป็นของการฝึกซ้อมแผนฯ

4) สำหรับในรอบที่ 2(Progress Review) ได้ติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะที่ ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งปรากฏว่า จังหวัดและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อำเภอ อบท. สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน ได้มีการประชุมร่วมกันเพื่อซักซ้อมความเข้าใจให้กับทุกภาคส่วนที่เข้ามาฝึกซ้อม แผนแบ่งภารกิจ บทบาทหน้าที่ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และได้มีการประชาสัมพันธ์การฝึกซ้อมแผนฯ ให้ประชาชน ในชุมชนรับทราบอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกัน เกิดการตื่นตระหนกถึงประโยชน์และความจำเป็นของการฝึกซ้อมแผนฯ มีความร่วมมือสนับสนุน และมีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอน ซึ่งหน่วยรับตรวจได้ดำเนินการฝึกซ้อมแผนฯ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและความคุ้มค่า โดยภาพรวมจังหวัดได้ดำเนินการซ้อมแผน แล้ว และผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยได้กำชับให้จังหวัดควรมีการซ้อมแผนฯ ในระดับอำเภอและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในสาธารณภัยที่มีความรุนแรงน้อยและขยายองค์ความรู้ในฝึกซ้อมแผนฯ ให้ประชาชนในชุมชน หมู่บ้านให้มากยิ่งขึ้น ประกอบกับสถานการณ์ภัยอาจมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นได้ จึงขอให้มีการเตรียมความพร้อมใน ด้านต่างๆมากยิ่งขึ้น จึงให้ค่าดัชนีความเสี่ยงในระดับยอมรับได้

5) ในการตรวจติดตาม/ประเมินผลในรอบที่ 3 (Monitoring/Evaluation) ของผู้ตรวจราชการ กระทรวงมหาดไทย พบว่าการดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมาย โดยพบว่า โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และประชาชนมีความพึงพอใจเป็นอย่างมากในการทำงานของจังหวัดและ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่โดยมีการบูรณาการการทำงานในการวิเคราะห์เพื่อเลือกภัยที่จะฝึกซ้อม และเข้า ร่วมฝึกซ้อมแผนฯ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและลดความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้นจาก สาธารณภัย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของหน่วยงานต่างๆ ทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน มีความเข้าใจหลักการ ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติสามารถจัดการสาธารณภัยได้อย่างเป็น ระบบการสั่งการตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 ตลอดจนในภาคส่วนของ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเมื่อเกิดสาธารณภัย มีความตระหนักของสาธารณภัยที่จะต้องม การเตรียมการป้องกันและมีการเตรียมความพร้อมในทุกด้าน ในการดำเนินงานโครงการพื้นที่ 75 จังหวัด ถือว่า ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการและตามเป้าหมายที่กำหนด เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลและ กระทรวงมหาดไทย ตลอดจนบรรลุยุทธศาสตร์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และยุทธศาสตร์ กระทรวงมหาดไทย และจากการตั้งข้อสมมุติฐานความเสี่ยงไว้ก่อนออกตรวจปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในการดำเนินการ ได้มีการวางมาตรการป้องกันความเสี่ยงไว้แล้ว อาทิเช่น การชี้แจงทำความเข้าใจ การถ่ายทอด ระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการดำเนินการให้กับเจ้าหน้าที่หน่วยราชการ ทุกระดับ จังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น และหน่วยดำเนินการ หมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชน โดยการดำเนินการเป็นไปตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี/หลัก ธรรมาภิบาล จึงทำให้ความเสี่ยงที่ตั้งไว้ลดลงจนอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทุกประเด็น และความเสี่ยงที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้สาเหตุเพราะมีการเฝ้าระวัง

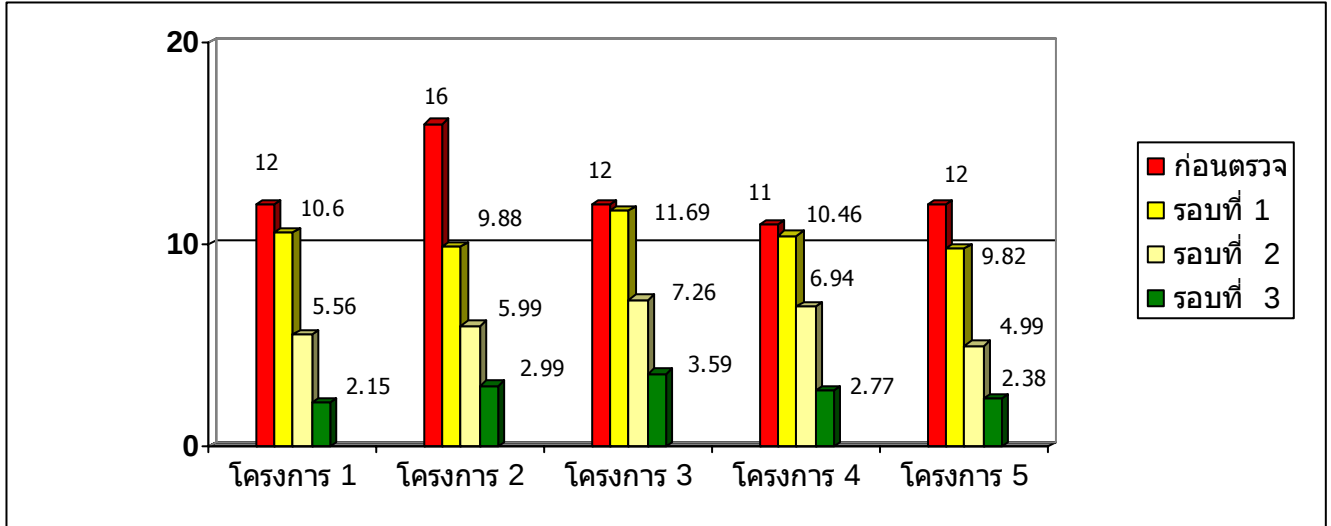
จากผลการดำเนินงานบรรลุตามนโยบายของรัฐบาลโดยเป็นโครงการที่ครอบคลุมลงไปในพื้นที่ทั่วประเทศ ไปสู่ประชาชนโดยตรงเป็นความต้องการของประชาชนซึ่งมีขบวนการการจัดทำประชาคมมาสู่โครงการ มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการดำเนินงาน และคณะกรรมการติดตามผล โดยทุกระดับมีการแบ่งงานและรับผิดชอบกันชัดเจนอยู่บนระเบียบขั้นตอนปฏิบัติราชการเป็นไปตามหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักประชาธิปไตย หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และหลักความคุ้มค่า

2.1 ค่าความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของโครงการของกระทรวงมหาดไทย ได้แก่ โครงการพัฒนาแผนชุมชน โครงการพัฒนาส่งเสริมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ และ โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 รวมทั้งสิ้น 5 โครงการ

ตารางที่ 1 แสดงค่าดัชนีความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการของกระทรวงมหาดไทย ก่อนออกตรวจติดตาม การสอบทานในรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3

แผนงาน/โครงการ	รอบที่	ค่าดัชนีความเสี่ยง (1-25)			เฉลี่ย
		K	P	N	
1.โครงการพัฒนาแผนชุมชน	ก่อนออกตรวจ	12.00	-	-	12.00
	1	10.40	10.16	11.25	10.60
	2	5.33	5.00	6.25	5.52
	3	2.47	2.00	2.00	2.15
2.โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง	ก่อนออกตรวจ	-	-	16.00	16.00
	1	9.00	7.60	13.05	9.88
	2	6.00	6.00	5.98	5.99
	3	3.20	3.33	2.45	2.99
3.โครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ	ก่อนออกตรวจ	-	-	12.00	12.00
	1	-	12.00	11.38	11.69
	2	-	9.00	5.53	7.26
	3	-	4.00	3.18	3.59
4.โครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ	ก่อนออกตรวจ	11.00	-	-	11.00
	1	10.48	10.50	10.50	10.46
	2	4.63	8.40	7.50	6.84
	3	2.32	3.00	3.00	2.77
5.โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553	ก่อนออกตรวจ	-	-	12.00	12.00
	1	11.53	7.50	10.43	9.82
	2	5.48	4.66	4.85	4.99
	3	2.61	2.00	2.54	2.38

แผนภูมิที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบค่าดัชนีความเสี่ยงที่พบจากการวิเคราะห์โครงการและการตรวจติดตามโครงการในพื้นที่จำแนกตามรายโครงการ ก่อนออกตรวจราชการ กับการตรวจราชการรอบที่ 1, 2 และ 3

จากแผนภูมิต่างกัน ค่าดัชนีความเสี่ยงที่พบจากการวิเคราะห์โครงการและการติดตามผลโครงการในพื้นที่จำแนกตามรายโครงการตามแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล พ.ศ. 2553 ของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ปรากฏได้ดังนี้

โครงการที่ 1 โครงการพัฒนาแผนชุมชน พบว่า ก่อนออกตรวจราชการมีค่าดัชนีความเสี่ยงอยู่ที่ 12.00 หลังจากการตรวจราชการรอบที่ 1 มีค่าดัชนีความเสี่ยงลดลงอยู่ที่ 10.60 ซึ่งอยู่ในระดับความเสี่ยงเฝ้าระวัง โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ข้อเสนอแนะในการตรวจราชการในรอบที่ 1 เพื่อลดความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในระดับที่ลดลงในระดับต่อไปและหลังจากได้ให้ข้อเสนอแนะในการตรวจราชการ จึงทำให้ค่าดัชนีความเสี่ยงจากการตรวจราชการรอบที่ 2 และค่าดัชนีความเสี่ยงจากการตรวจราชการรอบที่ 3 ลดลงอยู่ที่ค่า 5.52 และ 2.15 ตามลำดับ อยู่ในระดับความเสี่ยงยอมรับได้

โครงการที่ 2 โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ก่อนออกตรวจราชการมีค่าดัชนีความเสี่ยงอยู่ที่ 16.00 หลังจากการตรวจราชการรอบที่ 1 มีค่าดัชนีความเสี่ยงลดลงอยู่ที่ 9.88 ซึ่งอยู่ในระดับความเสี่ยงเฝ้าระวัง โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ข้อเสนอแนะในการตรวจราชการในรอบที่ 1 เพื่อลดความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในระดับที่ลดลงในระดับต่อไป และหลังจากได้ให้ข้อเสนอแนะในการตรวจราชการจึงทำให้ค่าดัชนีความเสี่ยงจากการตรวจราชการรอบที่ 2 และค่าดัชนีความเสี่ยงจากการตรวจราชการรอบที่ 3 ลดลงอยู่ที่ค่า 5.99 และ 2.99 ตามลำดับ อยู่ในระดับความเสี่ยงยอมรับได้

โครงการที่ 3 โครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ พบว่า ก่อนออกตรวจราชการมีค่าดัชนีความเสี่ยงอยู่ที่ 12.00 หลังจากการตรวจราชการรอบที่ 1 มีค่าดัชนีความเสี่ยงลดลงอยู่ที่ 11.69 ซึ่งอยู่ในระดับความเสี่ยงเฝ้าระวัง โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ข้อเสนอแนะในการตรวจราชการในรอบที่ 1 เพื่อลดความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในระดับที่ลดลงในระดับต่อไป และหลังจากได้ให้ข้อเสนอแนะในการ

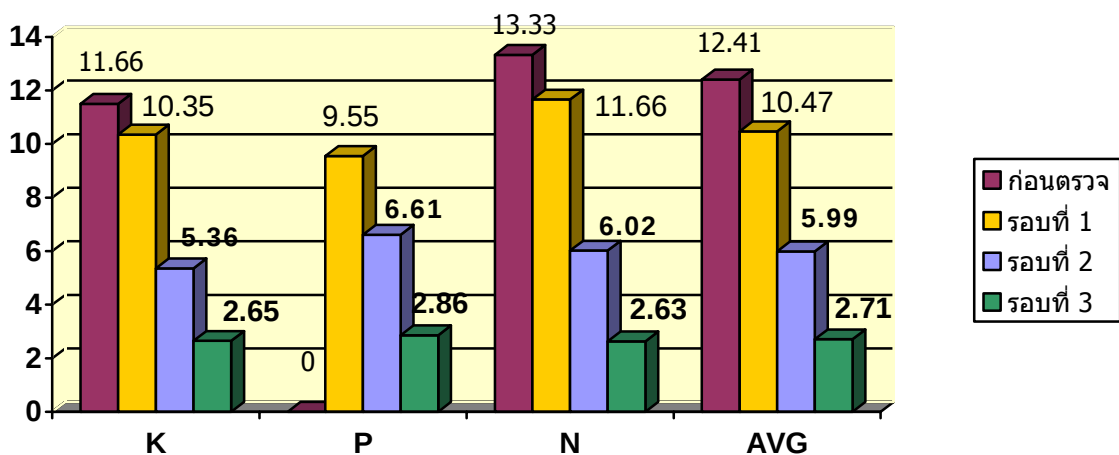
ตรวจราชการจึงทำให้ค่าดัชนีความเสี่ยงจากการตรวจราชการรอบที่ 2 และค่าดัชนีความเสี่ยงจากการตรวจราชการรอบที่ 3 ลดลงอยู่ที่ค่า 7.26 และ 3.59 ตามลำดับ อยู่ในระดับความเสี่ยงยอมรับได้

โครงการที่ 4 โครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ พบว่า ก่อนออกตรวจราชการมีค่าดัชนีความเสี่ยงอยู่ที่ 11.00 หลังจากการตรวจราชการรอบที่ 1 มีค่าดัชนีความเสี่ยงลดลงอยู่ที่ 10.46 ซึ่งอยู่ในระดับความเสี่ยงในระดับเฝ้าระวัง โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ข้อเสนอแนะในการตรวจราชการในรอบที่ 1 เพื่อลดความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในระดับที่ลดลงในระดับต่อไปและหลังจากได้ให้ข้อเสนอแนะในการตรวจราชการจึงทำให้ค่าดัชนีความเสี่ยงจากการตรวจราชการรอบที่ 2 และค่าดัชนีความเสี่ยงจากการตรวจราชการรอบที่ 3 ลดลงอยู่ที่ค่า 6.84 และ 2.77 ตามลำดับ อยู่ในระดับความเสี่ยงยอมรับได้

โครงการที่ 5 โครงการฝึกซ้อมแผนและป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 พบว่า ก่อนออกตรวจราชการมีค่าดัชนีความเสี่ยงอยู่ที่ 12.00 หลังจากการตรวจราชการรอบที่ 1 มีค่าดัชนีความเสี่ยงอยู่ที่ 9.82 ซึ่งอยู่ในระดับเฝ้าระวัง โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยได้ให้ข้อเสนอแนะในการตรวจราชการในรอบที่ 1 เพื่อลดความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในระดับที่ลดลงในระดับต่อไป และหลังจากได้ให้ข้อเสนอแนะในการตรวจราชการ จึงทำให้ค่าดัชนีความเสี่ยงจากการตรวจราชการรอบที่ 2 และค่าดัชนีความเสี่ยงจากการตรวจราชการรอบที่ 3 ลดลงอยู่ที่ค่า 4.99 และ 2.38 ตามลำดับ อยู่ในระดับความเสี่ยงยอมรับได้

สรุปได้ว่า ค่าดัชนีความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของโครงการจากการของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ทั้ง 18 เขตตรวจราชการ ในรอบที่ 1 ทั้ง 5 โครงการ พบว่า ค่าดัชนีความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับค่าดัชนีความเสี่ยงก่อนออกตรวจติดตาม ค่าดัชนีความเสี่ยงรอบที่ 1 ค่าดัชนีความเสี่ยงรอบที่ 2 ค่าดัชนีความเสี่ยงรอบที่ 3 มีรายละเอียดดังนี้ คือ ค่าดัชนีความเสี่ยงจากผลการตรวจราชการแบบบูรณาการทั้ง 3 รอบ มีค่าดัชนีความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับยอมรับได้ ทั้ง 5 โครงการ กล่าวโดยสรุปภาพรวม ก็คือ ค่าดัชนีความเสี่ยงมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ โดยก่อนออกตรวจติดตามมีค่าดัชนีความเสี่ยงอยู่ที่ 12.60 การตรวจราชการในรอบที่ 1 มีค่าดัชนีความเสี่ยงอยู่ที่ 10.49 อยู่ในระดับเฝ้าระวัง และจากการตรวจราชการในรอบที่ 2 มีค่าดัชนีความเสี่ยงลดลงอยู่ที่ 6.14 อยู่ในระดับยอมรับได้ และหลังจากการให้ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย และติดตามผลตามข้อเสนอแนะที่ให้ไว้ ทำให้ค่าดัชนีความเสี่ยงรอบที่ 3 ลดลงจนอยู่ที่ค่า 2.77 อยู่ในระดับยอมรับได้ทั้ง 5 โครงการ

แผนภูมิที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบค่าดัชนีความเสี่ยงเฉลี่ย ก่อนออกตรวจราชการ การตรวจรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3

สรุปสาระสำคัญจากตารางและแผนภูมิเกี่ยวกับค่าความเสี่ยงเฉลี่ย ก่อนออกตรวจราชการ การตรวจรอบที่ 1 การตรวจรอบที่ 2 และการตรวจรอบที่ 3 ของค่าความเสี่ยงด้านการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน (Key Risk Area) ค่าความเสี่ยงต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน (Reputation Political Risk) และค่าความเสี่ยงด้านการไม่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชน (Negotiation Risk) ค่าความเสี่ยงมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยรับการตรวจไปดำเนินการในระดับหนึ่ง ประกอบกับการประสานงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่องของหน่วยงานต่างๆ ในการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ วิธีการดำเนินการ และการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ และติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะทำให้การปฏิบัติงานทั้ง 5 โครงการสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดทุกโครงการ ทำให้ค่าความเสี่ยงมีแนวโน้มลดลง โดยค่าเฉลี่ยความเสี่ยงก่อนออกตรวจราชการ อยู่ที่ 12.60 จากการตรวจราชการรอบที่ 1 อยู่ที่ 10.49 ค่าเฉลี่ยความเสี่ยงจากการตรวจราชการในรอบที่ 2 อยู่ที่ 6.14 และค่าเฉลี่ยความเสี่ยงจากการตรวจราชการในรอบที่ 3 อยู่ที่ 2.77 ลดลงตามลำดับ ในทุกความเสี่ยง

2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยงและการให้ข้อเสนอแนะเพื่อลดความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ โดยอ้างอิงกับหลักการของเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)

ตารางที่ 3 แสดงผลการประมวลข้อเสนอแนะเพื่อจัดการกับความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ทั้ง 5 โครงการ ในรอบที่ 1-3 โดยอ้างอิงกับหลักการของเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในมิติต่างๆ

เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)	มิติประสิทธิภาพ				มิติคุณภาพการให้บริการ	มิติการพัฒนาองค์กร			รวม
	หมวดการนำองค์กร	หมวดการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	หมวดการจัดการกระบวนการ	รวม	หมวดการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ	หมวดการจัดการความรู้	หมวดการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	รวม	
จำนวนข้อเสนอแนะ									
โครงการ 1	5	23	-	28	4	6	5	11	43
โครงการ 2	1	-	13	14	15	3	12	15	44
โครงการ 3	13	14	2	29	3	1	-	1	33
โครงการ 4	3	-	6	9	6	1	3	4	19
โครงการ 5	3	3	17	23	17	3	3	6	46
รวม	25	40	38	103	45	14	23	37	185

สรุปสาระสำคัญจากตาราง ผลการประมวลข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เจ้าภาพโครงการในรอบที่ 1 โดยอ้างอิงกับหลักการของเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในมิติต่างๆ เนื่องจาก การที่ ผู้ตรวจราชการได้ออกตรวจราชการในพื้นที่ รอบที่ 2 พบว่ายังมีปัญหาในด้านต่างๆ จึงให้ข้อเสนอแนะ เพื่อจัดการกับความเสี่ยง พบว่า มีจำนวนข้อเสนอแนะรวมทั้งหมด 185 ข้อเสนอแนะ โดยโครงการที่ 5 โครงการฝึกซ้อมแผนและป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 มีข้อเสนอแนะ จำนวน 46 ข้อ สูงสุดจากทุกโครงการ ส่วนโครงการโครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ มีข้อเสนอแนะ จำนวน 19 ข้อ น้อยที่สุด

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสียหายและข้อเสนอแนะในพื้นที่เพื่อลดความเสี่ยงตาม
หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ธรรมาภิบาล) โดยอ้างอิงกับหลักการของเกณฑ์คุณภาพการ
บริหารจัดการภาครัฐ ในรอบที่ 1 และ2

1. โครงการพัฒนาแผนชุมชน

มิติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสียหาย	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภท ความเสี่ยง
มิติประสิทธิภาพ			
- หมวดการนำองค์กร	1. จังหวัดได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม เป้าประสงค์ที่ชัดเจน เป็นการทำงานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับมาตรฐานแผนชุมชนให้กับผู้นำชุมชนในการตัดสินใจที่จะร่วมแก้ไขปัญหาและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มีการวางแผนร่วมกันทำงานเป็นทีม แบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ รวมทั้งการประชุมสร้างความเข้าใจคณะประเมินมาตรฐาน อาจไม่ได้รับการให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างจริงจังทำให้ผลการดำเนินงานสำเร็จอย่างแท้จริง มีความยั่งยืน	1. ให้จังหวัดชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย หรือเป้าประสงค์ของการดำเนินการของจังหวัดให้ผู้นำชุมชนได้ทราบ และเข้าใจอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง ตลอดจนเสริมสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม การมีภาระความรับผิดชอบต่อความสำเร็จของโครงการและการดำเนินการให้มีความยั่งยืน (เขต 2,18)	K1 หลักการ รับผิดชอบ
	2. จังหวัดขาดการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างภาคีหุ้นส่วนที่เกี่ยวข้อง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดแนวทางการจัดทำแผนชุมชนที่ชัดเจน มีคุณภาพและเชื่อมโยงนำไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2. ให้จังหวัดทุกจังหวัดสร้างความเข้าใจแก่ภาคีหุ้นส่วนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตระหนักและให้ความสำคัญเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดทำแผนชุมชนที่มีคุณภาพเพื่อสามารถนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เขต 3) 3. ให้จังหวัด เพิ่มขีดความสามารถในด้านความรู้ให้แก่ผู้นำชุมชนและทีมสนับสนุน/ประสาน/ส่งเสริมกระบวนการแผนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (เขต 12,14)	K1 หลักการ รับผิดชอบ K2 หลักการมีส่วนร่วม P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ง	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
- หมวดการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	1. จังหวัดขาดแนวทางในการขับเคลื่อนแผนชุมชนทำให้ภาคีหุ้นส่วนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ไม่มีการนำแผนชุมชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานไปใช้ประโยชน์ร่วมกัน (ไม่มีการนำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น/ อำเภอ/จังหวัดหรือแผนงานอื่นๆ)	1. ให้จังหวัดสร้างความตระหนักให้แก่ภาคีหุ้นส่วนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของแผนชุมชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาต่อไป (เขต 1 ,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15 ,16,17) 2.ให้จังหวัดผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำแผนชุมชนไปบรรจุไว้ในข้อบังคับงบประมาณแผนพัฒนา 3ปี /ข้อ บัญ ญ ติ ง บ ปร ะ มา ณ ปร ะ จ ำ ปี (เขต 1,8,12,14,15,16)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ K2 หลักการมีส่วนร่วม P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
	2. จังหวัดไม่ได้กำหนดแนวทางในการกำหนดช่วงเวลาของการจัดทำแผนชุมชนและแผนงานอื่นๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำให้แผนงานไม่สอดคล้องกันและไม่สามารถเชื่อมโยงแผนแผนชุมชน แผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3. ให้จังหวัดทุกจังหวัดปรับช่วงเวลาทำแผนและระยะเวลาของแผนให้สอดคล้องกันทุกระดับให้มีคณะกรรมการที่จะมาดูแลเรื่องแผนของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเชื่อมโยงแผนเป็นทิศทางเดียวกันและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายเกิดการบูรณาการแผนทุกระดับอย่างจริงจัง ตลอดจนกำหนดตัวชี้วัดการบูรณาการแผนร่วมกัน (เขต 2 ,3,18)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
มิติคุณภาพการบริการ			
- หมวดการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1. จังหวัดขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับฟังความเห็นทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง	1. ให้จังหวัดปรับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ โดยจัดเวทีประชาคมเพื่อรับทราบความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ (เขต 3,6,11)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
	2.จังหวัดขาดการประชาสัมพันธ์ในเรื่องการจัดทำแผนชุมชนให้กับประชาชน ให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ต่อประชาชนและการพัฒนาในพื้นที่	2. ให้จังหวัดประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงความสำคัญในการจัดทำแผนชุมชน โดยเน้นประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุชุมชน อินเทอร์เน็ต เสียงตามสายในหมู่บ้าน/ชุมชน ป้ายโฆษณา แผ่นคัทเอ๊าท์ ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น (เขต 3,6,11)	

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ง	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
	3. จังหวัดขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในขั้นตอนการทบทวนแผนชุมชนมีกิจกรรมค่อนข้างน้อย	3. จังหวัดควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้นำชุมชนในเรื่องแผนชุมชนให้เห็นความสำคัญ และเน้นกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็น (เขต 4,5,6,11)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
มิติการพัฒนา องค์กร			
- หมวดการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้	1. จังหวัดขาดการจัดเก็บสถิติข้อมูลของแผนชุมชนในด้านต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญหาให้ตรงประเด็นตามความต้องการของประชาชนและข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1.จังหวัดควรมีการจัดทำฐานข้อมูลด้านสารสนเทศให้มีการจัดเก็บอย่างถูกต้องทันสมัย และนำ IT มาประยุกต์ใช้ รวมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย (เขต 3,12,14)	P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
- หมวดการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	1. หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการไม่ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือสนับสนุนด้านวิชาการและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนชุมชน เนื่องจากมีการกิจมีจำนวนมากทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชนได้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	1. ควรจัดอบรม ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนดูแลด้านขวัญกำลังใจ และสร้างจิตสำนึกให้กับบุคลากรผู้รับผิดชอบระดับจังหวัดและอำเภอในพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบในการช่วยเหลือให้คำแนะนำสนับสนุนแก่ผู้ที่จัดทำแผนชุมชนในหมู่บ้านให้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบสนับสนุนการดำเนินโครงการให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเกิดประโยชน์แก่ประชาชน (เขต 3)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม
	2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนชุมชน และความรู้ด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	2. ควรจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรในองค์กรเป็นประจำทุกปี และมีการจัดอบรม สัมมนาให้กับเจ้าหน้าที่เฉพาะเรื่อง เพื่อให้มีความรู้ ความชำนาญในงานอย่างถ่องแท้ (เขต 12 ,14)	

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ง	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในพื้นที่			
	1. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องขาดการประสานงาน การดำเนินการจัดทำแผนชุมชน และแผนงานที่อยู่ในความรับผิดชอบทำให้ขาดการเชื่อมโยง สอดคล้องต้องกัน เพื่อผลักดันในการแก้ไข ปัญหาให้กับประชาชนได้เป็นแท้จริง 2. ส่วนราชการในพื้นที่ขาดการบูรณาการ ข้อมูลพื้นฐานสำคัญของประชาชนเพื่อให้เกิด ประโยชน์ในการกำหนดความต้องการของ ประชาชนในการวางแผนงาน/โครงการ 3. ขาดงบประมาณในการดำเนินโครงการ พัฒนาแผนชุมชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ 4. ผู้นำชุมชนและตัวแทนเครือข่ายภาค ประชาชนขาดบทบาทสำคัญและการ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะนำ แผนงาน/โครงการไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็น รูปธรรม	1. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานพัฒนา ชุมชนอำเภอ/จังหวัด ,สำนักงานท้องถิ่นอำเภอ/จังหวัด ที่ทำการปกครองอำเภอ/จังหวัด และสำนักงานจังหวัด ต้องประสานงานร่วมกันผลักดันและบูรณาการแผน ชุมชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานบรรจุไว้ในแผนพัฒนา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น/แผนพัฒนาอำเภอ/ แผนพัฒนาจังหวัด หรือแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ แผนชุมชนสามารถตอบสนองความต้องการประชาชน ได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง <i>(เขต1,4 ,5,8,9,10 ,12,13,14,16,17)</i> 2.สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/จังหวัด ควรประสาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดับพื้นที่ในการจัดทำ ฐานระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นให้มี ประสิทธิภาพ เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนา ท้องถิ่นของตนเอง อาทิเช่น ข้อมูลจำนวนแผนชุมชนที่ มีการนำไปใช้ ข้อมูล จปฐ. ,ข้อมูล กชช. 2 ค. เป็นต้น <i>(เขต1 ,4,5,8,9,10 ,12,13,14,16 ,17)</i> 3. หน่วยงานในพื้นที่ควรมีการบูรณาการและขอ สนับสนุนงบประมาณ จากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการ ตลอดจนภาคเอกชนในพื้นที่ที่มี ศักยภาพในการสนับสนุนได้ <i>(เขต 3)</i> 4.ในกระบวนการพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชน/ ตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชนที่ได้รับการคัดเลือก จากเวทีประชาคมของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้เป็น แก่นนำในการทำประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน การวางแผนพัฒนาและจัดทำแผนชุมชน กลุ่มบุคคลเหล่านี้ ควรได้รับการพัฒนาบทบาทอย่างต่อเนื่อง และให้มีขีด ความสามารถในการติดตามผลการนำแนวทาง/ ข้อเสนอ/แผนงานโครงการจากแผนชุมชนไปสู่การ ปฏิบัติของส่วนราชการ หน่วยงาน องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น และนำมาเสนอเพื่อสร้างกระบวนการ เรียนรู้ในชุมชนได้ <i>(เขต7,11)</i>	K1 หลักการ รับผิดชอบ K2 หลักการมีส่วนร่วม P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสียหาย	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
	5. ขาดแนวทางในการกำกับโครงการพัฒนาแผนชุมชนที่ได้นำไปสู่การปฏิบัติจริงของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อย่างเกิดผลเป็นรูปธรรม	5. ในการวัดระดับความสำเร็จของการบูรณาการแผนชุมชนและการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติของส่วนราชการ หน่วยงาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดควรกำหนดเป็นเชิงนโยบายให้บรรจุแผนงาน/โครงการจากแผนชุมชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี/แผนพัฒนาท้องถิ่น 3 ปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของแผนงาน/โครงการ จากแผนพัฒนาชุมชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานแล้ว โดยมอบหมายให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการติดตามผลการดำเนินการ (เขต 7,11)	
	6.ผู้บริหารระดับจังหวัดและอำเภอ ขาดความสนใจและเอาใจใส่อย่างจริงจัง เพื่อบูรณาการส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนโครงการไปสู่เป้าหมาย	6. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของโครงการผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ ในฐานะผู้นำสูงสุดระดับจังหวัดและอำเภอ จะต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่อย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด (เขต 12,14)	
ข้อเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ในส่วนกลาง)			
	1. หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องขาดการบูรณาการการทำงานไม่สามารถเชื่อมโยงการทำงานกันได้อย่างเป็นระบบทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และขาดการประชาสัมพันธ์	1.หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดระยะเวลาการจัดทำแผนในระดับต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์สอดคล้อง เพื่อให้แผนในระดับต่างๆ สามารถบูรณาการเชื่อมโยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงการมีส่วนร่วมของประชาชน (แผนชุมชน) นอกจากนั้น อยากให้ส่วนกลางประชาสัมพันธ์ความสำคัญของแผนชุมชนให้สาธารณชนทั่วไปรับทราบถึงความสำคัญของแผนชุมชน (เขต 1,7,8)	K1 หลักการรับผิดชอบต่อสังคม P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
	2. หน่วยงานในพื้นที่ขาดงบประมาณในการดำเนินโครงการและเจ้าหน้าที่ขาดทักษะและความรู้ในการปฏิบัติงาน	2. เนื่องจากในการจัดเวทีประชาคมและจัดทำแผนชุมชนเป็นรูปเล่ม ซึ่งมีงบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ ส่วนกลางควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการพัฒนาแผนชุมชนให้เพียงพอ และควรส่งเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางมาสนับสนุน ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการบูรณาการแผนชุมชนระดับจังหวัดเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (เขต 3,12,14)	P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
	3. ขาดการบูรณาการการวางแผนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเนื่องจากห้วงระยะการดำเนินงานไม่สอดคล้องกันทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3. ในการจัดทำแผนชุมชน แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ส่วนกลางควรจะ ประสานและบูรณาการในการกำหนดห้วงระยะเวลาในการจัดทำแผนให้สอดคล้อง อยู่ในห้วงเดียวกันและใกล้เคียงกันเพื่อจะสามารถบูรณาการแผนในพื้นที่หรือจัดทำแผนร่วมกันและเชื่อมโยงไปสู่แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เขต 3,7,9,12,13,14,16) 4. หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับการประสานงานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรคำนึงถึงหลักการ วิธีการ และห้วงระยะเวลาของการจัดทำแผนพัฒนาในแต่ละระดับให้สอดคล้องกัน โดยกำหนดให้แผนชุมชนเป็นแผนพัฒนาพื้นฐานตามความต้องการของประชาชน และให้จัดทำแผนชุมชนให้เสร็จสิ้นก่อนที่จะทำแผนระดับอื่นๆ หลังจากนั้นให้ส่วนราชการ/หน่วยงาน ทั้งระดับจังหวัด/อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนชุมชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานแล้ว ไปพิจารณาสนับสนุนให้เกิดผลในทางปฏิบัติ หากเห็นว่าสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของส่วนราชการ/หน่วยงาน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็ให้บรรจุไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาฯ เช่น แผนพัฒนาอำเภอ/จังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปี แผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี/ 3 ปี เป็นต้น ทั้งนี้ อาจมีการกำหนดหลักเกณฑ์การสนับสนุนงบประมาณของส่วนราชการ หน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนชุมชนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของแผนชุมชนที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาฯ (เขต 6,11)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
มิติประสิทธิภาพ			
- หมวดการนำองค์กร	1. จังหวัดขาดกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ในแต่ละระดับไม่มีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าไปสนับสนุนการบริหารจัดการหมู่บ้านเป้าหมายตามภารกิจรับผิดชอบ	1. ให้จังหวัดจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในทุกระดับ สม่่าเสมอ และต่อเนื่องโดยดึงทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมโครงการเพื่อผลักดันให้โครงการประสบความสำเร็จ (เขต 2,18)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ K2 หลักการมีส่วนร่วม
-หมวดการจัดการกระบวนการ	1. การดำเนินงานพัฒนาแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อาจไม่ดำเนินการไปตาม 5 ขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับ ซึ่งอาจจะส่งผลให้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 4 ด้าน (23 ตัวชี้วัด) ของกระทรวงมหาดไทย	2. จังหวัดควรมีการติดตามและประเมินผลรวมทั้งให้คำแนะนำในการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอย่างต่อเนื่อง (เขต 1,3,4,5,8,9,10,12,13,14,15,16,17) 3. จังหวัดควรมีการสื่อสารทำความเข้าใจกระบวนการ พัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบให้แก่ผู้นำชุมชน/ตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชน/ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้กว้างขวางและทั่วถึง โดยเฉพาะรายละเอียดของการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเกณฑ์ประเมิน 4 ด้าน(23 ตัวชี้วัด) ของกระทรวงมหาดไทย (เขต 6,11)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
มิติคุณภาพการบริการ			
- หมวดการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1. ในการดำเนินโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ตัวแทนภาคประชาชน /ผู้นำชุมชน และประชาชนขาดการมีส่วนร่วมและขาดความเข้าใจในกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบได้อย่างทั่วถึง 2. การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ผู้แทนครอบครัว “พออยู่ พอกิน” “อยู่ดี กินดี” “มั่งมี ศรีสุข” ถ้าหากไม่มีวิธีการคัดเลือกที่ดี และไม่สามารถเป็นแบบอย่างได้ รวมทั้งเป็นตัวแทนจากกลุ่มองค์กรต่างๆ ในหมู่บ้าน	1.จังหวัดควรชี้แจงและทำความเข้าใจกับตัวแทนภาคประชาชน /ผู้นำชุมชน ประชาชนเพื่อทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมและประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่อต่างๆที่หลากหลายให้ทั่วถึง ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย (เขต 1 ,3,4,6,8,9,10,11,12,13 14,15,16,17) 2. จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย โดยวิธีการประชาคมเพื่อให้เกิดความยอมรับและเป็นที่น่าเชื่อถือ (เขต 2,18)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

มิติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสียง	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
มิติการพัฒนาองค์กร			
-หมวดการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้	1.จังหวัดไม่มีการจัดเก็บสถิติข้อมูลที่ถูกต้องตรงความเป็นจริง และทันสมัย เพื่อใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานได้อย่างตรงความต้องการอย่างแท้จริง	1. จังหวัดควรจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้สามารถมาใช้งานได้ถูกต้อง และจัดเก็บเป็นข้อมูลสารสนเทศ (MIS หรือ GIS) เพื่อใช้สำหรับผู้บริหารระดับจังหวัดและอำเภอได้ใช้ในการตัดสินใจในการวางแผนงาน/โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เขต 2, 3 ,18)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
- หมวดการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดทักษะและความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติงานทำให้การขับเคลื่อนโครงการไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	1. จังหวัดควรจัดประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับในการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีประสิทธิภาพ (เขต 1) 2. จังหวัดควรจัดอบรมสัมมนาให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้มีองค์ความรู้เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เขต 2)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสียหาย	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
ปัญหา/ข้อเสนอแนะในพื้นที่			
	งบประมาณที่จัดสรรให้ไม่เพียงพอต่อความต้องการและไม่ตรงกับระยะเวลาที่จะดำเนินการ ส่งผลให้การดำเนินการล่าช้ากว่าที่กำหนด นอกจากนี้ กรอบระยะเวลาการฝึกอบรม ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมของผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม (โดยเฉพาะในชุมชนเมือง)	ควรกำหนดเวลาให้เหมาะสมกับสภาพของสังคม และควรออกแบบการดำเนินกิจกรรมที่ใช้เวลาในการฝึกอบรมไม่มาก เน้นการปฏิบัติในพื้นที่จริง (เขต 4, 10,13,16)	K2 หลักการมีส่วนร่วม P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในพื้นที่			
	การดำเนินงานแผนงาน/โครงการมีกระบวนการที่ไม่ชัดเจนยุ่งยากสลับซับซ้อน และไม่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงมีทฤษฎีมากมาย รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดที่ยากนำมาใช้ทำให้ไม่สามารถแปลงไปสู่การปฏิบัติที่เห็นผลเป็นรูปธรรมได้และโครงการอาจไม่แล้วเสร็จตามที่กำหนดไว้	ให้ทุกจังหวัดดำเนินการจัดทำโครงการต่างๆ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และนำมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมสำหรับโครงการที่เป็นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนควรเน้นหนักในด้านการฝึกปฏิบัติหรือการปฏิบัติจริงเช่นนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาประยุกต์ใช้ควบคู่ไปกับหลักการทางวิชาการ ซึ่งจะง่ายสำหรับการประมวลผล และศักยภาพของผู้เข้าอบรม (เขต1,5, 7)	K1 หลักการรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
ข้อเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ในส่วนกลาง)			
	1.นโยบายของหน่วยงานมักขึ้นอยู่กับนโยบายระดับชาติของรัฐบาลซึ่งจะต้องสอดคล้องกันและต้องเห็นถึงความสำคัญ 2. การกำหนดโครงสร้างของส่วนกลางต้องให้ชัดเจนเพื่อให้การขับเคลื่อนสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง 3. นโยบายของรัฐในเรื่องการพัฒนาแผนชุมชนต้องให้ความสำคัญและมีความต่อเนื่องไม่สะดุดหยุดลง และต้องแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนจะทำให้ผู้ปฏิบัติไม่สับสน	1. จังหวัดควรจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินการพัฒนาแผนชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทุกปี โดยให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ (เขต 14) 2.สนับสนุนบุคลากรภาครัฐและงบประมาณให้เพียงพอและต่อเนื่อง มีการแบ่งภารกิจหน้าที่ตามนโยบายระดับกรม กระทรวงให้ชัดเจนต่อเนื่อง รวมถึงควรมีการออกกฎหมาย/ระเบียบรองรับการดำเนินงานที่ชัดเจน (เขต 9,14) 3.ให้ส่วนกลางช่วยเหลือในการดำเนินโครงการสนับสนุนสื่อ หรือเครื่องมือเครื่องมือนในการดำเนินโครงการ (เขต 15)	K1 หลักการรับผิดชอบต่อ K2 หลักการมีส่วนร่วม P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
		4. ให้ส่วนกลางวางมาตรการ/วิธีการให้หน่วยงานระดับนโยบายและระดับปฏิบัติใช้แผนชุมชนเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งกำหนดให้มีเจ้าภาพหลักแต่ละระดับให้ชัดเจนมีความสอดคล้องกับกฎหมาย (จังหวัดพัทลุง)	

3. โครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
มิติประสิทธิภาพ			
- หมวดการนำองค์กร	ในการกำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดเป้าหมายพื้นที่เดินสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับแปลงที่ดินและเอกสารสิทธิ์อาจจะคลาดเคลื่อนทำให้การดำเนินโครงการไม่สำเร็จตามเป้าหมายได้	ให้ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจฯ ควรประสานงานกับสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก เพื่อตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องและให้เป็นปัจจุบัน (เขต 1,4,5,7,8,9,10,12,13,14,16,17)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
- หมวดการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	1. การขีดเขตป่าในระวางแผนที่อาจไม่ครบถ้วนทำให้การดำเนินโครงการไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายกำหนด	1. ควรมีการประสานงานกระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในการเร่งรัดปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่า (Reshape) (เขต 1,4,5,7,8,9,10,12,13,14,16,17)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
	2.การจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับแปลงที่ดินและเอกสารสิทธิ์อาจคลาดเคลื่อนได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จเรื่องการกำหนดเป้าหมาย ทำให้เดินสำรวจบางสายไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายตามแผนที่กำหนด	2. ขอให้จัดทำแผนปฏิบัติงานในการเข้าออกโฉนดในพื้นที่หมู่บ้านเพื่อกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนในการดำเนินงาน (เขต 1)	

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสียหาย	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
		3.ให้ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจควรประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ สำนักงาน สปก. เพื่อตรวจสอบข้อมูลแปลงที่ดินให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน (เขต 6,11)	
มิติคุณภาพการบริการ			
- หมวดการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	จังหวัดได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญเป็นธรรม เที่ยงธรรมอย่างเสมอภาคโดยไม่เลือกปฏิบัติ	ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ให้ประชาชนที่มีที่ดินข้างเคียง และผู้นำชุมชนได้ประชุมประชาคมเพื่อแนวทางในการรับรองแนวเขตที่ดิน และไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในการเดินสำรวจที่ดิน (เขต 2,6,18)	P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในพื้นที่			
	1. ในการเดินสำรวจเพื่อขออนุญาตที่ดิน อาจเกิดความผิดพลาดออกโฉนดทับที่ดินสาธารณประโยชน์และเขตป่าสงวน 2. จังหวัดขาดระบบการติดตามผลการดำเนินงานในการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินทำให้มาสามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนด	1.ขอให้ระมัดระวังในกรณีที่เดินสำรวจที่ดินเพื่อขออนุญาตที่ดินที่มีพื้นที่ติดกับเขตป่าสงวนแห่งชาติ และหรือที่สาธารณประโยชน์ควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลและนายอำเภอท้องที่/ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ผู้นำท้องถิ่น (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) รวมกันชี้ระวางแนวเขต เพื่อป้องกันการออกโฉนดที่ดินทับที่สาธารณประโยชน์ของแผ่นดิน (เขต 1,4,5,7,8,9,10,13,14,16,17) 2. จังหวัดควรกำกับติดตามและเร่งรัดให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการจัดชุดเดินสำรวจและรังวัดแปลงที่ดินในส่วนที่เหลือให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ในปี 2553 และการลงนามในเอกสารโฉนดเพื่อแจกให้กับประชาชนโดยเร็ว เพื่อประชาชนสามารถนำเอกสารดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ และเป็นการป้องกันการร้องเรียนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน (เขต 6,11)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
	3. หน่วยรับตรวจราชการขาดระบบการติดตามเพื่อเร่งรัดผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4. ขาดการประชาสัมพันธ์โครงการทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมโครงการผลักดันไปสู่ความสำเร็จ	3. ขอให้สำนักงานที่ดินจังหวัด ประสานเชิญ ผู้อำนวยการศูนย์อำนาจการศูนย์อำนาจการเดินสำรวจฯ เข้าร่วมประชุมประจำเดือนเพื่อแจ้งข้อเสนอแนะ/คำแนะนำของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางการปฏิบัติงานต่อไป (เขต 1,4,5,7,8 ,9 ,10,13,14,16 ,17) 4. ให้หน่วยงานรับผิดชอบโครงการฯ ควรประชาสัมพันธ์รายละเอียด ขั้นตอน วิธีการ การดำเนินงานให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบอย่างทั่วถึง โดยขอให้ประสานขอความร่วมมือจากนายอำเภอท้องที่ ผู้ปกครองท้องที่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำเสนอในที่ประชุมอำเภอเพื่อให้ช่วยประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทาง (เขต 6,11)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
ข้อเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ในส่วนกลาง)			
	1. ขาดจำนวนบุคลากรที่จะขับเคลื่อนโครงการได้อย่างเพียงพอ ทำให้การดำเนินงานอาจไม่เป็นไปตามเป้าหมาย 2. ขาดการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานและวางแผนการดำเนินโครงการเพื่อกำหนดเป้าหมายได้อย่างชัดเจน	1. ขอให้กรมที่ดินพิจารณาสนับสนุนเจ้าหน้าที่เดินสำรวจเพิ่มเติม ให้เพียงพอกับปริมาณงาน เพื่อให้จังหวัดดำเนินการตามพื้นที่เป้าหมาย (เขต 1,6 ,8, 9,11 ,13 ,14 ,16) 2. ขอให้กรมที่ดินประสานงานกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เร่งรัดปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่า (Reshape) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีกฎหมายเกี่ยวกับที่ดินเพื่อกำหนดแผนปฏิบัติงานในการเดินสำรวจ (เขต 1)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

4. โครงการเร่งรัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
มิติประสิทธิภาพ			
- หมวดการนำองค์กร	1. จังหวัดจัดทำบัญชีข้อมูลหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงมีข้อมูลคลาดเคลื่อน และข้อมูลไม่ทันสมัย ทำให้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินโครงการได้อย่างชัดเจน	1. จังหวัดควรจัดทำบัญชีข้อมูลหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ถูกต้องครบถ้วน และประสานจัดส่งบัญชีไป กระทรวง ทบวง ผู้ดูแลรักษาตรวจสอบ (เขต 2,18)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
	2. ผู้บริหารปกครองท้องถิ่น และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ทำให้ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในผลักดันโครงการได้สำเร็จตามเป้าหมาย	2. จังหวัดควรสร้างความรู้ความเข้าใจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ปกครองท้องถิ่นให้เข้าใจบทบาทหน้าที่และเห็นความสำคัญในการเร่งรัดจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ (เขต 3)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
- หมวดการจัดการกระบวนการ	1. ในขั้นตอนการสำรวจจัดทำระวางที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อจัดทำบัญชีข้อมูลหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงขาดการมีส่วนร่วมของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทำให้ข้อมูลแปลงที่ดินไม่ชัดเจน ตรงกับสภาพจริงในพื้นที่ 2. การสำรวจข้อมูลสาธารณประโยชน์เพื่อนำมาเร่งรัดออกหนังสือสำคัญที่หลวงอาจมีความซ้ำซ้อนกับแปลงที่ดินข้างเคียง	1. ให้จังหวัดประสานงานตรวจสอบข้อมูลกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวางแผนร่วมกันเพื่อผลักดันโครงการไปสู่ความสำเร็จ (เขต 4,5,9) 2. ให้จังหวัดจัดลงระวางที่ดินให้ถูกต้องครบถ้วนและมีข้อมูลที่ทันสมัยสำหรับกรณีได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไปแล้ว (เขต 4,5)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ยง	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
		3.ให้จังหวัดตรวจสอบข้อมูลแปลงที่ดินสาธารณประโยชน์ที่จะขออนุญาต นส. กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ครอบครองที่ดินข้างเคียงให้มาร่วมการระวางชี้และรับรองแนวเขต (เขต 6)	
มิติคุณภาพการบริการ			
-หมวดการให้ ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	จังหวัดขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกัน รักษาที่สาธารณประโยชน์ และให้ความร่วมมือกับทางราชการในการดำเนินโครงการ	1.จังหวัดควรสร้างความรู้ความเข้าใจและมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกัน รักษาที่สาธารณประโยชน์ และให้ความร่วมมือกับทางราชการในการดำเนินโครงการ (เขต 3,6) 2.จังหวัดควรประสานงานและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง (เขต 4,5,9)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม
มิติการพัฒนาองค์กร			
-การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	จังหวัดขาดการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านสารสนเทศ ให้มีการจัดเก็บอย่างถูกต้องทันสมัยเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน	จังหวัดควรมีการจัดทำฐานข้อมูลด้านสารสนเทศ ให้มีการจัดเก็บอย่างถูกต้อง ทันสมัย และนำ IT มาประยุกต์ใช้ (เขต 3)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม
-การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ขาดความรู้ความเข้าใจขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน ตลอดจนดูแลด้านขวัญกำลังใจ อาจส่งผลให้การดำเนินโครงการไม่สำเร็จตามเป้าหมาย	1.ควรอบรม สร้างความรู้ความเข้าใจ ขั้นตอนวิธีการ แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนดูแลด้านขวัญกำลังใจ และสร้างจิตสำนึกให้กับบุคลากรผู้รับผิดชอบดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของโครงการ (เขต 3) 2. ควรประสานกรมที่ดิน เร่งรัดจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่และร่วมปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนโครงการให้สำเร็จตามเป้าหมาย (เขต 4)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสียหาย	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในพื้นที่			
	1. ขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้และทำความเข้าใจ ตลอดจนระเบียบข้อกฎหมายให้กับราษฎรที่มีการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์และอาจเกิดข้อคัดค้านและก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในสังคม 2. ขาดการวางแผนในการกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการออกรังวัดในที่สาธารณประโยชน์เพื่อออก น.ส.ล.ให้มีความถูกต้องและมีความชัดเจน 3. ขาดแนวทางในการวางแผนปฏิบัติงานเพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายให้แล้วเสร็จตามเป้าหมายและเพื่อป้องกันการบุกรุก	1. จังหวัดควรชี้แจงทำความเข้าใจ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเพื่อลดปัญหาข้อพิพาทโต้แย้งด้วยความเป็นธรรมโดยแสดงแนวเขตที่ดินที่บุกรุกและนำระเบียบ ข้อกฎหมายเป็นกรอบในการดำเนินงาน (เขต 3) 2. จังหวัดควรมีการระมัดระวังในการดำเนินการออกรังวัดในที่สาธารณประโยชน์เพื่อออก น.ส.ล. ให้มีความถูกต้องและชัดเจน (เขต 3) 3. จังหวัดควรเร่งรัดการดำเนินงานตามโครงการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อป้องกันมิให้มีการบุกรุกครอบครองที่ดินของรัฐโดยมิชอบ (เขต 4,5 ,9) 4. สำนักงานที่ดินจังหวัดควรประสานงานกับชุดปฏิบัติงานรังวัดออกและตรวจสอบหนังสือสำคัญที่หลวง เพื่อติดตามการปฏิบัติงานรังวัดให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ หากพบปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานก็ให้ประสานกับสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขาหรือส่วนแยก รวมถึงส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางแก้ไข และควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ประชาชนในพื้นที่ดำเนินการทราบอย่างต่อเนื่องด้วย (เขต 6)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
ข้อเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ในส่วนกลาง)			
	1. ขาดการวางแผนในการกำหนดงบประมาณของโครงการเพื่อใช้งบประมาณในการซื้อวัสดุและอุปกรณ์ หรือสิ่งที่สำคัญในการดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. ขาดจำนวนบุคลากรที่จะขับเคลื่อนโครงการได้อย่างเพียงพอ ทำให้การดำเนินงานอาจไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	1. กรมที่ดินควรตั้งงบประมาณการสร้างหลักเขตที่ดิน หมู่ดหลักฐานแผนที่ให้แล้วเสร็จก่อนเจ้าหน้าที่เข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ เพื่อรวดเร็วในการปฏิบัติงาน (เขต 3) 2. ขอให้กรมที่ดินเร่งรัดจัดส่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการรังวัดไปปฏิบัติหน้าที่แทนเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ (เขต 4,9)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

5. โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสียหาย	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
มิติประสิทธิภาพ			
- หมวดการนำองค์กร	ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และเห็นความสำคัญในการฝึกซ้อมแผนและป้องกันบรรเทาสาธารณภัย	จังหวัดควรสร้างความรู้ความเข้าใจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตระหนักเข้าใจบทบาทหน้าที่และเห็นความสำคัญในการฝึกซ้อมแผนและป้องกันบรรเทาสาธารณภัย (เขต 2,3,18)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
- การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	จังหวัดขาดการบูรณาการด้านแผนงานงบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานและนอกหน่วยงานเพื่อดำเนินการฝึกซ้อมแผนให้เป็นไปตามห้วงระยะเวลา	จังหวัดควรมีการบูรณาการด้านแผนงานและงบประมาณในการดำเนินการฝึกซ้อมแผนร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเพื่อให้การฝึกซ้อมแผนเป็นไปตามห้วงเวลาที่กำหนด(เขต 2,3,18)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
-การจัดการกระบวนการ	การบัญชาการในที่เกิดเหตุและการอำนวยความสะดวกในที่เกิดเหตุที่จัดซ้อมแผนอาจเกิดความสับสนในลำดับขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการฝึกปฏิบัติจริงและฝึกซ้อมเพื่อจำลองสถานการณ์จริง	จังหวัดควรมีการทบทวน ชักซ้อม ขั้นตอนการฝึกซ้อมแผนในที่เกิดเหตุให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและฝึกซ้อมเพื่อจำลองสถานการณ์จริงเกิดความเข้าใจสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้โดยไม่เกิดความสับสน (เขต1, 2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,16,17,18)	K1 หลักการ รับผิดชอบ N1 หลักการมีส่วนร่วม

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสียง	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
มิติคุณภาพการบริการ			
- หมวดการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	จังหวัดขาดการประชาสัมพันธ์และชี้แจงทำความเข้าใจให้กับประชาชนให้ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	จังหวัดควรสร้างความรู้ความเข้าใจในและมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (เขต 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,16,17,18)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
มิติการพัฒนาองค์กร			
-หมวดการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้	จังหวัดขาดการจัดเก็บสถิติข้อมูลด้านต่างๆ เพื่อใช้ในการพิจารณาตัดสินใจในการวางแผนงาน/โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จังหวัดควรมีการจัดทำฐานข้อมูลด้านสารสนเทศให้มีการจัดเก็บอย่างถูกต้อง ทันสมัย และนำ IT มาประยุกต์ใช้ (เขต 2,3,18)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
- หมวดการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดทักษะและความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติงานตลอดจนดูแลด้านขวัญ กำลังใจ และสร้างจิตสำนึก ทำให้การขับเคลื่อนโครงการไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	จังหวัดควรอบรม สร้างความรู้ความเข้าใจขั้นตอนวิธีการ แก่บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานในการฝึกซ้อมแผนและป้องกันบรรเทาสาธารณภัยอย่างต่อเนื่องตลอดจนดูแลด้านขวัญ กำลังใจ และสร้างจิตสำนึกให้กับบุคลากรผู้รับผิดชอบดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของโครงการ (เขต 2,3,18)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสี่ง	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
<u>ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในพื้นที่</u>			
	1. การดำเนินโครงการอาจไม่เพียงพอกับความต้องการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนเนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ	1. จังหวัดควรมีการฝึกซ้อมแผนฯ เพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ สำหรับภัยบางประเภท อาทิเช่น ภัยด้านสารเคมี รังสี และการก่อวินาศกรรม โดยอาจจะประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ อีกประการหนึ่งเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร และเป็นพื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จึงควรจัดทำแผนเพื่อป้องกันภัยที่เกิดจากการเดินทางภัยที่เกิดจากการแพร่กระจายของเชื้อโรคต่างๆ เช่น ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ และไข้หวัดนก เป็นต้น ที่จะติดมากับผู้เดินทาง (เขต1, 4,5,7,12)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
	2.ขาดการวางแผนในการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินโครงการเพื่อติดตามและประเมินผล และขยายผลโครงการ ตลอดจนการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนเพื่อผนึกกำลังให้โครงการประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน	2. จังหวัดอาจขยายผลจำนวนครั้งของการดำเนินงานฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมากกว่าที่ส่วนกลางกำหนดไว้ โดยอาจประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนงบประมาณหรือเครื่องมืออุปกรณ์/บุคลากรในการฝึก รวมถึงการขยายผลให้อำเภอจัดทำแผนการฝึกซ้อมป้องกันภัยและดำเนินการฝึกซ้อมในระดับพื้นที่ของแต่ละอำเภอ (เขต1, 6,8,9,10,11,12,13,15,16,17)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
		3. จังหวัดควรประเมินผลการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัดเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกซ้อม โดยให้วิเคราะห์ปัจจัยสนับสนุนปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงาน และเสนอแนวทาง/ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานในปีต่อไปและหรือสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ภัยที่อาจเกิดขึ้นจริง และเผยแพร่ให้ส่วนราชการ หน่วยงาน ภาคเอกชน มูลนิธิสาธารณประโยชน์ และประชาชนได้รับทราบ เพื่อให้เกิดความตระหนักในการป้องกันภัย โดยให้เผยแพร่ทางสื่อที่เข้าใจ เช่น เว็บไซต์ของจังหวัดหรือทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ (เขต 6,11)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสียหาย	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
		4.จังหวัดควรมีการฝึกซ้อมแผนฯ เพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ สำหรับภัยบางประเภท อาทิเช่น ภัยด้านสารเคมี รังสี และการก่อวินาศกรรม โดยอาจจะประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ อีกประการหนึ่งเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร และเป็นพื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จึงควรจัดทำแผนเพื่อป้องกันภัยที่เกิดจากการเดินทาง ภัยที่เกิดจากการแพร่กระจายของเชื้อโรคต่างๆ เช่น ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ และไข้หวัดนก เป็นต้น ที่จะติดมากับผู้เดินทาง (เขต 4,5,7,12)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
		5. จังหวัดอาจขยายผลจำนวนครั้งของการดำเนินงานฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมากกว่าที่ส่วนกลางกำหนดไว้ โดยอาจประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนงบประมาณหรือเครื่องมืออุปกรณ์/บุคลากรในการฝึก รวมถึงการขยายผลให้อำเภอจัดทำแผนการฝึกซ้อมป้องกันภัยและดำเนินการฝึกซ้อมในระดับพื้นที่ของแต่ละอำเภอ (เขต 6,8,9,10,11,12,13,15,16,17)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม
		6. ให้การจัดทำบัญชีสมาชิก อปพร. หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์เบอร์โทรศัพท์ และอื่นๆ หลังจากการรับอบรมให้มีการเตรียมความพร้อมในการบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ (เขต 1)	K1 หลักภาระรับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

มติ/หมวด	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุของความเสียหาย	ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
ข้อเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ในส่วนกลาง)			
	1. หน่วยงานส่วนกลางขาดการวางแผนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเป็นระบบ และขาดการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ให้มีการวางแผนเตรียมการ และซักซ้อมเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีความยั่งยืนและต่อเนื่อง 2. งบประมาณในการดำเนินการโครงการค่อนข้างมีขีดจำกัดไม่เพียงพอต่อความต้องการของหน่วยงานในพื้นที่และประชาชน	1. หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดแผนการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในประเด็นเกี่ยวกับการฝึกซ้อมแผนฯ อย่างต่อเนื่องทุกปี และควรจัดงบประมาณให้เพียงพอสำหรับความต้องการของจังหวัด (เขต 1,4,5,7,8,9,10,12,13,15,16,17) 2. หน่วยงานส่วนกลางควรจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการฝึกซ้อมแผนมาให้คำแนะนำ การประชุมวางแผน การเตรียมการ และกระบวนการการฝึกซ้อมแผนแก่ผู้ปฏิบัติในพื้นที่ และการประเมินผล (เขต 3) 3. หน่วยงานส่วนกลางควรสนับสนุนสื่อประชาสัมพันธ์ในการฝึกซ้อมแผน เพื่อแจกจ่ายให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน และผู้ที่เข้าร่วมฝึกซ้อมแผน (เขต 3) 4. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยควรจัดสรรงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้จังหวัดเพื่อใช้ในการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง และสามารถฝึกซ้อมได้มากกว่าปีละ 2 ครั้ง รวมถึงการฝึกอบรมบุคลากรของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดให้ทักษะความชำนาญในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (เขต 6,11)	K1 หลักการ รับผิดชอบ P1 หลักคุณธรรม N1 หลักการมีส่วนร่วม

3.3 ข้อสังเกต/เสนอแนะในพื้นที่ ของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย (เพิ่มเติม) ในรอบที่ 3
ตารางที่ แสดงการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
 (เพิ่มเติม) ในรอบที่ 3

ปัจจัยเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรค	ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
1.โครงการพัฒนาแผนชุมชน		
1. ขาดการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และขาดการมีส่วนร่วมจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนโครงการให้มีความสำเร็จอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน	1. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณ ให้มีกิจกรรมโครงการพัฒนาแผนชุมชนอย่างต่อเนื่องเพื่อรับทราบความต้องการของประชาชนในชุมชน/หมู่บ้านและทบทวนแผนชุมชนอย่างต่อเนื่อง 2. ควรประสานให้ทุกหน่วยงาน/ทุกภาคส่วนทราบถึงพันธกิจแนวทางในการเชื่อมโยงแผนชุมชนและขับเคลื่อนแผนชุมชน และปรับระยะเวลาของแผนชุมชน ตลอดจนแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาจังหวัดให้เชื่อมโยงสอดคล้องกัน	K2 การประสาน การดำเนินงาน ระหว่างภาคี เครือข่ายที่ เกี่ยวข้องไม่ ส่งผลสำเร็จ อย่างยั่งยืนของ แผนงาน/ โครงการ
2. ภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอาจจะไม่มีการนำแผนชุมชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานไปใช้ประโยชน์ร่วมกัน (ไม่มีการนำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น /อำเภอ /จังหวัด /หรือแผนอื่นๆ) เนื่องจากระยะเวลาในการทำแผนไม่สอดคล้องกัน ทำให้แผนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัด ไม่สามารถนำแผนชุมชนไปใช้ประโยชน์ได้ทันกำหนดเวลา	1. ควรประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับระยะเวลาแผนชุมชนให้มีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน และให้ความสำคัญกับแผนชุมชนเพื่อบรรจุไว้ในแผนระดับท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัดให้ครอบคลุมภารกิจทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2. ควรประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนได้รับรู้รับทราบ รวมถึงการจัดทำประชาคมในการจัดทำแผนชุมชนเพื่อพัฒนาและแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่นให้เกิดความตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมคิดร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ	N1 ความเสี่ยงต่อ การไม่เป็นไป ตามหลักการมี ส่วนร่วมของ ประชาชน ผู้รับบริการหรือ ผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย N2 ความเสี่ยงต่อ การไม่เป็นไป ตามหลักความ คุ้มค่าในเรื่องของ การกระจาย ผลประโยชน์ ของโครงการ อย่างเป็นธรรม ไปยังภาคส่วน ต่างๆ

ปัจจัยเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรค	ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
3.ประชาชนอาจขาดการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมจัดทำแผนชุมชนการทำประชาคมร่วมกันเพื่อนำเสนอความต้องการพัฒนาท้องถิ่นและการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของประชาชนจากทุกกลุ่มในชุมชนให้ครอบคลุม ทำให้ไม่เห็นความสำคัญของของแผนชุมชน	การจัดเวทีประชาคมจากประชาชนทุกกลุ่มเพื่อรับทราบความต้องการและทำการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงความสำคัญแผนชุมชนว่ามีทั้งผลกระทบเชิงบวกและลบโดยตรงต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชนมากยิ่งขึ้น	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการรับผิดชอบ N1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
4. เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ในการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดทำแผนและการประสานงานในการจัดทำแผนชุมชนและแผนงานอื่นๆ	ควรจัดอบรมหลักสูตรให้แก่เจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนและความรู้ด้านแผนงานอื่นๆที่จะนำมาวางแผนพัฒนาทั้งระยะสั้นและระยะยาว ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปยังผู้นำชุมชนและภาคประชาสังคมอื่นๆให้เข้าใจ	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการรับผิดชอบ K2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง		
1.ขาดการกำหนดแผนงานในการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในหมู่บ้านให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ และงบประมาณสนับสนุนโครงการไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน	ควรกำหนดแผนงานและงบประมาณให้มากยิ่งขึ้นและต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงได้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านในพื้นที่ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการรับผิดชอบ K2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม

ปัจจัยเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรค	ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
2. การกำหนดเป็นเป้าหมายหมู่บ้านของโครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงมี 3 ระดับ โดยคัดเลือกจากหมู่บ้านต้นแบบนั้น ไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุม	ควรกำหนดเป้าหมายในปริมาณที่เหมาะสมให้ขยายไปยังหมู่บ้านอื่นๆ หรือหมู่บ้านข้างเคียงหมู่บ้านต้นแบบทั้ง 3 ดังกล่าว เพื่อให้เห็นผลเป็นรูปธรรม โดยกำหนดให้หมู่บ้านต้นแบบในปีที่ผ่านมาเป็นศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอด เพื่อพัฒนาหมู่บ้านให้มีขีดสมรรถนะเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง	N1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย N2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักความคุ้มค่าในเรื่องของการกระจายผลประโยชน์ของโครงการอย่างเป็นธรรมไปยังภาคส่วนต่างๆ
3. การดำเนินงานพัฒนาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอาจไม่ดำเนินไปตาม 5 ขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับ ซึ่งอาจจะส่งผลให้หมู่บ้านไม่ผ่านเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทย (23 ตัวชี้วัด)	1. ควรอบรมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ทราบแนวทางขั้นตอนการดำเนินโครงการ 5 ขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับ และตัวชี้วัดให้ชัดเจนเพื่อเร่งรัดผลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย 2. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการรับผิดชอบ N2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักความคุ้มค่าในเรื่องของการกระจายผลประโยชน์ของโครงการอย่างเป็นธรรมไปยังภาคส่วนต่างๆ

ปัจจัยเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรค	ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
4.ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงอาจขาดโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมซึ่งอาจเกิดจากกระบวนการคัดเลือกผู้ที่จะมาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครอบคลุมทุกกลุ่ม 5. การชี้แจงความเข้าใจและประชาสัมพันธ์โครงการไปยังผู้นำชุมชน/ตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชน และประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนยังไม่ทั่วถึงอย่างเพียงพอทำให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม	ในการจัดทำโครงการควรมีการจัดทำประชาคมจากประชาชนทุกกลุ่มในหมู่บ้าน และมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการโดยผ่านช่องทาง เช่น วิทยุชุมชน วิทยุประจำหมู่บ้าน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันของทุกครัวเรือน	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการ รับผิดชอบ รับผิดชอบ N1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
6. ขาดการจัดทำฐานข้อมูลและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ในการวิเคราะห์เพื่อประกอบการตัดสินใจในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง	ให้มีการจัดทำฐานข้อมูลของหมู่บ้าน โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และมีข้อมูลที่ทันสมัย	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการ รับผิดชอบ
3. โครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ		
1. การกำหนดพื้นที่เดินสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับแปลงที่ดินและเอกสารสิทธิ์อาจคลาดเคลื่อนได้ เอกสารของประชาชนสูญหาย หรือติดจำนองหน่วยงานหรือบุคคลที่เป็นเจ้าของที่ดินไม่ทราบแนวเขตและไม่สามารถชี้แนวเขตได้ ทำให้การออกโฉนดที่ดินไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจฯควรประสานงานกับสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนเขต เพื่อปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องและให้เป็นปัจจุบัน	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการ รับผิดชอบ K2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม

ปัจจัยเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรค	ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
2. การวางแผนที่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาสิ้นสุดไว้ ทำให้ปัญหาเรื่องที่ดินไม่เสร็จสิ้นเป็นภาระต่อรัฐ	ควรมีแผนงานดำเนินการอย่างชัดเจน กำหนดหัวเวลายสิ้นสุดไว้ด้วย	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการรับผิดชอบ K2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม N1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
3. ประชาชนผู้ได้รับการออกโฉนดหรือที่ดินใกล้เคียงอาจไม่เข้าใจขั้นตอนการชี้ระวางแนวเขตรับรองที่ดินหรือไม่มีข้อมูลสำเนาอยู่ในพื้นที่ ทำให้การออกโฉนดไม่สามารถดำเนินการได้	เห็นควรทำความเข้าใจหรือมีการประชาสัมพันธ์กับประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการออกโฉนดรับทราบแนวทางการดำเนินงานและรู้จักใช้ประโยชน์ด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม	N1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย N2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักความคุ้มค่าในเรื่องของการกระจายผลประโยชน์ของโครงการอย่างเป็นธรรมไปยังภาคส่วนต่างๆ

ปัจจัยเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรค	ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
4. ข้อมูลที่ดินไม่ชัดเจนเป็นเหตุให้ที่ดินของเอกชนอาจทับซ้อนกับที่ดินของรัฐ ไม่สามารถแยกออกได้อย่างชัดเจน	ควรประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำข้อมูลให้มีความชัดเจน (Reshape) เพื่อจัดทำแผนสำรวจรังวัดการออกโฉนดที่ยังค้างการดำเนินงานและควรสอบแนวเขตที่ดินของเอกชนและของรัฐให้มีความชัดเจน	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการรับผิดชอบ K2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม
5. เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัด หรืออำเภอ อาจขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบ และกฎหมาย	ควรจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้เรื่องระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องให้ประชาชนได้รับรู้ รับทราบระเบียบข้อกฎหมายในการประชุม	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการรับผิดชอบ K2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม N2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักความคุ้มค่าในเรื่องของการกระจายผลประโยชน์ของโครงการอย่างเป็นธรรมไปยังภาคส่วนต่างๆ

ปัจจัยเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรค	ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
4.โครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ		
1.ส่วนราชการขาดการประสานงานในพื้นที่ในการรังวัดแนวเขตที่ขาดความแน่นอน ไม่ชัดเจน การชี้แนวเขตที่ดินของรัฐ การเอาใจใส่ระวังรักษากันเขตที่ดินของรัฐมิให้ถูกบุกรุก จากผู้ปกครองท้องถิ่นและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ไม่ทราบพื้นที่อย่างชัดเจน	ควรชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองท้องถิ่นและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการรังวัดแนวเขตที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้มีความถูกต้องชัดเจนและตระหนักรักษาแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจนและทำความเข้าใจกับประชาชนมิให้บุกรุก	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการะรับผิดชอบ K2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม
2.ในการดำเนินการโครงการรังวัดจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ แผนงานมีเป้าหมายดำเนินการค่อนข้างน้อยและงบประมาณไม่มากพอในการดำเนินการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ได้	ขอให้ประสานผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดตั้งงบประมาณในการดำเนินการสำหรับในพื้นที่ที่มีความพร้อม ตามปีงบประมาณเพื่อจัดทำพื้นที่ดำเนินการโดยกำหนดเป้าหมายให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่รวดเร็วและเหมาะสม	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการะรับผิดชอบ K2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม N2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักความคุ้มค่าในเรื่องของการกระจายผลประโยชน์ของโครงการอย่างเป็นธรรมไปยังภาคส่วนต่างๆ

ปัจจัยเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรค	ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
3.ข้อมูลแปลงที่ดินอาจไม่ชัดเจนหรือไม่ตรงกับสภาพพื้นที่จริงและอาจเกิดการซ้ำซ้อนกับเอกสารสิทธิอื่นๆ	ให้ผู้บริหารปกครองท้องที่และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ได้มีการรังวัดจัดทำรายงานเพื่อชี้แนวเขตที่ดินสาธารณประโยชน์ ซึ่งเอกสารที่ได้จัดทำไว้มีสภาพเก่ามากและพื้นที่อาจเปลี่ยนแปลง เพื่อชี้แจงเขตให้ชัดเจนและทำเขตในเบื้องต้นเพื่อป้องกันการบุกรุก	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการะรับผิดชอบ K2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม
4. ผู้มีอำนาจในการดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์อาจจะไม่ทราบหรือไม่เข้าใจแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานจึงไม่สามารถให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์และสามารถแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนเรื่องการบุกรุกได้	ควรจัดอบรมให้กับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ให้ทราบแนวทางการดูแลรักษาประโยชน์ที่ดินสาธารณประโยชน์ และขั้นตอนตามกฎหมาย รวมทั้งการดูแลรักษาหวงหนอย่างยั่งยืนต่อไป เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกัน ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการะรับผิดชอบ N1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย N2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักความคุ้มค่าในเรื่องของการกระจายผลประโยชน์ของโครงการอย่างเป็นธรรมไปยังภาคส่วนต่างๆ

ปัจจัยเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรค	ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
5.ทะเบียนการออกที่ดินสาธารณะประโยชน์ได้ดำเนินมาด้วยความถี่มาก จึงทำให้การจัดเก็บข้อมูลไม่ดีพอ และอาจเกิดการคลาดเคลื่อนได้	ควรจัดทำระบบข้อมูลที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้มีความทันสมัยและตรวจสอบความเป็นจริงของข้อมูลอยู่เสมอ เน้นการจัดทำระวางแผนที่โดยใช้ GIS และภาพถ่ายทางอากาศ ณ ปัจจุบัน โดยมีการอัปเดตข้อมูลทุกๆ 3 ปี จนกว่าข้อมูลจะเสถียร	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการรับผิดชอบ K2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม P1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักคุณธรรม
6.ผู้บริหารปกครองท้องที่และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ในเรื่องกฎหมาย ระเบียบ และการดูแลรักษาที่ดินสาธารณะประโยชน์	1.ควรจัดอบรมความรู้หรือซักซ้อมทำความเข้าใจให้กับผู้บริหารปกครองท้องที่ และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ในเรื่องระเบียบ กฎหมายในการดูแลรักษาที่ดินสาธารณะประโยชน์ 2.อบรมภาคประชาชน นักเรียน สถาบันการศึกษา ให้ตระหนักในการดูแลรักษาและอนุรักษ์ที่สาธารณะประโยชน์ไว้ใช้ร่วมกัน หรือมีกิจกรรมปลูกป่าชุมชน เป็นต้น	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการรับผิดชอบ K2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม N1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ปัจจัยเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรค	ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
		N2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักความคุ้มค่าในเรื่องของการกระจายผลประโยชน์ของโครงการอย่างเป็นธรรมไปยังภาคส่วนต่างๆ
5.โครงการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553		
1. ไม่ได้กำหนดวิสัยทัศน์/พันธกิจ/แนวทางของการฝึกซ้อมแผนให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อแบ่งภารกิจให้มีความชัดเจน	ควรประสานให้ทุกหน่วยงาน/ทุกภาคส่วนทราบถึงพันธกิจแนวทางในการฝึกซ้อมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยซึ่งจะต้องมีทุกระดับ ทั้งจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่นและตำบล โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการฝึกซ้อมแผนในพื้นที่เสี่ยงภัย และให้รับฟังข้อมูล ความต้องการ ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย และกำหนดขั้นตอนปฏิบัติและหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนและเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เพื่อปรับปรุงกระบวนการการดำเนินให้บรรลุวัตถุประสงค์โครงการ พร้อมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้กับเจ้าหน้าที่และมีกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง	K2 การประสานการดำเนินงานระหว่างภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องไม่ส่งผลสำเร็จอย่างยั่งยืนของแผนงาน/โครงการ
2.การดำเนินงานของโครงการยังไม่เพียงพอเนื่องจากไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ งบประมาณไม่เพียงพอที่จะทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทำการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 3.การกำหนดแผนระยะสั้น ระยะยาวและกลยุทธ์	ในการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับพื้นที่/ระดับท้องถิ่นควรมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำแผนฝึกอบรมในความเสี่ยง ปัญหาสาธารณภัย/ ส่วนปัญหาสาธารณภัยขนาดใหญ่ควรจะเป็นระดับจังหวัด/หรือกลุ่มจังหวัด	K2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของหน่วยรับผิดชอบ P4 ความเสี่ยงต่อการไม่ดำเนินการตามระเบียบ หลักนิติธรรม

ปัจจัยเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรค	ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ	ลดประเภทความเสี่ยง
3. ขั้นตอนในการวางแผนการฝึกซ้อมอาจเกิดความสับสนในลำดับขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ในการฝึกปฏิบัติจริง 4. ขาดการมีส่วนร่วมในการฝึกซ้อมจากภาคปฏิบัติ เอกชนและภาคประชาชน	ควรจัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติให้ทราบแผนปฏิบัติการฝึกซ้อมแผนและขั้นตอนการปฏิบัติการจริงให้ทราบทุกขั้นตอน รวมทั้งมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน และที่ขาดไม่ได้คือ การให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกซ้อมแผนฯ	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการความรับผิดชอบ N1 ความเสี่ยงต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
5. ประชาชนที่เข้าร่วมฝึกซ้อมแผนปฏิบัติจริงจะเข้าใจบทบาทสมมติในสถานการณ์ที่กำหนด และขาดความตระหนักในปัญหาภัยที่เกิดขึ้น เพราะมองว่าเป็นปัญหาไกลตัวเกินไป จึงไม่ค่อยให้ความสำคัญ	1. ให้มีการประชาสัมพันธ์การฝึกซ้อมแผนฯ และกำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผน 2. ควรกำหนดหลักสูตรในการศึกษาให้มีหลักสูตรเบื้องต้นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	N1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
6.ขาดข้อมูลที่แม่นยำในการวิเคราะห์ปัญหา อาจจะทำให้การตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาไม่ตรงประเด็นหรือเกิดความล่าช้า	ควรให้มีการจัดเก็บข้อมูลเชิงสถิติในแต่ละด้าน โดยนำระบบ IT มาประยุกต์ใช้ ทั้งด้านข้อมูล MIS และ GIS เพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งการในการวางแผนป้องกันและการแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงประเด็นและทันกาล	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการความรับผิดชอบ
7.เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มีขนาดของความรุนแรงมาก 8.ประชาชนขาดความตระหนักในภัยแต่ละประเภท และอาจจะแก้ไขปัญหาเมื่อเผชิญเหตุไม่ได้ จะเกิดความสูญเสีย	1. ควรกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องสาธารณภัยขนาดใหญ่ 2. ควรให้ความรู้ชนิดภัยที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่เสี่ยงภัย ให้ตระหนักและรับรู้ เตรียมเผชิญเหตุได้ โดยการอบรมทั้งในระดับโรงเรียน สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว หรือจะใช้สถาบันศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน	K1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการความรับผิดชอบ N1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้เสีย

บทที่ 1

การมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการดำเนินงานโครงการของกระทรวงมหาดไทย

และการมีส่วนร่วมของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน ในการตรวจราชการ ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัดที่ ก.พ.ร. กำหนด ประจำปีงบประมาณ 2553

1. หลักการและเหตุผล

ตามกรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน และการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมกำหนดให้ส่วนราชการจะต้องจัดหาหรือสนับสนุนกลไก ในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารงานของภาครัฐมากขึ้น ดังความในมาตรา 78 (5) ซึ่งบัญญัติให้รัฐต้อง “จัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่นเพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของ ประชาชน” และในมาตรา 87 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้าน การมีส่วนร่วมประชาชน โดยต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ อย่างครบวงจรเริ่มตั้งแต่การกำหนด นโยบาย การตัดสินใจ จนถึงการติดตามตรวจสอบ

สำนักตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ สป. เล็งเห็นถึงประโยชน์จากการดำเนินการตามแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2555) เพื่อให้การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมหรือราชการระบบเปิดเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และมีความต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

ดังนั้น สำนักตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ สป. จึงกำหนดกรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ สป. เริ่มดำเนินการปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมผ่านช่องทางหรือกลไกในการให้ข้อมูลข่าวสารและรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ สตร.สป. ได้เรียนรู้การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมหรือการบริหารราชการในระบบเปิดจากการปฏิบัติจริง และได้พัฒนาเพิ่มระดับการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันกับภาครัฐมากขึ้น เพื่อกระตุ้นการปรับเปลี่ยนสู่การบริหารราชการที่เปิดเผย โปร่งใส เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และพัฒนาระบบราชการเพื่อตอบสนองความต้องการและเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาส ได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิด แนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วน การพัฒนา แบ่งออกได้เป็น 5 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 การให้ข้อมูล หมายถึง เป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นการสื่อสารทางเดียว แต่เป็นระดับที่สำคัญ เพราะเป็นการเริ่มต้นที่ส่วนราชการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการอื่นๆต่อไป

ระดับที่ 2 การปรึกษาหารือ หมายถึง เป็นการรับฟังความคิดเห็น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น บอกข้อปัญหา และข้อเสนอแนะต่างๆ กับส่วนราชการ

ระดับที่ 3 การเข้ามาเกี่ยวข้อง หมายถึง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนงาน/โครงการ การมีส่วนร่วมในระดับนี้ อาจดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วม

ระดับที่ 4 การร่วมมือ หมายถึง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทหรือฐานะหุ้นส่วนหรือภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ

ระดับที่ 5 การเสริมอำนาจประชาชน หมายถึง เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งเป็นระดับของการมอบอำนาจการตัดสินใจให้ประชาชนเป็นผู้กำหนด

จากการประชุมระดับผู้บริหารของสำนักตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ สป. ซึ่งได้วิเคราะห์และพิจารณาประเด็นยุทธศาสตร์ 2 ประเด็น กล่าวคือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การตรวจราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่การบริหารราชการแผ่นดิน และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ประชาชนผู้เดือดร้อนได้รับความพึงพอใจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกความเป็นธรรมตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

ซึ่งในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 โดยมีเป้าประสงค์ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลและของกระทรวงให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 มิติ คือ

1. มิติประสิทธิผล ตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล การบูรณาการการตรวจราชการในทุกระดับกระทรวง/กรมในพื้นที่เพื่อให้แผนงาน/โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ลดความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล (KPN) เกิดผลสัมฤทธิ์และเกิดความคุ้มค่า

2. มิติคุณภาพ ทุกภาคส่วนในระดับกระทรวง/กรม และในพื้นที่มีการบูรณาการการทำงานแลกเปลี่ยนและแก้ไขปัญหาาร่วมกันในพื้นที่และระดับนโยบาย รวมทั้งเปิดโอกาสให้เครือข่าย/ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

3. มิติประสิทธิภาพ หน่วยรับการตรวจราชการในพื้นที่มีมาตรการในการเฝ้าระวังเพื่อลดความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลให้อยู่ในระดับยอมรับได้ มีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า สร้างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้ตระหนักถึงคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างยั่งยืนและตลอดไป

4. มิติพัฒนาองค์กร พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้หลากหลาย รอบรู้เท่าทันสถานการณ์ พัฒนาบุคลากรในการตรวจราชการให้มีความรู้ทุกด้านในการตรวจราชการเช่น กฎหมายระเบียบปฏิบัติ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ พัฒนาสมรรถนะบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ สป. ตอบสนองประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และ 4 มิติ (มิติประสิทธิผล มิติคุณภาพ มิติประสิทธิภาพ และมิติพัฒนาองค์กร) โดยให้กรมในสังกัดกระทรวงมหาดไทยดำเนินการคัดเลือกโครงการที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ 1. โครงการพัฒนาแผนชุมชน 2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 3. โครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ 4. โครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ 5. โครงการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการในปี พ.ศ.2553 โดยสำนักตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ สป.ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ประสานงานจัดหาภาคีเครือข่ายประชาสังคม/ที่ปรึกษาภาคประชาชน จัดทำสรุปรายชื่อองค์กรภาคีเครือข่าย

2. มีการสำรวจและจัดทำรายงานสรุปความต้องการ และความคาดหวังของประชาชนเกี่ยวกับแผนงาน โครงการสำคัญตามนโยบายของรัฐบาล/กระทรวง และสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อระบบการตรวจราชการเชิงรุก ให้กับภาคีเครือข่ายประชาสังคม/ที่ปรึกษาภาคประชาชน

3. คณะที่ปรึกษาภาคประชาชน ผู้แทนภาคีเครือข่ายประชาสังคมให้ข้อเสนอแนะ

4. จัดทำรายงานสรุปผลประมวลผลข้อเสนอแนะความคิดเห็นของที่ปรึกษาภาคประชาชน ภาคีองค์กร เครือข่าย และข้อสรุปจากรายงานผลการสำรวจฯ พร้อมแนวทางการปรับปรุงแก้ไขการสนองตอบความต้องการเพื่อนำเสนอต่อคณะผู้บริหาร

5. มีการเผยแพร่รายงานสรุปผลประมวลผลข้อเสนอแนะฯ ต่อสาธารณะผ่านเครือข่าย Internet และศูนย์ประชาสัมพันธ์ของแต่ละจังหวัด

ดังนั้น สตร.สป.จึงทำการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการของ กระทรวงมหาดไทยและการมีส่วนร่วมของที่ปรึกษาผู้ตรวจภาคประชาชน ในการตรวจราชการตามคำรับรองการ ปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัดที่ ก.พ.ร. กำหนด ประจำปีงบประมาณ 2553 จำนวน 5 โครงการ เพื่อนำไปเป็นข้อมูล ป้อนกลับอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารได้อย่างเต็มที่ และทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งทำให้เห็นว่าการตรวจราชการ จำเป็นต้องเปิดช่องให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย เพื่อสามารถตัดสินใจในการกำหนดนโยบายบริหารราชการ ได้ตรงตามความต้องการประชาชน โดยมีเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจ สิ่งต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ

2. วัตถุประสงค์การประเมินผล

1. เพื่อศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการของกระทรวงมหาดไทยและ การมีส่วนร่วม ของที่ปรึกษาผู้ตรวจภาคประชาชนในการตรวจราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัดที่ ก.พ.ร. กำหนด ประจำปีงบประมาณ 2553 จำนวน 5 โครงการ คือ

1.1 โครงการพัฒนาแผนชุมชน

1.2 โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 โครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

1.4 โครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ

1.5 โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด

2. เพื่อให้ทราบถึงปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของโครงการ ทั้ง 5 โครงการ

3. ขอบเขตของการประเมินผล

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การประเมินผลครั้งนี้มุ่งศึกษาข้อมูลการดำเนินงานจำนวน 5 โครงการ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการประเมินผลครั้งนี้ ได้แก่ เครือข่ายที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน จำนวน 304 คน (ทั่วประเทศ 76 จังหวัด 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวิชาการ ด้านสิ่งแวดล้อม) กลุ่มผู้ผลิตสินค้า หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับอำเภอ และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย (ประชาชนทั่วไป กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่น จำนวน 877 ราย รวมทั้งสิ้น 1,181 ราย

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการประเมินผล จำแนกการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยการการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตารางสำเร็จรูป ทาโร (Tro Yamane) $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่าง 286 ราย

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำผลจากการดำเนินงานและความเสี่ยงในการดำเนินงานโครงการในระดับพื้นที่ เพื่อสะท้อนให้ผู้บริหารกระทรวง และกรมในสังกัดกระทรวง ได้รับทราบ เพื่อกำหนดนโยบายและใช้เป็นแนวทางสนับสนุนหรือพัฒนาการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

2. นำปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของโครงการ ทั้ง 5 โครงการ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงต่อไป

5. นิยามศัพท์

ทัศนคติ หมายถึง จิตใจ ท่าที ความรู้สึกนึกคิด และความโน้มเอียงของบุคคล ที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร ที่ได้รับมา ซึ่งเป็นไปได้ทั้งเชิงบวก และเชิงลบ ทัศนคติ มีผลให้มีการแสดง พฤติกรรม ออกมา จะเห็นได้ว่า ทัศนคติ ประกอบด้วย ความคิดที่มีผลต่ออารมณ์ และความรู้สึกนั้น ออกมาโดยทางพฤติกรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนหรือกลุ่มคนภายในสังคมได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการทุกขั้นตอนของกิจกรรมต่างๆ ที่รัฐบาลหรือองค์กรต่างๆ โดยใช้ความพยายามหรือใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อเข้าร่วมทั้งทางกิจกรรมใน 4 ด้าน คือ ด้านความคิด ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติการ และด้านร่วมประเมินผลงาน ซึ่งการร่วมดำเนินการในกิจกรรมต่างๆจะเป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้นและให้เกิดการเรียนรู้ในการนำไปพัฒนาสิ่งต่างๆด้วยตนเอง อีกทั้งทำให้ชุมชนเกิดความเจริญเติบโต ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองในอนาคต

ความตระหนักของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเห็นคุณค่ามีจิตสำนึกในบทบาทหน้าที่ในฐานะคนในหมู่/ชุมชนนั้นๆ เพื่อประโยชน์ตนเองและสังคม รวมไปถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโครงการต่างๆ 5 โครงการของกระทรวงมหาดไทย ที่จะช่วยให้ประชาชนเกิดการพัฒนาชุมชนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความสะดวก เรียบร้อย และเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ประชาชนในพื้นที่ และกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน นายก รองนายก สมาชิก ของเทศบาล อบต.ทั่วประเทศ ในแต่ละพื้นที่

ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน หมายถึง บุคคลที่สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีการแต่งตั้งจากสาขาต่างๆ โดยให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นผู้คัดเลือกบุคคลในระดับจังหวัด ประกอบด้วยกัน 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม วิชาการ สิ่งแวดล้อม และได้ผ่านการอบรมสัมมนาสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่

กลุ่มผลิตสินค้า “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” หมายถึง กลุ่มผู้ผลิตสินค้าในชุมชนนั้นๆ ได้มีการรวมกลุ่มโดยมีความคิดสร้างสรรค์สร้างผลงานที่สมาชิกมีความต้องการที่จะผลิตสินค้า โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นนั้น ๆ และได้มีการจดทะเบียนผลิตภัณฑ์กับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอที่ชุมชนตั้งอยู่

บุคลากร หมายถึง ความพอเพียง/คุณภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน/องค์ความรู้ของบุคลากร/มีทักษะ และประสบการณ์ใน 5 เรื่อง ของกระทรวงมหาดไทย

ความพอเพียงในการงบประมาณ หมายถึง ฐานข้อมูล สถิติ เทคโนโลยีสารสนเทศ ความพอเพียงของงบประมาณ ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ (ความต่อเนื่องในการพัฒนาแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติ การส่งเสริมในการประกอบอาชีพ หรือการจัดทำทะเบียนที่ดิน หรือวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการซ่อมแผนป้องกันภัย เป็นต้น)หรือในการด้านฝึกอบรม การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

เครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ความพอเพียงของเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

การบริหารจัดการ หมายถึง ความสามารถในการจัดการเรื่องต่างๆในการดำเนินงานโครงการให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1. ความเสี่ยงด้านแนวทางการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน (Key Risk Area) หมายถึง

1.1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการรับผิดชอบ ได้แก่ 1) หน่วยงานภายใต้กระทรวงมหาดไทยบางพื้นที่ยังให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานโครงการน้อย 2) หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความสำคัญและถือว่าเป็นภารกิจหลักของกระทรวงมหาดไทย 3) ขาดอัตรากำลังในการดำเนินงาน และ 4) ขาดการทำงานอย่างจริงจัง

1.2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของหน่วยรับผิดชอบโครงการ ได้แก่ 1) หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องขาดการประสานงานและติดตามกำกับกับการดำเนินงานโครงการร่วมกันอย่างต่อเนื่องและจริงจัง 2) งบประมาณที่จัดสรรไม่ครอบคลุมกิจกรรมที่กำหนด 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสรรบุคลากร/งบประมาณ/เครื่องมือ, วัสดุอุปกรณ์/การบริหารจัดการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานน้อยและไม่เพียงพอ 4) หน่วยงานส่วนภูมิภาคที่สังกัดกระทรวงมหาดไทยมีความเข้มแข็งน้อยในการจัดการข้อมูลระดับจังหวัด และ 5) ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

2. ความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์ทางการเมือง (Reputation Political Risk) หมายถึง ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักคุณธรรม ได้แก่ ผู้นำชุมชนมีความขัดแย้งกันเกี่ยวกับผลประโยชน์ หรือผู้นำไม่คำนึงถึงระดับองค์กรที่จะทำให้เกิดแก่คนกลุ่มใหญ่

2.1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักคุณธรรม หมายถึง โครงการที่ไม่มีความถูกต้องชอบธรรม

2.2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักความโปร่งใส ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณไม่ทั่วถึง ขาดการตรวจสอบจากประชาชน ขาดความรับผิดชอบต่อการใช้งบประมาณจำนวนมากให้เกิดความคุ้มค่า โดยมีกลไกที่ไม่พอเพียงในการตรวจสอบประเมิน จนอาจส่งผลทำให้ทางลบต่อสื่อมวลชนได้

2.3 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการคุ้มค่า ได้แก่ โครงการไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน หรือคนส่วนมาก และไม่ได้นำไปใช้อย่างจริงจัง ขาดการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน ทำให้ผลประโยชน์ที่ได้รับน้อยเกินไป

2.4 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม ได้แก่ โครงการไม่สามารถดำเนินการได้จริงหรือขัดกับกฎหมายและอำนาจหน้าที่ของรัฐ

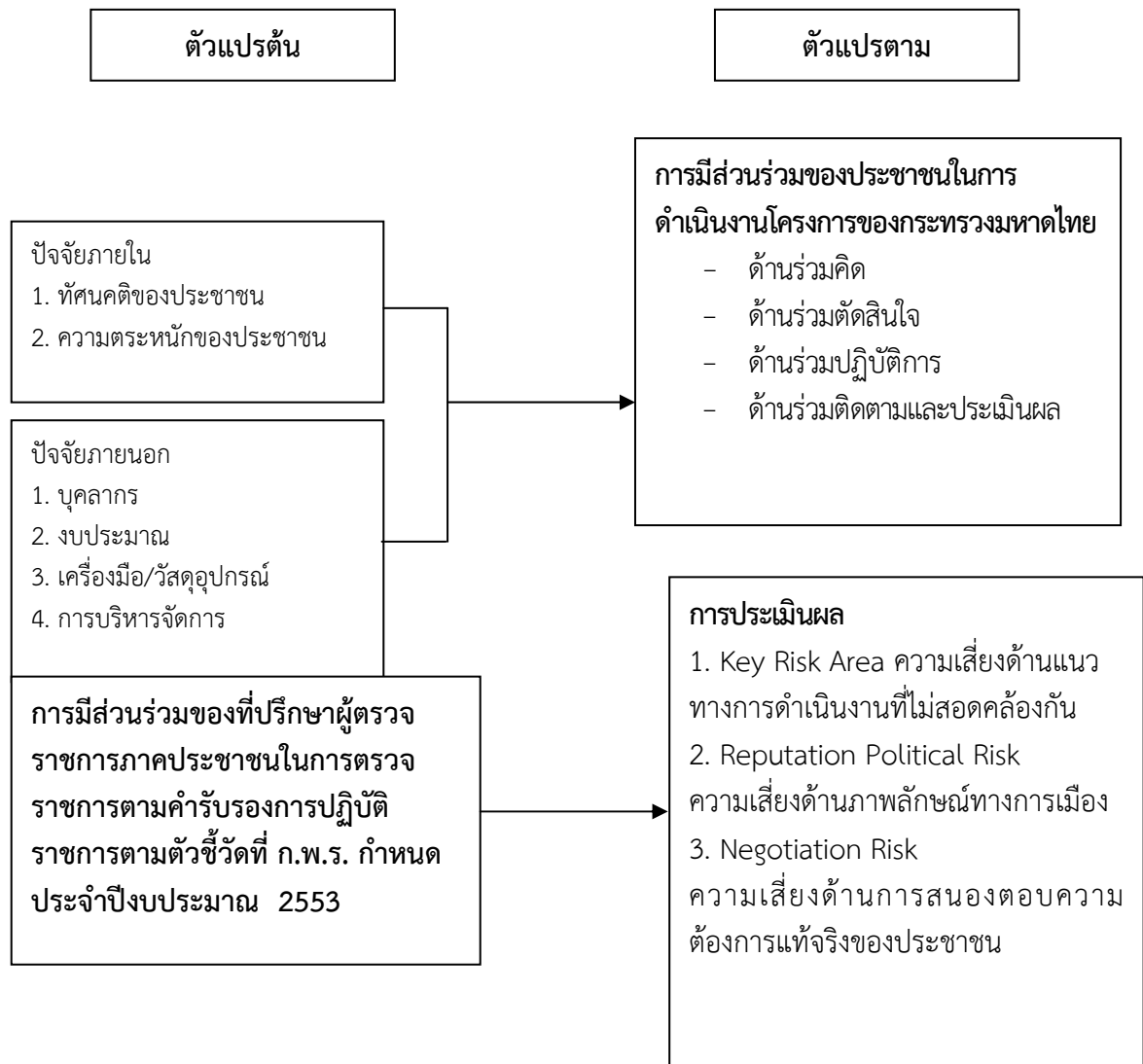
3. ความเสี่ยงด้านการสนองตอบความต้องการแท้จริงของประชาชน (Negotiation Risk) หมายถึง

3.1 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ 1) คน/ครัวเรือน/ชุมชน ขาดความตระหนักต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อเข้าร่วมและยอมรับ 5 โครงการของกระทรวงมหาดไทย

3.2 ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการค้ำค้ำในเรื่องกระจายผลประโยชน์ของโครงการอย่างเป็นธรรมไปยังภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ หน่วยงาน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เหมาะสมและครอบคลุม และขาดการประสานการทำงานในระดับพื้นที่

6. กรอบแนวความคิดในการประเมินผล (Conceptual Framework)

กรอบแนวความคิดในการประเมินผลครั้งนี้ สตร.สป. ได้กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาในการประเมินผล โดยได้นำแนวคิดและหลักการของการมีส่วนร่วมของประชาชน และจากแนวคิดที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินผล ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการประเมินผล (Conceptual Framework)

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี และผลงานประเมินผลที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ สตร.สป. ได้รวบรวม แนวคิด ทฤษฎี และผลงานประเมินผลที่เกี่ยวข้อง มาใช้อ้างอิง ประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติและความรู้
3. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ความสำคัญและความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด ซึ่งเป็นการสื่อสารสองทางระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน หรือองค์การ ในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรมทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งการมีส่วนร่วมจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน พัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมการดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันของกลุ่ม และเป็นการเสริมสร้างความสามัคคี ความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มด้วยการให้ความหมายคำจำกัดความการมีส่วนร่วมมีมากมายหลายทัศนะ มีทั้งความหมายกว้างและความหมายแคบในบริบทของลักษณะงานในแง่มุมมองประเด็นต่างๆ แต่ก็เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในแง่ของการพัฒนา “การมีส่วนร่วม” (Participation) หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำและสร้างโอกาสให้กับประชาชนทั้งส่วนบุคคล กลุ่มชน ชุมชน สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัคร เข้ามามีบทบาทในการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลาย ๆ เรื่อง แล้วแต่กรณี (ไพรัตน์ เดชะรินทร์, 2527: 5) ส่วน ยุวัฒน์ วุฒิเมธี ให้ความหมายว่า เป็นกิจกรรมในการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณา การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันเป็นผลกระทบมาถึงตน (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, 2526 : 25)

ส่วนความหมายด้านการดำเนินงานโครงการ การมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกันกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจ โดยกระทำการงานดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ (นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์, 2527:181-185) โดยให้ผู้เข้าร่วมได้ใช้ ความคิดความรู้ ความสามารถ แรงงาน สนับสนุนหรือจัดการทรัพยากร เช่น เงินทุน วัสดุในกิจกรรมการพัฒนา (ปรัชญา เวสารัชช์, 2528: 5) ส่วนความหมายในด้านการจัดการ หมายถึง การที่กลุ่มของประชาชนก่อให้เกิดการรวมตัวที่สามารถจะกระทำการตัดสินใจใช้ทรัพยากร และมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่กระทำโดยกลุ่ม (WHO and UNICEF 1978: 11) ในประเด็นการตัดสินใจหมายถึง เป็นการเข้าร่วมอย่างแข็งขันของประชาชนในการดำเนินการตัดสินใจในทุกระดับและทุกรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และโดยเฉพาะในบริบทของกระบวนการวางแผนที่มีการกำหนดรูปแบบ (Franklyn Lisk, 1985 : 23) (อ้างถึงใน ชินรัตน์ สมสืบ, 2539: 23)

จากศึกษาคำจำกัดความและแนวคิดข้างต้น สามารถสรุปความหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชนในความหมายกว้างหมายถึงการทำงานร่วมกันกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกระทำการตัดสินใจใช้ทรัพยากรและมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่กระทำโดยกลุ่ม ให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณา การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง

การมีส่วนร่วมจึงเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และเป็นการเสริมสร้างความสามัคคี ความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มด้วย

สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ขอนิยามคำว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการของ กระทรวงมหาดไทย และการมีส่วนร่วมของที่ปรึกษาผู้ตรวจภาคประชาชนในการตรวจราชการตามคำรับรองการ ปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัดที่ ก.พ.ร. กำหนด ประจำปีงบประมาณ 2553 ” หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน และ เปิดโอกาสให้ประชาชน ได้เข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการของกระทรวงมหาดไทย ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในการร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน รวมทั้งร่วมรับผลประโยชน์หรือผลกระทบจากการพัฒนา นอกจากนี้ ในการตรวจราชการของที่ปรึกษาผู้ตรวจภาคประชาชน จะส่งผลให้ภาคประชาชน เกิดการกำกับ ดูแล การดำเนินงานบริหารจัดการภาครัฐ

นรนิติ เศรษฐบุตร การกระทำของบุคคล หมายถึง ประชาชนริเริ่มทำการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อ แก้ปัญหาใด ๆ เฉพาะของตัวเองหรือของครอบครัว หรือในบางทีก็เกี่ยวข้องกับปัญหาส่วนร่วมของบ้านเมืองแต่ ทว่าเป็นการติดต่อโดยประชาชน เช่น ราษฎรโดยส่วนตัวได้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อแสดงความเห็นและ เรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาปัญหาที่เขาเสนอ

1. การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม (Cooperative activity) ที่แสดงออกต่อปัญหาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม กิจกรรมอย่างนี้จะขึ้นของกลุ่มและหมู่คณะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องปัญหาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ในกรณีนี้ราษฎรจะทำการ เป็นหมู่คณะ เพื่อให้มีอิทธิพลต่อการกระทำของรัฐบาล

2. กิจกรรมที่ใช้ความรุนแรงและเป็นการกระทำที่อาจผิดกฎหมาย การกระทำนี้อาจดำเนินไปได้โดยมี จุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนนโยบาย หรือเปลี่ยนรัฐบาล หรือเปลี่ยนผู้นำทางการเมืองนั้นก็คือการก่อความวุ่นวาย

ประทาน คงฤทธิศึกษากร ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม หมายถึง การแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ (Public opinion) ในระบอบประชาธิปไตยนั้น ความคิดเห็นของประชาชนย่อมเป็นสิ่งสำคัญที่จะบอกให้รู้ว่า ประชาชนต้องการให้รัฐบาลทำอะไรหรือไม่ต้องการให้รัฐบาลทำอะไร การแสดงความคิดเห็นย่อมแสดงออกเป็นการ วิพากษ์วิจารณ์ และเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย อีกทั้งสะท้อนถึงการควบคุมของประชาชนที่มีต่อการบริหารของรัฐ

วุฒิสาร ตันไชย ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม โดยพิจารณาตามกรอบแนวคิดที่ว่าด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของ Norman Uphoff พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมได้ใน 3 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ความต้องการและการตัดสินใจ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอน การมีส่วนร่วมคิดวิเคราะห์ปัญหา และสาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตั้งแต่ขั้นตอน (มีส่วนร่วมในการริเริ่มตัดสินใจ เลือกแนวทางและวางแผนแก้ไขปัญหา มีส่วนร่วมตัดสินใจดำเนินการตามแนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ทั้งในด้านสนับสนุนทรัพยากร มีส่วนร่วมบริหาร มีส่วนร่วมประสานความร่วมมือ)

2. การมีส่วนร่วมที่จะรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น หรือเป็นการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็น ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ผลประโยชน์ทางสังคม ทั้งผลประโยชน์ต่อส่วนรวม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล ทั้งนี้เพราะการที่คนจะเข้าร่วมในกิจกรรมใดนั้นย่อมเกิดจากการเล็งเห็นว่า จะได้รับ ผลประโยชน์ตอบแทนหรือไม่และอย่างไร ดังนั้นผลประโยชน์จึงเป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม

3. การมีส่วนร่วมที่จะควบคุม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดจนการเข้าไปแก้ไขปัญหาก่อให้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานหรือการบริหารงานนั้น

ตระกูล มีชัย ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ อาจดำเนินการได้ในหลายลักษณะ เช่น การมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการกิจกรรมของท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และความต้องการเพื่อให้ท้องถิ่นดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานกิจการบริการสาธารณะของภาคราชการ และการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบายและบริหารของราชการ ฯลฯ

ปรัชญา เวสารัชช์ ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต้องครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและสังคมได้ร่วมกิจกรรมซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการพัฒนา และเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนสะท้อนการเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยความสมัครใจและเป็นประชาธิปไตยในการตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมายและนโยบายการวางแผนการดำเนินโครงการ และการแบ่งสรรประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน
3. การมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างส่วนที่ประชาชนลงแรงและทรัพยากรเพื่อการพัฒนา กับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงแรงการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจมีลักษณะแตกต่างกันตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ นโยบายและโครงสร้างการบริหาร รวมทั้งลักษณะทางเศรษฐกิจของประชาชนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเป็นเพียงเทคนิควิธีการแต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่มุ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน

จากแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่องค์กรเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมทำการสำรวจค้นหาสาเหตุของปัญหาแสวงหารูปแบบการแก้ไข ร่วมวางแผน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินกิจกรรม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนติดตามผลการดำเนินงานด้วย ซึ่งอาจเข้าร่วมทุกขั้นตอนหรือร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งก็ได้ และการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการทั้งปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยภายนอก

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ ดังนี้

ลักขณา ศิริวัฒน์ ให้ความหมายว่า การรับรู้ หมายถึง อาการสัมผัสที่แปรความหมายจากการสัมผัสที่รับมาตามความเข้าใจ ความรู้สึก และการตีความหมายต้องใช้ประสบการณ์ ความรู้เดิม หากไม่มีความรู้เดิม การรับรู้จะเป็นเพียงการสัมผัสเท่านั้น และข่าวสารที่เข้าถึงความสนใจได้มากจะเป็นตัวกำหนดให้ผู้รับสาร เกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติไปในทางที่พึงปรารถนา

พัชรี เขยจรรยา กล่าวถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ว่าการรับรู้เป็นตัวกำหนดการสื่อสาร ทัศนคติและความคาดหวัง และเป็นผลให้กระบวนการตอบสนองต่อสิ่งที่ได้รับและการแปลความหมาย ที่มาจากสภาพร่างกายและความสามารถของบุคคลที่แตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน

พีระ จิรโสภณ อธิบายถึง ปัจจัยการสื่อสาร เป็นตัวกำหนดความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ของการส่งสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งหมายถึงกระบวนการเลือก(Selective Process) รับข่าวสาร โดยกระบวนการเลือกรับรู้ข่าวสารของบุคคลจะมีความแตกต่างกัน ตามประสบการณ์ ความต้องการ ความเชื่อและทัศนคติ ซึ่งกระบวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของมนุษย์มีอยู่ 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการเลือกเปิดรับข่าวสาร (Selective Exposure or Selective Attention) ได้แก่ การที่ผู้รับข่าวสารจะเลือกสนใจหรือเปิดรับข่าวจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย เช่น การเลือกอ่านหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง การเลือกฟังรายการจากสถานีวิทยุหรือเลือกสถานีที่สนใจ หรือการเลือกรับชมรายการใดรายการหนึ่ง หรือช่องสถานีใดสถานีหนึ่ง เป็นต้น

2. ขั้นการเลือกรับรู้หรือการเลือกตีความ (Selective Perception or Selective Interpretation) เป็นกระบวนการกลั่นกรองเมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวจากแหล่งหนึ่งแหล่งใด โดยจะเลือกรับข่าวสารเฉพาะที่ตนเองสนใจ ซึ่งการเลือกรับข่าวสารหรือการตีความหมายจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทัศนคติ ความเชื่อ ความหวัง และแรงจูงใจตามสภาวะอารมณ์ในขณะนั้น เช่นเดียวกับการรับข่าวสารพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 เป็นการเลือกตั้งระบบใหม่ สมาชิกสภาเทศบาล และผู้บริหารท้องถิ่น อาจเลือกรับรู้ข่าวสารพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 ดังกล่าวไปในแนวทางที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ทัศนคติ ความเชื่อ ความหวัง และแรงจูงใจตามสภาวะอารมณ์ในขณะนั้น ของสมาชิกสภาเทศบาล และผู้บริหารท้องถิ่น นั้น ๆ

3. ขั้นการเลือกจดจำ (Selective Retention) ผู้รับสารจะเลือกจดจำเฉพาะสิ่งที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ตามทัศนคติของตนเอง โดยอาจจะสนใจข่าวสารทั้งหมด หรือเพียงบางส่วน

จิตลักษณะ แสงอุไร สรุปถึงองค์ประกอบการสื่อสารว่ามี 2 ประเภท ได้แก่ สื่อบุคคล (Personal Media) และสื่อมวลชน (Mass Communication)

1. สื่อบุคคล จะเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยวิธีการพูดคุย การติดต่อในชีวิตประจำวัน การสัมภาษณ์ การอภิปราย ฯลฯ ซึ่งช่องทางสื่อบุคคลที่ดี จะต้องเป็นการสื่อสารแบบสองทาง โดยผู้ส่งและผู้รับสาร จะมีปฏิริยาสะท้อนกลับ ในลักษณะแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เนื่องจากสามารถปรับปรุง แก้ไข หรือลดอุปสรรคของการสื่อสารที่อาจเกิดขึ้นได้ทันที รวมทั้งสามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้รับสารเปลี่ยนทัศนคติ หรือคล้อยตามได้

2. สื่อมวลชน เป็นการส่งข่าวสารไปสู่คนจำนวนมาก ๆ ในคราวเดียวกันหรือเวลาเดียวกัน ด้วยความรวดเร็ว โดยผ่านสื่อพิเศษบางอย่างที่จะเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้ส่งและผู้รับสาร อาทิ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่ได้ดี จะสามารถเข้าถึงประชาชนผู้รับข้อมูล หรือข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว สามารถให้ข่าวและความรู้ได้ดี รวมทั้งอาจสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่พึงปรารถนาได้

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าสื่อแต่ละชนิด หรือแต่ละประเภท ต่างมีอิทธิพลต่อความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติ ของผู้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และอาจทำให้เกิดระดับการรับรู้ที่แตกต่างกัน

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude)

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543:106) ให้ความหมาย “ทัศนคติ” หมายถึงความรู้สึกของบุคคลต่าง ๆ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นในทางสนับสนุน หรือต่อต้านก็ได้

อรรณณ ปิณฑิโรวาท (อ้างแล้ว) กล่าวถึงองค์ประกอบของทัศนคติ ซึ่งมีอยู่ 3 ประการ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ความนึกคิด (Cognitive Component) เป็นส่วนที่เป็นความเชื่อของบุคคล

เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ทั่วไป ทั้งสิ่งที่ชอบและไม่ชอบ หากบุคคลมีความรู้ หรือมีความคิดว่าสิ่งใดดีก็มักจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น และหากคิดว่าสิ่งใดไม่ดีก็มักจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีผลแตกต่างกันไปตามบุคลิกภาพและความนิยมของบุคคล

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) คือการแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด ซึ่งเป็นมาจากองค์ประกอบด้านความรู้ ความนึกคิดและด้านความรู้สึก

วิช ลภีรัตน์กุล(2538:200) แบ่งทัศนคติตามประเภทของการแสดงออกของบุคคล เป็น 3 ประการ ดังนี้

1. ทัศนคติในทางบวก(Positive Attitude)
2. ทัศนคติในทางลบ(Negative Attitude)
3. ทัศนคติเฉย(Passive Attitude)

จากการศึกษาแนวคิดความรู้และทัศนคติ ดังกล่าว จึงอาจสรุปได้ว่าความรู้และทัศนคติ จะส่งผลกระทบต่อลักษณะการคิด เกิดจากการยอมรับและตัดสินใจดำเนินการใด ๆ ของบุคคลเสมอ

2. แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการ

2.1 ความหมาย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 119) ได้ให้คำจำกัดความของ “โครงการ” ว่า หมายถึง แผนหรือเค้าโครงการที่กำหนดไว้ โครงการเป็นศัพท์ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Project” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งหรือระดับหนึ่งของแผนงาน (Plan) และในบางตำราถือว่ามีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า “Program” ซึ่งหมายถึง แผนงานที่มีรายละเอียดในการปฏิบัติงานชัดเจน ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า โครงการ คือ “Project” หรือ “Program” ซึ่งหมายถึง แผนงานที่มีรายละเอียดในการปฏิบัติงานชัดเจน ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า โครงการ คือ “Project” หรือ “Program” ในภาษาอังกฤษนั่นเอง

โดยคำว่า “การประเมิน” หรือ “การประเมินผล” รวมกับคำว่า “โครงการ” จึงเป็นศัพท์ทางวิชาการโดยเฉพาะว่า การประเมินผลโครงการ (Project or Program Evaluation) ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ (อ้างถึงใน กรวีร์ ศรีกิจการ, ม.ป.ป. : 39) ได้ให้ความหมายการประเมินผลโครงการ คือ การตรวจสอบระดับลักษณะและแง่มุมของความสำเร็จ หรือการบรรลุถึงเจตนารมณ์ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย หรือวิธีการดำเนินการ การใช้ทรัพยากรของโครงการ ซึ่งได้วางแผนการไว้เป็นการล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการทราบข้อเท็จจริง และผลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ได้ดำเนินการไป เมื่อโครงการเสร็จสิ้นไปหรือเป็นระยะ ๆ รวมทั้งปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้น

เดวิส (James W.Davis อ้างใน ประชุม รอดประเสริฐ, 2535: 73) ให้ความหมายว่าการประเมินผลโครงการ หมายถึง การตรวจสอบวัตถุประสงค์ของโครงการว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ และบรรลุถึงเป้าหมายนั้นด้วยดีมาน้อยเพียงใด

แคทซ์ (F.M.Katz อ้างใน ประชุม รอดประเสริฐ, 2535: 73) ให้ความหมายว่าการประเมินผลโครงการเป็นกระบวนการในการพิจารณาวิเคราะห์ถึงคุณลักษณะ และคุณภาพของโครงการ

รัทแมน (Leonard Rutman อ้างถึงใน ประชุม รอดประเสริฐ, 2535: 73) ให้ความหมายว่า การประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือการใช้วิธีการวิจัยเพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ของโครงการ แล้วพิจารณาตัดสินใจว่าโครงการนั้นบรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือไม่ และด้วยคุณภาพของความสำเร็จนั้นเป็นเช่นใด

ไวส์ (Caroal H.Weiss อ้างถึงใน ประชุม รอดประเสริฐ, 2535: 73) ให้ความหมายว่าการประเมินผลโครงการ หมายถึง การประเมินค่าการดำเนินงานของกิจกรรมใด ๆ อย่างมีระบบเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานนั้นทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการ และพิจารณาบ่งชี้ให้ทราบถึงจุดอ่อนหรือจุดด้อยของโครงการนั้นอย่างมีระบบ แล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงแก้ไขโครงการนั้น เพื่อดำเนินงานต่อไป หรือจะยุติการดำเนินโครงการนั้นเสีย

2.2 ความมุ่งหมายของการประเมินผลโครงการ

ประชุม รอดประเสริฐ (2535 : 74 – 75) ได้รวบรวมและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายในการประเมินผลโครงการของนักวิชาการในหลายแง่มุม ดังต่อไปนี้

มิทเซล (Harold E. Mitzel) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการมีความมุ่งหมายที่สำคัญ

3 ประการ

- 1) เพื่อแสดงผลการพิจารณาถึงคุณค่าของโครงการ
- 2) เพื่อช่วยผู้ตัดสินใจ มีการตัดสินใจที่ถูกต้องขึ้น
- 3) เพื่อการบริการข้อมูลแก่ฝ่ายการเมือง เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย

น็อกซ์ (Alan B.Knox) กล่าวว่า การประเมินโครงการมีความมุ่งหมายเฉพาะดังต่อไปนี้

1) เพื่อแสดงให้เห็นถึงเหตุผลที่ชัดเจนของโครงการอันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการตัดสินใจว่าลักษณะใดของโครงการมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งจะต้องทำการประเมินเพื่อหาประสิทธิผลและข้อมูลชนิดใดที่จะต้องเก็บรวบรวมไว้เพื่อการวิเคราะห์

2) เพื่อรวบรวมหลักฐานความเป็นจริง และข้อมูลที่จำเป็นเพื่อนำไปพิจารณาถึงประสิทธิผลของโครงการ

- 3) เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล และข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การสรุปผลโครงการ
- 4) เพื่อการตัดสินใจว่าข้อมูล หรือข้อเท็จจริงใดที่สามารถนำไปใช้ได้
- 5) เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการพัฒนาปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มอร์ซันด์ (Jonet P.Moursund) กล่าวถึง ความมุ่งหมายของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1) เพื่อที่จะทราบว่า การปฏิบัติงานตามโครงการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

2) เพื่อที่จะทราบว่า เป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นเป้าหมายที่ปฏิบัติได้จริงหรือไม่ และเป็นเป้าหมายที่มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

รอสซีและฟรีแมน (Peter H.Rossi and Howard E.Freeman) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการมีความมุ่งหมายตามเหตุผลดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อพิจารณาถึงคุณค่าและการคาดคะเนคุณประโยชน์ของโครงการ

2) เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารโครงการ
3) เพื่อเป็นการตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการ
4) เพื่อเป็นการวิเคราะห์ข้อดี และข้อเสีย หรือข้อจำกัดของโครงการ เพื่อการตัดสินใจในการสนับสนุนโครงการ

5) เพื่อการตรวจสอบว่าการดำเนินโครงการสนับสนุนถึงเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

อนึ่ง พึงระลึกเสมอว่าการประเมินโครงการมิได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพิสูจน์ หรือตรวจสอบโครงการ แต่เป็นการกระทำเพื่อปรับปรุงแก้ไขส่วนบกพร่องของโครงการเป็นสำคัญ ดังข้อเขียนของสตัฟเฟิลบีม (Danie L.Stufflebeam) ที่ว่า

“ความมุ่งหมายที่สำคัญของการประเมินโครงการมิใช่เพื่อการพิสูจน์ แต่เพื่อการปรับปรุง (The most important purpose of program evaluation is not to prove but to improve)”

2.3 ประเภทของการประเมินผลโครงการ

การประเมินผลโครงการ จำแนกออกเป็นประเภทได้หลายประเภทตามเหตุผลของนักวิชาการแต่ละบุคคล ดังเช่น สไครเวน (Michael Scriven อ้างถึงใน ประชุม รอดประเสริฐ, 2535: 88) ได้จำแนกการประเมินโครงการโดยใช้ช่วงเวลาเป็นเกณฑ์ ได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) การประเมินผลระหว่างโครงการ (Formative evaluation) เป็นการประเมินในขณะที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอข้อมูลที่จำเป็นให้กับผู้บริหารได้ปรับปรุงแก้ไขโครงการให้ดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การประเมินระหว่างโครงการมีคุณค่าต่อกระบวนการวางแผนเป็นอย่างมาก

2) การประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ (Summative evaluation) เป็นการประเมินภายหลังจากการดำเนินงานโครงการได้สำเร็จลงแล้ว และผู้ประเมินวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจว่าโครงการนั้นมีคุณค่ามากน้อยเพียงใด สมควรที่จะดำเนินการต่อไปหรือไม่

2.4 กระบวนการของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการเป็นกระบวนการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล ต่าง ๆ ของโครงการอย่างมีระบบ โดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น กระบวนการในการประเมินผลโครงการอาจมีขั้นตอน และรายละเอียดของขั้นตอนแตกต่างกันไปตามแนวคิดของนักวิชาการทางการประเมินผลโครงการแต่ละบุคคล หรืออาจมีรายละเอียดที่แตกต่างเพราะรูปแบบหรือประเภทของการประเมินผล หรือประเมินไปตามแต่ละประเภทของโครงการ อย่างไรก็ตามวิธีการประเมินผลโครงการ นอกจากจะประเมินโครงการทั้งหมดโดยส่วนรวมแล้ว แต่ละส่วนของโครงการจะต้องได้รับการประเมินควบคู่กันไปด้วยเสมอ คือ การประเมินข้อมูลนำเข้า (Inputs) การประเมินตัวกระบวนการ (Processor) และการประเมินผลงาน (Outputs) ซึ่งแต่ละส่วนและโดยทั้งหมดของโครงการจะประกอบด้วย ขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้ (ประชุม รอดประเสริฐ, 2535: 77)

1) การศึกษาและพิจารณาถึงรายละเอียดของวัตถุประสงค์โครงการ ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่าโครงการที่กำหนดขึ้นนั้น มีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่สามารถดำเนินการได้หรือไม่ จะมีการปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์ให้มีความเฉพาะเจาะจง และปฏิบัติได้โดยลักษณะใด การประเมินผลโครงการในขั้นตอนนี้ ถือได้ว่าเป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงานจริง เป็นการตรวจสอบและทบทวนความเรียบร้อย วัตถุประสงค์โครงการเป็นสำคัญ

2) การศึกษาความเป็นไปได้ของข้อมูล ซึ่งเป็นการประเมินข้อมูลและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ดำเนินการว่ายังมีความเหมาะสมเพียงพอที่จะใช้ปฏิบัติงานหรือไม่ ข้อมูลและทรัพยากรที่มีอยู่สามารถที่จะสนองตอบวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นยังจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้หรือไม่ การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบทบทวนความเหมาะสมของทรัพยากรที่จะต้องใช้เพื่อบริหารโครงการนั่นเอง

3) การเก็บรวบรวมและการกระทำกับข้อมูล และทรัพยากร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการดำเนินโครงการในลักษณะเป็นการเก็บรวบรวม และจำแนกข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ เป็นสัดส่วน และให้มีความเป็นจริงมากที่สุด เพราะหากการดำเนินงานในขั้นตอนนี้มีปัญหาจะทำให้ผลงานที่เกิดขึ้นมีปัญหาตามไปด้วย กล่าวคือ แม้ว่าผู้บริหารโครงการจะทราบถึงทรัพยากรที่จะต้องใช้อย่างไร และคุณภาพเป็นอย่างดีแล้ว แต่ในขั้นตอนของการรวบรวมและจัดดำเนินการกับข้อมูลไม่ดีพอ ผลที่เกิดขึ้นย่อมไม่มีคุณภาพ หรือด้อยคุณภาพ ตัวอย่าง เนื้ออย่างอย่างดึกกับเตาที่ไฟแรงเกินไป ย่อมได้เนื้อย่างที่ไหม้เกรียม เป็นต้น การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบกระบวนการว่าเหมาะสมกับข้อมูล หรือทรัพยากรที่นำเข้าหรือไม่

4) การวิเคราะห์ การแปลความหมายและการสรุปผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ข้อมูลได้ผ่านกระบวนการเรียบร้อยแล้ว และผู้ประเมินจะต้องทำการวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นว่าเป็นเช่นใด ตรงตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ จะมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ดียิ่งขึ้นในลักษณะใด และผลที่เกิดขึ้นจะมีแนวโน้มไปในลักษณะใด การประเมินในขั้นตอนนี้เน้นการประเมินผลงานของโครงการที่เกิดขึ้น และรวมไปถึงการประเมินโครงการ โดยทั้งหมดด้วยว่า ทรัพยากรหรือข้อมูลนำเข้าที่มีอยู่ ด้วยกระบวนการที่ใช้ และด้วยผลงานที่ปรากฏนั้น โครงการโดยรวมเป็นเช่นใด เป็นโครงการที่ให้ผลประโยชน์คุ้มค่ากับการดำเนินงานหรือไม่ ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นแล้วดำเนินงานต่อไป หรือจะล้มเลิกยุติโครงการนี้เสีย

2.5 การประเมินประสิทธิภาพของงาน/โครงการ

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และสุริยา วีรวงศ์ (2543 : 83 – 84) ได้กำหนดการประเมินประสิทธิภาพของงานไว้รวม 5 ด้าน คือ

1) ประเมินผลการทำกิจกรรม ในแต่ละขั้นตอนว่าช่วยส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคในการผลิตผลงาน (Outputs) ของงาน/โครงการอย่างไร

2) ประเมินผลจากการจัดหาทรัพยากรของงาน/โครงการในแต่ละขั้นตอน ตามระยะเวลาที่เหมาะสม

3) อภิปรายปัจจัยภายนอกที่อยู่เหนือการควบคุมของงาน/โครงการ ที่มีผลต่อกระบวนการทำกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทั้งเชิงบวก และเชิงลบ ซึ่งประกอบด้วย การสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง และหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพการผลิตของสมาชิกกลุ่ม

4) เปรียบเทียบมูลค่าของงานที่ได้รับกับค่าใช้จ่ายที่วิเคราะห์เชิงปริมาณ สำหรับกรณีที่ต้องวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางการเงิน ในกรณีการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ผลิตภัณฑ์ที่สมาชิกกลุ่มผลิตได้ คือ ผลงานที่ได้รับการเปรียบเทียบมูลค่าของผลงาน จึงเป็นการวิเคราะห์ต้นทุนค่าใช้จ่ายของผลิตภัณฑ์/ชิ้น เมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกันของกลุ่มอาชีพอื่น ๆ หรือเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกันในตลาด ผลิตภัณฑ์ที่มีต้นทุนต่ำกว่าย่อมมีประสิทธิภาพทางการเงินสูงกว่า หรืออาจเรียกว่ามีโอกาสทางการตลาดสูงกว่า

5) สสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ได้แก่ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ชุมชนในหมู่บ้าน ลูกค้าผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ ผู้ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีแก่สมาชิกกลุ่ม เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโครงการ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่หน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินผล

การประเมินผลครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานจากการแสดงทัศนะและความคิดเห็นของภาคประชาชน โดยสตร.สป. ได้กำหนดรายละเอียดในการประเมินผล ดังนี้

1. การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล

1. การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการประเมินผลครั้งนี้ ได้แก่ เครือข่ายกลุ่มที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน กลุ่มผู้ผลิต หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และกลุ่มผู้นำชุมชน และท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล) โดยใช้ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ประชากรที่ใช้ในการประเมินผลครั้งนี้เครือข่ายกลุ่มที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน ทั่วประเทศ 78 จังหวัด 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวิชาการ และด้านสิ่งแวดล้อม ทั่วประเทศ จำนวน 304 คน กลุ่มผู้ผลิต หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ทั่วประเทศ และผู้มีส่วนได้เสีย (ประชาชนทั่วไป กำนัน ผู้ใหญ่ นายก รองนายก สมาชิก เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล) ทั่วประเทศ จำนวน 877 คน รวมทั้งสิ้น 1,181 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผลครั้งนี้ สตร.สป. ได้จำแนกการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยคำนวณกลุ่มตัวอย่างจาก ตารางสำเร็จรูป ทาโร (Tro Yamane) $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่าง 286 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีลักษณะแบบปลายเปิด (Open-ended) ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาการดำเนินงานโครงการต่างๆ ของกระทรวงมหาดไทยในการตรวจราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัดที่ ก.พ.ร. กำหนด ประจำปีงบประมาณ 2553 โดยมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลโครงการพัฒนาแผนชุมชน ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมความคิดเห็นจากการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ

1. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการของแผนชุมชนหรือไม่ อย่างไร
2. ท่านได้นำแผนชุมชนไปใช้ในการกำหนดเป็นแผนงาน/โครงการในแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร จำนวนกี่โครงการ งบประมาณเท่าใด
3. ท่านคิดว่าแผนชุมชนในพื้นที่มีปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ อย่างไรบ้าง
4. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการสนับสนุนและขับเคลื่อนแผนชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้ ตรงกับความต้องการของประชาชน โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ

ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมความคิดเห็นจากการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ

1. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการโครงการหมู่บ้านพัฒนาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบหรือไม่ อย่างไร
2. ท่านได้เข้าไปสนับสนุนการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านพัฒนาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านคิดว่าโครงการหมู่บ้านพัฒนาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในพื้นที่มีปัญหาอุปสรรคที่สำคัญอย่างไรบ้าง
4. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการดำเนินการโครงการหมู่บ้านพัฒนาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

ส่วนที่ 3 เป็นการสอบถามโครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมความคิดเห็นจากการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ

1. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการโครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศหรือไม่ อย่างไร
2. ท่านได้นำโครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศไปประชุมชี้แจงในที่ประชุมเพื่อประชาสัมพันธ์ ชี้แจงทำความเข้าใจ รับฟังความคิดเห็นและปรึกษาหารือในที่ประชุม หรือไม่อย่างไร
3. ท่านคิดว่าในการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน ด้วยความเป็นธรรมหรือไม่อย่างไร
4. ปัญหา/อุปสรรคที่สำคัญโครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ อย่างไรบ้าง
5. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในโครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

ส่วนที่ 4 เป็นการสอบถามโครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมความคิดเห็นจากการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ

1. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ หรือไม่ อย่างไร
2. ท่านได้นำโครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐเข้าไปหารือ ชี้แจง ทำความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ ประชาชน ในการประชุมหรือไม่ อย่างไร รวมทั้งได้เปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็น ปัญหาของประชาชน อย่างไร
3. ท่านในฐานะผู้ดูแลที่ดินสาธารณะประโยชน์ได้มีแนวทางและมาตรการในการบริหารที่ดินสาธารณะประโยชน์เพื่อให้เป็นสาธารณะสมบัติแผ่นดิน อย่างไรบ้าง
4. ในพื้นที่ของท่านมีผู้บุกรุกสาธารณะประโยชน์หรือไม่อย่างไร และท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือมีมาตรการหรือแนวทาง อย่างไรบ้าง
5. มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรในพื้นที่จากการดำเนินการโครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ
6. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรเกี่ยวกับโครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ

ส่วนที่ 5 เป็นการสอบโครงการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมความคิดเห็นจากการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ

1. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการของโครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับท้องถิ่น อย่างไรบ้าง
2. ท่านได้สนับสนุนในการดำเนินโครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับท้องถิ่น อย่างไรบ้าง
3. หน่วยงานท่านได้มีแผนในป้องกันสาธารณภัยและวิเคราะห์ความเสี่ยงภัยอย่างไรบ้าง และประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดและอำเภอ เพื่อเชื่อมโยงแผนในการดำเนินงานอย่างไรบ้าง
4. ท่านได้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน หรือมูลนิธิภาคเอกชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างไรบ้าง
5. ท่านคิดว่าโครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด ระดับอำเภอและระดับท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ในพื้นที่มีปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ อย่างไรบ้าง
6. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรในการโครงการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว สตร.สป. ได้นำแบบมาทำการวิเคราะห์ เสร็จแล้วนำแจกนับและหาค่าเฉลี่ย เพื่อพิจารณาตามประเด็นต่างๆที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง 5 โครงการ ที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อประเมินผลการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง 5 โครงการ และตรวจสอบว่ากระบวนการมีส่วนร่วม ผลผลิต ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งการดำเนินงานเกี่ยวกับความเสี่ยงของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ว่าโครงการต่างๆเกิดความเสี่ยงด้านแนวทางการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับ Key Risk Area (หลักการรับผิดชอบและหลักการมีส่วนร่วม) หรือไม่ อย่างไร หรือเกิดความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์ทางการเมือง : Reputation Political Risk (หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า และหลักนิติธรรม) หรือเกิดความเสี่ยงด้านการสนองตอบความต้องการแท้จริงของประชาชน : Negotiation Risk (หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า) หรือไม่อย่างไร และมีปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะอย่างไร

การศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการประเมินผลเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการของกระทรวงมหาดไทยและการมีส่วนร่วมของที่ปรึกษาผู้ตรวจภาคประชาชนในการตรวจราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัดที่ ก.พ.ร. กำหนด ประจำปีงบประมาณ 2553 จำนวน 5 โครงการ คือ 1) โครงการพัฒนาแผนชุมชน 2) โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 3) โครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ 4) โครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ 5) โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด และเพื่อให้ทราบถึงปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของโครงการ ทั้ง 5 โครงการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างในการดำเนินงานโครงการของกระทรวงมหาดไทย
2. ประสานกับเจ้าหน้าที่สำนักงานจังหวัดที่รับผิดชอบ เพื่อติดตามการเก็บแบบสอบถามดังกล่าว
3. นำแบบสอบถามดังกล่าว มาแยกแยะประเภทของกลุ่มเป้าหมาย เป็น 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มประชาชน (ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. อสม. อช. และกลุ่มผลิตหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การประมวลผลข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ สร้างคู่มือลงรหัส (Coding Book) และทำการลงรหัสข้อมูล วิเคราะห์ประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมทางสังคมศาสตร์

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 จำนวนความถี่ ใช้อธิบายระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนและความคิดเห็นของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการในการดำเนินโครงการฯ

2.3 ปัญหา /อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดนำเสนอข้อมูลด้วยการบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์และการประเมินผล

ผลการประเมินผลครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลของตัวแทนประชาชน ประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ประชาชน ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกฯ รองนายกฯ และสมาชิกฯ ของเทศบาล และอบต.) และกลุ่มผลิตสินค้า “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” และที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน จำนวน 286 ราย และซึ่ง สตร.สป.มท. ได้ทอแบบสอบถามและได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 237 แบบ คิดเป็นร้อยละ 82.87 โดยผลการประเมินผลและปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ประชาชน ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกฯ รองนายกฯ และสมาชิกฯ ของเทศบาล และอบต. และกลุ่มผู้ผลิตสินค้า “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”) ต่อการดำเนินงานโครงการกระทรวงมหาดไทย จำนวน 5 โครงการ คือ

1. โครงการพัฒนาแผนชุมชน
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
3. โครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ
4. โครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ
5. โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน) ต่อการมีส่วนร่วมของ ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน ในการตรวจราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัดที่ ก.พ.ร. กำหนด ประจำปีงบประมาณ 2553

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

4.1 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของกลุ่มตัวอย่างของประชาชนทั่วไป ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกฯ รองนายกฯ สมาชิกฯ ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล และกลุ่มผู้ผลิตสินค้า “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์”

4.2 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของกลุ่มตัวอย่างของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการประเมินผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการของกระทรวงมหาดไทย และการมีส่วนร่วมของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน ในการตรวจราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัดที่ ก.พ.ร. กำหนด ประจำปีงบประมาณ 2553 โดยสำนักตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ สป. มท. ได้วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 1 -2

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง(ประชาชนทั่วไป กำนัน และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มผลิตสินค้า “ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”)

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	111	63.43
กลุ่มผลิตสินค้า “ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”	64	36.57
รวม	175	100

จากตารางที่ 1 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 175 คน โดยมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากที่สุด จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 63.43 รองลงมา กลุ่มผู้ผลิตสินค้า “ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 36.57

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง(ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน)

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน		
- ด้านเศรษฐกิจ	13	20.97
- ด้านสังคม	14	22.58
- ด้านวิชาการ	17	27.42
- ด้านสิ่งแวดล้อม	18	29.03
รวม	62	100

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนทั้งสิ้น 62 คน โดยมีที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 29.03 ด้านวิชาการ จำนวน 17 คิดเป็นร้อยละ 27.42 ด้านสังคม จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 22.58 และด้านเศรษฐกิจ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 20.97 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังตารางที่ 3 - 13

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการพัฒนาแผนชุมชน (ทัศนคติ/ความตระหนักของประชาชน/ และการบริหารจัดการ)

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง		รวม (ร้อยละ)
		ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กลุ่มผู้ผลิต “ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”	
1	ทัศนคติ			
	1.1 ประชาชนขาดความเชื่อมั่นของแผนชุมชนไม่สามารถดำเนินการได้จริง และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของหมู่บ้านชุมชนได้ครบถ้วน	63	34	97 (55.43)
	1.2 การจัดทำแผนชุมชนเป็นเรื่องของผู้นำชุมชน หรือกลุ่มชุมชนชั้นนำในชุมชนเป็นหลัก	35	24	59 (33.71)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง		รวม (ร้อยละ)
		ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กลุ่มผู้ผลิต“หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์”	
	1.3 ความขัดแย้งทางการเมืองในระดับพื้นที่ โดยผู้นำคิดแต่เพียงพื้นที่ของตนเอง	13	6	19 (10.86)
2.	รวม	111	64	175 (100)
	ความตระหนัก			
	2.1 การดูแลผลประโยชน์ของชุมชน	15	12	27 (15.43)
	2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชน	18	13	31 (17.71)
	2.3 รู้ถึงสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเองและต้องการจะพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน	35	18	53 (30.29)
	2.4 มีความรักและความหวงแหนหมู่บ้าน/ชุมชน	16	4	20 (14.86)
	2.5 มีความวิตกและห่วงใยปัญหาต่างๆที่มีผลกระทบทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	27	17	44 (25.14)
	รวม	111	64	175 (100)
3.	การบริหารจัดการ			
	3.1 การสนับสนุนบุคลากร	39	15	54 (30.86)
	3.2 การสนับสนุนงบประมาณ	56	24	80 (45.71)
	3.3 การสนับสนุนเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์	10	13	23 (13.14)
	3.4 การสนับสนุนการบริหารจัดการ	6	12	18 (10.29)
	รวม	111	70	175 (100)

ตารางที่ 3 กลุ่มเป้าหมายได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านทัศนคติ พบว่า ประชาชนขาดความเชื่อมั่นของแผนชุมชนไม่สามารถดำเนินการได้จริง และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของหมู่บ้านชุมชนได้ครบถ้วนมากที่สุด คือ จำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.43 รองลงมาการจัดทำแผนชุมชนเป็นเรื่องของผู้นำชุมชน หรือกลุ่มชุมชนชั้นนำในชุมชนเป็นหลัก จำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.71 และน้อยที่สุด คือ ความขัดแย้งทางการเมืองในระดับพื้นที่ โดยผู้นำคิดแต่เพียงพื้นที่ของตนเอง จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.86 ตามลำดับ

ด้านความตระหนัก พบว่ารู้ถึงสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเองและต้องการจะพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 53 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.29 และมีความวิตกกังวลและห่วงใยปัญหาต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.14 การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชน จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.71 และน้อยที่สุด คือ มีความรักและความหวงแหนหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.86 ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านงบประมาณมากที่สุด จำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.71 รองลงมามีความต้องการสนับสนุนบุคลากร จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.86 ความต้องการสนับสนุนเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.14 และน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนการบริหารจัดการ จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.29 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการพัฒนาแผนชุมชน(ด้านร่วมคิด ด้านตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการ และร่วมติดตามและประเมินผล)

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กลุ่มผู้ผลิต“หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์”	
1	ด้านร่วมคิด	105	70	175 (100)
2	ด้านตัดสินใจ	105	70	175 (100)
3	ด้านร่วมปฏิบัติการ	80	30	110 (17.14)
4	ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	13	6	19 (10.86)

ตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการพัฒนาแผนชุมชน (ด้านร่วมคิด และร่วมตัดสินใจ) มากที่สุด จำนวน 175 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 เนื่องจากเป็นเวทีเดียวที่สามารถสรุปผลและทำการตัดสินใจว่าหมู่บ้าน/ชุมชน จะกำหนดทิศทางหรือวิสัยทัศน์ของชุมชนไปในทางใด ส่วนในขั้นตอนที่ 3 (ด้านร่วมปฏิบัติการ) และขั้นตอนที่ 4 (ด้านร่วมติดตามและประเมินผล) เป็นการดำเนินหลังจากที่มีการประชุมเสร็จสิ้นแล้ว ดังนั้น เมื่อเข้าสู่การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละบุคคล ที่จะดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานของแผนชุมชน บางพื้นที่มีการมอบหมายให้กับหัวหน้าคุ้มในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อดำเนินการตามแผนชุมชน ซึ่งจะทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบางท่าน ไม่ได้รับบทบาทหน้าที่ในการดำเนินในขั้นตอนที่ 3 และ 4 โดยพบว่า ด้านร่วมปฏิบัติการ จำนวน 110 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.14 และน้อยที่สุด ด้านร่วมติดตามและประเมินผล จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.86

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กลุ่มผู้ผลิต “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”	
1	ทัศนคติ			
	1.1 การนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์จะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆได้	48	29	77 (44)
	1.2 จะต้องปรับเปลี่ยนความคิดให้กับชาวบ้านเพื่อนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ	63	35	98 (56)
รวม		111	64	175 (100)
2.	ความตระหนัก			
	2.1 มีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงยั่งยืน มีสันติสุข และสามารถเอาชนะวิกฤตการณ์ทางด้านต่างๆที่กำลังเผชิญได้	57	40	97 (55.43)
	2.2 การแสดงออกถึงความรู้สึก รับรู้ คิดได้ มองเห็นประโยชน์ของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้	54	24	78 (44.57)
รวม		111	64	175 (100)
3.	การบริหารจัดการ			
	3.1 การสนับสนุนบุคลากร	23	17	40 (22.86)
	3.2 การสนับสนุนงบประมาณ	44	24	68 (38.86)
	3.3 การสนับสนุนเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์	24	11	35 (20.00)
	3.4 การสนับสนุนการบริหารจัดการ	20	12	32 (18.28)
รวม		111	64	175 (100)

ตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านทัศนคติ พบว่า จะต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติให้กับชาวบ้านให้คิดเป็นแล้วนำมาปฏิบัติ มากที่สุด คือ จำนวน 98 ราย คิดเป็นร้อยละ 56 และการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์จะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ จำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 44 ตามลำดับ

ด้านความตระหนัก พบว่า มีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงยั่งยืน มีสันติสุข และสามารถเอาชนะวิกฤตการณ์ทางด้านต่างๆที่กำลังเผชิญได้ จำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.43 การแสดงออกถึงความรู้สึก รับรู้ คิดได้ มองเห็นประโยชน์ของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ จำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.57 ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านงบประมาณมากที่สุด จำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.86 รองลงมาการสนับสนุนบุคลากร จำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.86 และวัสดุ/อุปกรณ์ จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00 และน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนการบริหารจัดการ จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.28 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กลุ่มผู้ผลิต“หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์”	
1	ด้านร่วมคิด	110	65	175 (100)
2	ด้านตัดสินใจ	110	65	175 (100)
3	ด้านร่วมปฏิบัติการ	99	65	164 (93.71)
4	ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	52	65	117 (66.56)

ตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับ(ด้านร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ) มากที่สุด จำนวน 175 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา (ด้านร่วมปฏิบัติการ) จำนวน 164 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.71 และน้อยที่สุด คือ ด้านร่วมติดตามและประเมินผล จำนวน 117 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.56 เหตุผลเนื่องจากเป็นการปฏิบัติรายบุคคล และรายครัวเรือน โดยสามารถนำมาปฏิบัติได้เลย เพียงแค่เข้าใจและมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ เพื่อที่จะพัฒนาตนเองในการดำรงชีวิตอย่างมีเหตุผลในการใช้จ่าย รวมทั้ง ไม่มีความประมาท และประพฤติดนให้อยู่ในศีลธรรมและและตั้งอยู่ในความพอประมาณ ในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ซึ่งจะนำไปสู่การดำรงชีวิตให้มีความมั่นคงยั่งยืน มีสันติสุข และสามารถเอาชนะวิกฤตการณ์ได้ โดยยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับด้านการติดตามประเมินผลที่มีจำนวนลดลงเนื่องจากไม่มีการตรวจสอบอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กลุ่มผู้ผลิต“หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์”	
1	ทัศนคติ			
	1.1 สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชนได้ ซึ่งจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในฐานะการครอบครองที่ดิน	91	59	150 (85.71)
	1.2 สร้างความเป็นธรรมให้แก่ประชาชนที่ถือครองที่ดิน	20	5	25 (14.29)
รวม		111	64	175 (100)
2.	ความตระหนักของประชาชน			
	2.1 มีความรักและความหวงแหน	99	55	154 (88)
	2.2 มีความวิตกและห่วงใย	12	9	21 (12)
รวม		111	64	175 (100)
3.	การบริหารจัดการ			
	3.1 การสนับสนุนบุคลากร	69	44	113 (64.57)
	3.2 การสนับสนุนงบประมาณ	11	7	18 (10.29)
	3.3 การสนับสนุนเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์	25	10	35 (20)
	3.4 การสนับสนุนการบริหารจัดการ	6	3	9 (5.14)
รวม		111	64	175 (100)

ตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เกี่ยวกับด้านทัศนคติ พบว่า สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชนได้ ซึ่งจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในฐานะการครอบครองที่ดิน จำนวน 150 ราย คิดเป็น ร้อยละ 85.71 และสร้างความเป็นธรรมให้แก่ประชาชนที่ถือครองที่ดิน จำนวน 25 ราย คิดเป็น ร้อยละ 14.29 ตามลำดับ

ด้านความตระหนัก พบว่า มีความรักและความหวงแหน จำนวน 154 ราย คิดเป็นร้อยละ 88 และมีความวิตกและห่วงใย จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านการสนับสนุนบุคลากร มากที่สุด จำนวน 113 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.57 รองลงมาการสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00 และงบประมาณ จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.29 และน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนการบริหารจัดการ จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.14 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง		รวม
	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กลุ่มผู้ผลิต“หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์”	
ด้านร่วมคิด	25	16	41 (23.43)
ด้านตัดสินใจ	9	5	14 (8)
ด้านร่วมปฏิบัติการ	67	39	106 (60.57)
ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	10	4	14 (8)
รวม	111	64	175 (100)

ตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เกี่ยวกับด้านร่วมปฏิบัติ มากที่สุด จำนวน 106 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.57 รองลงมาด้านร่วมคิด จำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.43 และน้อยที่สุด ด้านร่วมตัดสินใจร่วมติดตามประเมินผล จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 8

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการรังวัดและจัดทำแผนที่
เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กลุ่มผู้ผลิต “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”	
1	ทัศนคติ			
	1.1 เมื่อมีข้อพิพาทก็จะสามารถแก้ปัญหาได้ง่าย หมู่บ้านก็สามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ได้	21	10	31 (17.71)
	1.2 เป็นการคุ้มครองพื้นที่ไม่ให้บุคคลภายในและภายนอกมาบุกรุก เพื่อหาประโยชน์ให้กับตนเองได้	90	54	144 (82.29)
รวม		111	64	175 (100)
2.	ความตระหนัก			
	2.1 ชุมชนเห็นประโยชน์ในการรักษาพื้นที่	35	19	54 (30.85)
	2.2 เกิดความรักและหวงแหน	42	29	71 (40.58)
	2.3 มีความวิตกและห่วงใย ในการบุกรุกพื้นที่	33	17	50 (28.57)
รวม		111	64	175 (100)
3.	การบริหารจัดการ			
	3.1 การสนับสนุนบุคลากร	2	6	8 (4.57)
	3.2 การสนับสนุนงบประมาณ	3	9	12 (6.86)
	3.3 การสนับสนุนเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์	4	12	16 (9.14)
	3.4 การสนับสนุนการบริหารจัดการ	102	37	139 (79.43)
รวม		111	64	175 (100)

ตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ เกี่ยวกับด้านทัศนคติ พบว่า เป็นการคลุมครองพื้นที่ไม่ให้บุคคลภายในและภายนอกมาบุกรุกเพื่อหาประโยชน์ให้กับตนเองได้ จำนวน 144 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.29 และเมื่อมีข้อพิพาทก็จะสามารถแก้ปัญหาได้ง่าย หมู่บ้านก็สามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ได้จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.71 ตามลำดับ

ด้านความตระหนัก พบว่า เกิดความรักและหวงแหน จำนวน 71 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.58 ชุมชนเห็นประโยชน์ในการรักษาพื้นที่ จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.85 และมีความวิตกและห่วงใยในการบุกรุกพื้นที่จำนวน 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.57 ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านการสนับสนุนการบริหารจัดการ จำนวน 139 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.43 รองลงมาการสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.14 และงบประมาณ จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.86 และน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนบุคลากร มากที่สุด จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.57 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กลุ่มผู้ผลิต“หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์”	
1	ด้านร่วมคิด	50	20	70 (40)
2	ด้านตัดสินใจ	23	15	38 (21.71)
3	ด้านร่วมปฏิบัติการ	23	15	38 (21.71)
4	ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	15	14	29 (16.58)
รวม		111	64	175 (100)

ตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ เกี่ยวกับการบริหารจัดการ พบว่า ด้านร่วมคิดมากที่สุด จำนวน 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาด้านตัดสินใจและด้านร่วมปฏิบัติการ จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.71 และน้อยที่สุด คือ ด้านร่วมติดตามและประเมินผล จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.58

ตารางที่ 12 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กลุ่มผู้ผลิต“หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์”	
1	ทัศนคติ			
	1.1 การเปลี่ยนความคิดจากเดิมภัยที่เกิดขึ้นอยู่ไกลตัวมาเป็นการให้ความสำคัญและจริงจังกับการฝึกซ้อม	42	20	62 (35.43)
	1.2 ป้องกันสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สิน	45	25	70 (40.00)
	1.3 คลุมครองชีวิตและทรัพย์สินแก่ผู้ประสบภัย	24	19	43 (24.57)
รวม		111	64	20
2.	ความตระหนัก			
	2.1 ความวิตกกังวลว่าจะเกิดขึ้นกับคนในครอบครัวและชุมชน	50	23	73 (41.72)
	2.2 ท่วงโยคนทีประสบภัย และพร้อมที่จะบรรเทาทุกข์ ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บเดือดร้อน	45	20	65 (37.14)
	2.3 เรียนรู้ และมีส่วนร่วม เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยระดับท้องถิ่น	16	21	37 (21.14)
รวม		111	64	175 (100)
3.	การบริหารจัดการ			
	3.1 การสนับสนุนบุคลากร	17	10	27 (15.43)
	3.2 การสนับสนุนงบประมาณ	34	24	58 (33.14)
	3.3 การสนับสนุนเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์	31	16	47 (26.86)
	3.4 การสนับสนุนการบริหารจัดการ	29	14	43 (24.57)
รวม		111	64	175 (100)

ตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด เกี่ยวกับทัศนคติ พบว่า ป้องกันสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สิน จำนวน 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.00 การเปลี่ยนความคิดจากเดิมภัยที่เกิดขึ้นอยู่ใกล้ตัว มาเป็นการให้ความสำคัญและจริงจังกับการฝึกซ้อม จำนวน 62 ราย ร้อยละ 35.43 และการคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินแก่ผู้ประสบภัย จำนวน 43 ราย ร้อยละ 24.57 ตามลำดับ

ความตระหนัก พบว่าความวิตกกังวลจะเกิดขึ้นกับคนในครอบครัวและชุมชน จำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.72 ห่วงใยคนที่ประสบภัย และพร้อมที่จะบรรเทาทุกข์ ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน จำนวน 65 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.14 เรียนรู้ และมีส่วนร่วม เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยระดับท้องถิ่น จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.14 ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า การสนับสนุนงบประมาณ จำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.14 รองลงมา การสนับสนุนเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์ จำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.86 การสนับสนุนการบริหารจัดการ จำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.57 และการสนับสนุนบุคลากร จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.43 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กลุ่มผู้ผลิต“หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์”	
1	ด้านร่วมคิด	21	12	33 (18.86)
2	ด้านตัดสินใจ	3	2	5 (2.86)
3	ด้านร่วมปฏิบัติการ	77	10	87 (49.71)
4	ด้านร่วมติดตามและประเมินผล	10	40	50 (28.57)
รวม		111	64	175 (100)

ตารางที่ 13 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มเป้าหมายได้แสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด เกี่ยวกับด้านร่วมปฏิบัติการมากที่สุด จำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.71 รองลงมาด้านร่วมติดตามและประเมินผล จำนวน 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.57 ด้านร่วมคิด จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.86 และด้านการตัดสินใจ จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.86

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง(ที่ปรึกษาผู้ตรวจภาคประชาชน) ต่อการมีส่วนร่วมของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน ในการตรวจราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัดที่ ก.พ.ร. กำหนด ประจำปีงบประมาณ 2553 รายละเอียดตามตารางที่ 17-21

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจราชการภาคประชาชนเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง KPN ของโครงการพัฒนาแผนชุมชน

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของ ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการ ภาคประชาชน	คิดเป็นร้อยละ
1	Key Risk Area : ความเสี่ยงด้านแนวทางการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน		
	1.1 ความภาระรับผิดชอบ	14	22.53
	1.2 หลักการมีส่วนร่วม	16	25.81
2.	Reputation Political Risk : ความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์ทางการเมือง		
	2.1 หลักคุณธรรม	4	6.45
	2.2 หลักความโปร่งใส	4	6.45
	2.3 หลักการคุ้มค่า	10	16.13
	2.4 หลักนิติธรรม	1	1.61
3.	Negotiation Risk : ความเสี่ยงด้านการสนองตอบความต้องการแท้จริงของประชาชน		
	3.1 หลักการมีส่วนร่วม	12	19.35
	3.2 หลักความคุ้มค่า	1	1.61
รวม		62	100

ตารางที่ 17 พบว่า ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน มีความคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาแผนชุมชน เกี่ยวกับ Key Risk Area (หลักการมีส่วนร่วม) มากที่สุด จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.81 รองลงมา คือ Key Risk Area (หลักภาระรับผิดชอบ) จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.53 Negotiation Risk (หลักการมีส่วนร่วม) จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.35 และน้อยที่สุด คือ Reputation Political Risk (หลักนิติธรรม) และ Negotiation Risk (หลักความคุ้มค่า) จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.61

ตารางที่ 18 แสดงข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจราชการภาคประชาชนเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง KPN ของโครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของ ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการ ภาคประชาชน	คิดเป็นร้อยละ
1	Key Risk Area : ความเสี่ยงด้านแนวทางการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน		
	1.1 หลักการรับผิดชอบ	8	12.90
	1.2 หลักการมีส่วนร่วม	28	45.16
2.	Reputation Political Risk : ความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์ทางการเมือง		
	2.1 หลักคุณธรรม	-	-
	2.2 หลักความโปร่งใส	7	11.29
	2.3 หลักการคุ้มค่า	3	4.84
	2.4 หลักนิติธรรม	2	3.23
3.	Negotiation Risk : ความเสี่ยงด้านการสนองตอบความต้องการแท้จริงของประชาชน		
	3.1 หลักการมีส่วนร่วม	12	19.35
	3.2 หลักความคุ้มค่า	2	3.23
รวม		62	100

ตารางที่ 18 ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เกี่ยวกับ Key Risk Area (หลักการมีส่วนร่วม) มากที่สุด จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.16 รองลงมา คือ Negotiation Risk (หลักการมีส่วนร่วม) จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.35 Key Risk Area (หลักการรับผิดชอบ) จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.90 และน้อยที่สุด คือ และ Reputation Political Risk (หลักนิติธรรม) และ Negotiation Risk (หลักความคุ้มค่า) จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.23

ตารางที่ 19 แสดงข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจราชการภาคประชาชนเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง KPN ของโครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของ ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการ ภาคประชาชน	คิดเป็นร้อยละ
1	Key Risk Area : ความเสี่ยงด้านแนวทางการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน		
	1.1 หลักการรับผิชอบ	10	16.13
	1.2 หลักการมีส่วนร่วม	20	32.26
2.	Reputation Political Risk : ความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์ทางการเมือง		
	2.1 หลักคุณธรรม	6	9.68
	2.2 หลักความโปร่งใส	6	9.68
	2.3 หลักการคุ้มค่า	3	4.84
	2.4 หลักนิติธรรม	4	6.45
3.	Negotiation Risk : ความเสี่ยงด้านการสนองตอบความต้องการแท้จริงของประชาชน		
	3.1 หลักการมีส่วนร่วม	13	20.96
	3.2 หลักความคุ้มค่า	0	0
รวม		62	100

ตารางที่ 19 ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เกี่ยวกับ Key Risk Area (หลักการมีส่วนร่วม) มากที่สุด จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.26 รองลงมา คือ Negotiation Risk (หลักการมีส่วนร่วม) จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.96 Key Risk Area (หลักการรับผิชอบ) จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.13 และน้อยที่สุด คือ Reputation Political Risk (หลักการคุ้มค่า) จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.84

ตารางที่ 20 แสดงข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจราชการภาคประชาชนเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง KPN ของโครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของ ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการ ภาคประชาชน	คิดเป็นร้อยละ
1	Key Risk Area : ความเสี่ยงด้านแนวทางการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน		
	1.1 หลักการรับผิดชอบ	4	6.45
	1.2 หลักการมีส่วนร่วม	20	32.26
2.	Reputation Political Risk : ความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์ทางการเมือง		
	2.1 หลักคุณธรรม	6	9.68
	2.2 หลักความโปร่งใส	5	8.06
	2.3 หลักการคุ้มค่า	-	-
	2.4 หลักนิติธรรม	13	20.97
3.	Negotiation Risk : ความเสี่ยงด้านการสนองตอบความต้องการแท้จริงของประชาชน		
	3.1 หลักการมีส่วนร่วม	5	8.06
	3.2 หลักความคุ้มค่า	9	14.52
รวม		62	100

ตารางที่ 20 พบว่า ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ เกี่ยวกับ Key Risk Area (หลักการมีส่วนร่วม) มากที่สุดจำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.26 รองลงมา คือ Reputation Political Risk (หลักการนิติธรรม) จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.97 Negotiation Risk (หลักความคุ้มค่า) จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.52 และน้อยที่สุด คือ และ Key Risk Area (หลักการรับผิดชอบ) จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.45

ตารางที่ 21 แสดงข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตรวจราชการภาคประชาชนเกี่ยวกับการประเมิน
ความเสี่ยง KPN ของโครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด

ลำดับที่	ประเด็น	จำนวนความคิดเห็นของ ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการ ภาคประชาชน	คิดเป็นร้อยละ
1	Key Risk Area : ความเสี่ยงด้านแนวทางการ ดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน		
	1.1 หลักการรับผิดชอบ	4	6.45
	1.2 หลักการมีส่วนร่วม	42	67.74
2.	Reputation Political Risk : ความเสี่ยงด้าน ภาพลักษณ์ทางการเมือง		
	2.1 หลักคุณธรรม	-	-
	2.2 หลักความโปร่งใส	8	12.90
	2.3 หลักการคุ้มค่า	-	-
	2.4 หลักนิติธรรม	-	-
3.	Negotiation Risk : ความเสี่ยงด้านการสนองตอบ ความต้องการแท้จริงของประชาชน		
	3.1 หลักการมีส่วนร่วม	6	9.68
	3.2 หลักความคุ้มค่า	2	3.23
รวม		62	100

ตารางที่ 21 พบว่า ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ
ฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด เกี่ยวกับ Key Risk Area (หลักการมีส่วนร่วม) มากที่สุด
จำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.74 รองลงมา คือ Reputation Political Risk (หลักความโปร่งใส) จำนวน 8 ราย
คิดเป็นร้อยละ 12.90 Negotiation Risk (หลักการมีส่วนร่วม) จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.68 และน้อยที่สุด
คือ Negotiation Risk (หลักความคุ้มค่า) จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.23

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของกลุ่มตัวอย่างที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

4.1 โครงการพัฒนาแผนชุมชน

4.1.1 ปัญหา/อุปสรรค

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีการพัฒนา

1.1) เจ้าหน้าที่ และประชาชน ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของแผนชุมชน ความร่วมมือของชาวบ้านไม่ดีเท่าที่ควร ชาวบ้านยังไม่เข้าใจการจัดทำแผนชุมชน หรือขาดความเข้าใจในเรื่องการจัดทำแผนชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนยังน้อยมาก จึงดำเนินการเฉพาะในกลุ่มผู้นำชุมชนส่งผลให้แผนชุมชนที่ได้ไม่สามารถตอบสนองการแก้ไขปัญหาชุมชนได้อย่างตรงจุด

1.2) ชุมชนคิดว่าเรื่องการทำแผนเป็นเรื่องของผู้นำชุมชน จึงไม่ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เมื่อผู้นำชุมชนแสดงความคิดเห็นและเสนอแผนเอง ทำให้ไม่ตรงกับความต้องการของคนในชุมชนหรือประชาชนส่วนมากได้

1.3) การจัดทำเวทีประชาคมเพื่อทำแผนชุมชน ประชาชนยังเข้าร่วมประชุมน้อย หรือชาวบ้านไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมจัดทำแผนชุมชน เพราะต้องทำมาหากิน ส่งผลทำให้ได้แผนชุมชนที่ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน แต่ในทางกลับกันแผนชุมชนได้ตอบสนองความต้องการของกลุ่มบุคคลบางกลุ่ม

2) การบริหารจัดการของหน่วยงานราชการ

2.1) ภาครัฐไม่บูรณาการเรื่องการทำแผนร่วมกัน เกิดความซ้ำซ้อน หรือสั่งการลงมาในแต่ละหน่วยราชการ เช่น กรมการพัฒนาชุมชน กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทำให้การดำเนินการจัดทำแผนชุมชนซึ่งมีความซ้ำซ้อน และต้องทำรายการในแบบฟอร์มหลายแบบฟอร์มซึ่งไม่เหมือนกัน ทำให้เสียเวลา และทำให้ชุมชนเบื่อหน่าย

2.2) ไม่มีการวางแผนล่วงหน้า หน่วยงานต่างๆ ไม่ได้สนับสนุนการจัดเก็บข้อมูลการวิเคราะห์ วิจัย เพื่อให้ดำเนินการจัดทำแผนล่วงหน้า

2.3) ระยะเวลาดำเนินการกับการอนุมัติโครงการไม่สัมพันธ์กัน

2.4) การจัดทำแผนชุมชนไม่เน้นปัจจุบัน ขาดความน่าเชื่อถือ ทำให้การนำไปใช้ไม่ค่อยได้รับการยอมรับ

2.5) จัดทำแผนชุมชนในพื้นที่ที่ยังไม่มีแผนครอบคลุมในทุกด้าน ส่วนมากเน้นด้านโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน/หมู่บ้าน จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของหมู่บ้าน ชุมชนได้ครบถ้วน หรือมีการนำแผนชุมชนไปกำหนดเป็นแผนงาน/โครงการขององค์กรต่างๆในระดับปานกลาง หรือน้อย เมื่อเทียบสัดส่วนของเนื้อหา ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

2.6) โครงการต่างๆที่กำหนดไว้ในแผนงานชุมชน บางโครงการไม่ได้นำไปใช้อย่างจริงจัง บางโครงการขาดการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน ทำให้ผลประโยชน์ที่ได้รับน้อยเกินไป

3) งบประมาณในการสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนและดำเนินการตามแผนชุมชน

3.1) การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการต่างๆ ที่ได้รับการสนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีผู้ได้รับประโยชน์เพียงไม่กี่กลุ่มเท่านั้น เพราะงบประมาณส่วนใหญ่อยู่กับผู้รับเหมาและผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าจะถึงมือประชาชนก็เหลือน้อย

3.2) ขาดงบประมาณในการจัดทำแผนชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนา 3 ปี

3.3) โครงการที่เสนอในแผนชุมชนส่วนมากมักจะเป็นแผนด้านการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าการจัดทำแผนพึ่งตนเอง หรือ โครงการที่หมู่บ้าน

สามารถดำเนินการได้เองมีน้อย ทั้งๆที่แผนชุมชนเป็นแผนพึ่งตนเอง ดังนั้น จึงสะท้อนให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของประชาชนหรือหมู่บ้าน/ชุมชน ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ นอกจากนั้น แผนชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นแผนที่ต้องการให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการให้ หรือ เป็นแผนงานที่ต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อปท. จึงทำให้แผนชุมชนส่วนใหญ่เป็นแผนชุมชนที่จะต้องพึ่งงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกที่ยังไม่ตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ ทำให้ชุมชนไม่สามารถพึ่งตนเอง โดยอาศัยแผนชุมชน

4) ความขัดแย้งของผู้นำชุมชนและผู้บริหารท้องถิ่น

4.1) ผู้นำชุมชน(ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน) กับ ผู้บริหารอบต. มีความขัดแย้งกัน ส่งผลทำให้งบประมาณส่วนใหญ่จะตกอยู่ในพื้นที่ของผู้บริหาร อบต.ที่ประชาชนให้การสนับสนุน

4.2) ผู้นำชุมชนหรือผู้บริหารอบต.ยังคิดแค่เพียงพื้นที่ของตน ไม่คำนึงถึงระดับองค์รวมที่จะทำให้เกิดแก่คนกลุ่มใหญ่

5) การดำเนินงานตามแผนชุมชนขัดแย้งข้อกฎหมาย

แผนงาน/โครงการไม่สามารถดำเนินการได้จริงหรือขัดกับกฎหมายและอำนาจหน้าที่ของรัฐ ในบางเรื่อง เช่น การใช้พื้นที่สาธารณะในการอยู่อาศัย หรือในการทำประโยชน์อื่น การบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดด้านสิ่งแวดล้อม การปล่อยของเสียในชุมชน การที่เอกชนสร้างความเดือดร้อนให้แก่คนในชุมชน

4.1.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) การบูรณาการการดำเนินงานจัดทำแผนชุมชน

1.1) หน่วยงานในการจัดทำแผนชุมชน/หมู่บ้าน ควรจะเป็นหน่วยงานเดียว โดยส่วนกลางแต่ละหน่วยงานได้ประสานการทำงานและสร้างความเข้าใจในคำว่าบูรณาการร่วมกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ก่อนแล้ว ค่อยสั่งการลงมาให้ดำเนินการ และควรให้มีการบูรณาการจากทุกหน่วยงานให้มีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเพียง 1 ฉบับ

1.2) ควรมีการกำหนดปฏิทินในการจัดทำแผนให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกันในทุกระดับ เพื่อการพัฒนาในระดับพื้นที่/หน่วยงานภูมิภาคและระดับประเทศ เป็นภาพรวมใหญ่ต่อไป

1.3) ควรมีการบูรณาการแผนกันในทุกระดับตั้งแต่ระดับบนลงล่าง ล่างขึ้นบน (หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค และประเทศ) เพราะจะทำให้การพัฒนาแผนงาน/โครงการตามแผนในระดับต่างๆ มีความสอดคล้องและความเชื่อมโยงของปัญหา แนวทาง รวมไปถึงวิธีการในการแก้ไขปัญหาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนั้น ส่วนกลางควรประสานกันและสั่งการให้ชัดเจน เพื่อให้ท้องถิ่น ท้องที่ ถือปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2) การสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล

2.1) รัฐควรสนับสนุนงบประมาณ ประเภทโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อหมู่บ้านหรือชุมชนหลายชุมชน (Mega Project) เช่น พื้นที่ก่อสร้างที่ฝังกลบขยะ พื้นที่บำบัดน้ำเสีย ศูนย์กลางในการจำหน่ายสินค้าการเกษตร เป็นต้น

2.2) รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณ ในขั้นตอนการจัดทำแผนชุมชน และขั้นตอนการดำเนินการตามแผนชุมชน เพื่อที่จะได้ดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ไม่เป็นเพียงแผนชุมชนที่ไม่สามารถนำมาใช้ได้

3) การติดตามและประเมินผล

ควรมีองค์กรของภาคประชาชนร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อร่วมติดตามผลและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนชุมชน และสะท้อนผลการประเมินให้กับหน่วยงานทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และส่วนกลาง

4.1.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) การส่งเสริมการให้ความรู้ในการจัดทำแผนชุมชน

1.1) พัฒนาผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ และเจ้าหน้าที่ภาคีระดับตำบลร่วมกันเพื่อดำเนินฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพให้เกิดทักษะความรู้ ความชำนาญในการจัดทำแผนชุมชน

1.2) เจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจในเรื่องแผนต้องชี้แจงหาวิธีการนำเสนอให้ประชาชนเข้าใจว่าเรื่องแผนเป็นประโยชน์กับชุมชนและตัวประชาชนโดยตรง เพราะหากประชาชนไม่เข้าใจในระเบียบ ก็จะทำให้ประชาชนไม่เข้าใจผู้บริหารได้

1.3) ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องเข้าร่วมเป็นวิทยากรกระบวนการจัดทำแผนทุกครั้ง

1.4) สนับสนุนการฝึกอบรมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำแผนชุมชน ให้อำเภอจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ของประชาชนในพื้นที่ที่จะต้องมีส่วนร่วม รับรู้ เสนอความคิดเห็นเพื่อจะได้เสนอแผนตามความต้องการที่เป็นปัญหาของชุมชน โดยยึดแผนหลักให้สอดคล้องกับแผนระดับท้องถิ่น อำเภอ จังหวัดต่อไป

2. การบริหารจัดการในการจัดทำแผนชุมชน

2.1) ควรมีการกำหนดขั้นตอนโดยเริ่มจากระดับล่าง เริ่มตั้งแต่หมู่บ้านทำประชาคมขึ้นไป การเสนอแผนชุมชน การนำแผนไปปฏิบัติ จนกระทั่งถึงติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผน ให้เป็นรูปธรรมในการปฏิบัติ เพื่อจะได้แผนชุมชนที่มาจากประชาชน และสะท้อนปัญหาต่างๆของชุมชนให้ผู้บริหารในระดับท้องถิ่น และผู้บริหารในระดับภูมิภาคได้รับทราบ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ของจังหวัดในการแก้ไขปัญหาในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

2.2) สนับสนุนให้ส่วนราชการในระดับต่างๆที่รับผิดชอบ เข้าร่วมประชุมกับทางหมู่บ้านด้วย เพื่อให้การจัดทำแผนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้มีความสอดคล้องกันสามารถนำไปปฏิบัติ และสามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนได้

2.3) ดำเนินการขยายเวลาในการจัดทำแผนชุมชนให้มีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชน

2.4) การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการต่างๆ ที่ได้รับการอนุมัติดำเนินการ ประกาศให้ประชาชนทราบทุกช่องทางสื่อสารต่างๆที่ประชาชนหรือคนในชุมชน สามารถเข้าถึงได้

2.5) การกำหนดแผนชุมชนต้องเป็นแผนที่ให้ประชาชนจัดทำและดำเนินการเอง ท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ร่วมฟัง และให้การสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชน โดยให้คณะกรรมการหมู่บ้านจัดทำเอง

2.6) ภาคีภาครัฐทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง(อำเภอ พัฒนาชุมชน เกษตรตำบล สาธารณสุข และอปท.) ควรบูรณาการการทำงานร่วมกันกับกรรมการหมู่บ้าน ควรประชุมและมีห้วงเวลาการทำงานในเวลาเดียวกัน ใช้แผนฉบับเดียวกัน ไม่ควรมีการทำแผนชุมชนหลายหน่วยงาน และควรที่จะมีการมอบหมายให้มีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นเจ้าภาพหลักรับผิดชอบเรื่องแผนชุมชนโดยตรง

2.7) ทุกภาคส่วนที่เป็นภาคีจะต้องร่วมกันทุกครั้งที่มีการประชุม เพื่อนำปัญหาของแต่ละชุมชนมาร่วมกันวิเคราะห์จัดทำแผนให้สอดคล้องกันความต้องการของชุมชน ซึ่งในแต่ละชุมชน จะมีความต้องการปัญหาต่างๆไม่เหมือนกัน

4.2 โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

4.2.1 ปัญหา/อุปสรรค

1) การบริหารจัดการการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.1) การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย เพื่อเสนอแผนงาน/โครงการ ถึงแม้ว่าจะมีการคัดสรร กลั่นกรองแล้วก็ตาม ก็มีความถูกต้องไม่ครบถ้วนตามความเป็นจริงได้และเมื่อสิ้นสุดโครงการ ไม่มีการสานงานต่อโครงการก็จะหยุดลงไปด้วย

1.2) ระยะเวลาในการดำเนินโครงการฯ

(1) การดำเนินการขับเคลื่อนตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบขาดความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมเพียง 1 – 2 ครั้งๆละ 1 – 2 วัน คงยากที่จะสร้างความรู้และความเข้าใจในการดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างชัดเจนและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ

(2) การดำเนินการสร้างแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับชาวบ้านให้ระยะเวลาการดำเนินการที่กระชั้นชิดให้ ไม่สามารถปรับเปลี่ยนจิตสำนึกในการดำเนินชีวิต จนกระทั่งทุกคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนสามารถดำเนินการจัดทำแผนชีวิตตนเอง พัฒนาหลักคิดของตนเองได้ให้บรรลุผลได้

(3) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ยังไม่ทั่วถึง และองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจยังไม่แพร่หลายและทั่วถึง

1.3) เวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนในชุมชนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนในชุมชนยังไม่ต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ

1.4) ภาคราชการขาดองค์ความรู้ในการดำเนินการตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอย่างทันสมัย

1.5) การเพิ่มคุณภาพในการดำเนินงานตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบแต่ละช่วงปี ยังไม่ชัดเจนและต่อเนื่อง

2) การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1) ประชาชนในชุมชนเอง เพื่อเข้ารับฟังและนำไปปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรม และให้ความร่วมมือและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชนอย่างจริงจัง ที่สำคัญจะต้องใช้บุคลากรที่เข้าใจ เข้าถึงในการพัฒนาชุมชนให้ได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

2.2) ประชาชนไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้ชีวิตของชาวบ้าน ที่ใช้จ่ายอย่างสิ้นเปลืองไปกับการบริโภคสิ่งของที่ไม่จำเป็นต่างๆ เช่น การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ หรือการบริโภคตาม คำโฆษณาสินค้า และที่น่าเป็นห่วงก็คือ การเล่นพนันทุกรูปแบบ ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาสังคมและถูกปล่อยทิ้งไว้ ไม่มีการแก้ไข ดำรงจนน้อยมาก การพัฒนาจะไม่ประสบผลสำเร็จจากปัจจัยตัวแปรเหล่านี้

2.3) เนื่องจากเศรษฐกิจปีรัดจนประชาชนต้องทำงานหนัก จนทำให้ไม่มีเวลาส่งผลให้การทำโครงการฯ จึงผูกขาดอยู่กับกลุ่มเล็กๆ และผู้นำชุมชนจะรายงานไม่ตรงตามความจริง

2.4) ปัญหาในการเข้าร่วมโครงการฯ เนื่องจากเจ้าหน้าที่จะคัดเลือกเฉพาะครัวเรือนที่มีความใกล้ชิด

2.5) การมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและหน่วยงานภาคีการพัฒนา มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนโครงการฯ น้อยและยังขาดความสม่ำเสมอ

3) งบประมาณในการสนับสนุนโครงการหมู่บ้านพัฒนาตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม/องค์กรในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนที่เข้าร่วม

โครงการฯ ก็มีงบประมาณไม่เพียงพอ

4) ปัญหาการแทรกแซงหรือชี้นำจากหน่วยงานของราชการที่มีต่อประชาชน

ปัญหาการชี้นำของหน่วยงานราชการ อปท. และอำเภอชี้นำในการดำเนินงานจนทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน รวมทั้งไม่เปิดโอกาสให้คนในชุมชน ได้นำเสนอผลงานของตนเองเพื่อเผยแพร่และเป็นตัวอย่างแก่คนทั่วไป

4.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) การกำหนดนโยบาย

1.1) เป้าหมายการดำเนินการ

รัฐควรส่งเสริมการดำเนินการโครงการนี้ในทุกหมู่บ้าน จะเป็นการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน ชุมชนจะพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จนส่งผลให้ชุมชนสงบร่มเย็น ยืนหยัดอยู่ได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน

1.2) ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการฯ ประมาณ 1 – 6 ปี ควรทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป ต้องสร้างจิตสำนึกในเรื่องการรู้จักตนเอง ทำอะไรให้เหมาะสมกับฐานะของตนเอง ในที่นี้ควรมีการให้การเรียนรู้เรื่องการลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ การออม การใช้ชีวิตประจำวันอย่างสมเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน และรู้จักพอประมาณ การรู้ รักสามัคคีของคนในชุมชน การร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากร การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1.3) ควรเน้นสร้างจิตสำนึกตั้งแต่ข้าราชการให้มีความรับผิดชอบโครงการ ข้าราชการต้องเป็นต้นแบบให้ได้ก่อน ควรเน้นคำว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งแต่ส่วนราชการ ข้าราชการการเมือง นักการเมืองทุกระดับก่อน

1.4) ควรสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มคุณภาพในแต่ละช่วงปีอย่างต่อเนื่อง หมู่บ้าน/ชุมชนได้ประโยชน์อย่างมาก และคุ้มค่า

2) การสนับสนุนงบประมาณ

รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณในเรื่องนี้ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนกระทั่งปลายน้ำ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างต่อเนื่อง และขยายผลให้เป็นรูปธรรม

4.2.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.1) ทุกภาคส่วนจะต้องมีการระดมความคิด เพื่อหาแนวทางในการขับเคลื่อนการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็นแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

1.2) แนวคิดในการพัฒนาหมู่บ้านต่างๆต้องบริหารจัดการงบประมาณในลักษณะต่อยอดได้ ให้มากกว่าการให้เปล่าตามที่ตั้งขอมาแล้วใช้หมดไป เพื่อให้เกิดการพัฒนาให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ในอนาคต

1.3) ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยยึดแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิธีการให้ประชาชนและชุมชนพึ่งตนเอง หลีกเลี่ยงการพึ่งพาและทำทุกอย่างตามกำลังความสามารถของตนเอง โดยให้ประชาชนส่วนใหญ่ของหมู่บ้านคิดและพิจารณาตัดสินใจด้วยตนเองมากกว่าจะรอรับการช่วยเหลือจากผู้อื่น ซึ่งจะทำให้ประชาชนหันกลับมาดูตนเอง และพัฒนาจากสิ่งที่มีอยู่แทนที่จะแสวงหามาจากที่อื่นเท่านั้น

1.4) ประชาชนในชุมชนจะต้องให้ความร่วมมือร่วมใจอย่างจริงจัง โครงการนี้จึงจะก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้เป็นอย่างดี ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนและบุคคลเกิดความเข้มแข็ง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี พึ่งพาตัวเองได้ แต่ทั้งนี้ หากมีการปฏิบัติจริงจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนและบุคคลให้เกิดความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยคัดเลือกครอบครัวต้นแบบจากการประชุม ให้ครอบครัววางแผนชุมชนว่าต้องการพัฒนาสิ่งใดก่อน และจำนวนเงินที่จะได้ในการพัฒนาตนเอง

2) การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินการในการส่งเสริมแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1) ทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญกับเยาวชน เพื่อนำมาเป็นตัวจักรในการขับเคลื่อนผสมกับแนวคิดของปราชญ์ชาวบ้าน

2.2) ควรสนับสนุนหรือส่งเสริมหมู่บ้านที่ผ่านเกณฑ์ ให้สามารถรักษาเกณฑ์หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับต่างๆ คือ “ระดับพออยู่ พอกิน” “ระดับอยู่ดี กินดี” และ “ระดับมั่งมี ศรีสุข”

2.3) การดำเนินการเน้นไปที่หมู่บ้านเป้าหมายที่มีและควรดำเนินการให้ทั่วถึงทุกหมู่บ้านทุกครัวเรือน

3) การส่งเสริมและสร้างความเข้าใจในองค์ความรู้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.1) หมู่บ้านจะประสบความสำเร็จได้ ขึ้นอยู่กับความรู้ และการสร้างความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนำหลักการนั้นไปบริหารจัดการให้คนในชุมชนได้ยึดเป็นแบบอย่าง และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหรือทุกภาคส่วน จะต้องเป็นพี่เลี้ยงให้กับหมู่บ้านหรือชุมชน และที่สำคัญคือ ผู้นำของชุมชนนั้นๆ จะต้องเข้าใจในความหมายของคำว่า พอเพียง ด้วยเช่นกัน การอธิบายด้วยภาษาที่ง่ายและไม่เป็นทางการจะทำให้คนในชุมชนเข้าใจมากขึ้น และสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตจริงได้ ซึ่งไม่ใช่แค่การประกวดและทำผลงานเอกสารเท่านั้น แต่ต้องให้เข้าใจในหลักการอย่างแท้จริง หลังจากดำเนินการแล้ว ควรมีกิจกรรมที่ต่อเนื่องโดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหรือทุกภาคส่วน ควรลงไปตรวจเยี่ยมอยู่เป็นประจำ

3.2) การส่งเสริมกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครัวเรือนเป้าหมาย และควรเริ่มต้นกำหนดเป้าหมายที่หน้าจะมีทุกครัวเรือนที่ต้องการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต

3.3) การดำเนินกิจกรรมต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทางวิธีใหม่ มีกระบวนการในการดำเนินงาน และต้องจัดอย่างต่อเนื่อง

3.4) เจ้าหน้าที่ควรส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ กระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการดำรงชีวิตแบบพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง “แบบเคาประตูป้าน” และให้มีการกำกับติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้าใจกรอบแนวคิด คุณลักษณะ และประโยชน์ของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแจ่มชัด และควรที่จะส่งเสริมการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ก็จะเป็นการง่ายที่จะนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.5) การส่งเสริมและปฏิบัติให้สอดคล้องกับพื้นที่จริง เช่น ควรมีการฝึกอบรม/สาธิตกิจกรรมด้านการลดรายจ่าย/ฝึกอาชีพ ในระดับกลุ่มและบุคคล (รณรงค์การเลิกใช้สารเคมี รณรงค์การจัดทำบัญชีครัวเรือน รณรงค์ให้คนในชุมชนเลิกค่านิยมเรื่องการบริโภคนิยม จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หาเวลาศึกษาจากหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จและนำไปปรับใช้) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาให้ชุมชนและบุคคลเกิดความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงแล้วนำไปสู่การปฏิบัติเป็นวิถีชีวิต และให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน

เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาเพื่อตนเอง บริหารจัดการชุมชนของตนเองและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน

3.6) จัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันของบุคคลในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด ภาครัฐต้องหันกลับมาสร้างสังคมไทยให้มีความเอื้ออารีกันเพื่อสร้างสรรค์เศรษฐกิจมั่นคง หน่วยงานท้องถิ่น อยู่ใกล้ชิดกับพี่น้องที่สุดในชุมชนหรือบุคคล การพูดคุยแลกเปลี่ยนไม่เป็นทางการ “Dialogue” เป็นเรื่องที่ดีที่สุด จะได้รู้ได้เห็นอะไรที่เกิดประโยชน์จากการไว้วางใจ อย่าลืมน่าบุคคลและชุมชนเป็นฐานความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจฐานล่างเป็นเรื่องสำคัญ

4) การบริหารจัดการภาคราชการในการส่งเสริมแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.1) การสนับสนุนบุคลากร

(1) ส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนได้นำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ให้ชาวบ้านในชุมชนได้รับทราบ และท้องถิ่น/อำเภอ ควรส่งเจ้าหน้าที่มาติดตามการดำเนินงานเป็นระยะๆ เพื่อให้ได้รับทราบถึงปัญหาและอุปสรรค

(2) จัดให้มีและแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเฉพาะด้าน ให้ถูกต้องเพื่อให้เขาเกิดความภูมิใจและรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองและต่อชุมชนอย่างภาคภูมิใจ ซึ่งเป็นโครงการเดียวเท่านั้นที่จะทำพาประเทศไปรอดในภาวะกระแสของโลกาภิวัตน์ได้

(3) การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างผู้นำและกลไกชุมชน/หมู่บ้านในการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง การขยายผลให้หมู่บ้านอื่นๆได้ทราบและเห็นถึงผลประโยชน์การดำเนินงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การประกาศยกย่องคนในหมู่บ้านและหมู่บ้านที่ดำเนินการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ให้ได้รับทราบและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน การฝึกปฏิบัติจริงเพื่อเรียนรู้จากปฏิบัติและได้สัมผัสประสบการณ์ของคนในชุมชนโดยส่งเสริมให้เป็นกระบอกเสียงในชุมชนให้เกิดผล

(4) สร้างผู้นำชุมชนเพื่อเป็นตัวอย่างในการใช้ชีวิตประจำวัน และแนะนำประชาชนให้ปฏิบัติได้ตาม และเผยแพร่ความรู้สิ่งที่กระทำแล้วได้ผลดีจนเป็นที่ยอมรับ ก็จะกลายเป็นกระแสหลักได้ ซึ่งจะทำให้ประชาชนเพิ่มรายได้และรายจ่ายลดลง

4.2) การสนับสนุนเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์

(1) ภาคราชการจะต้องสนับสนุนองค์ความรู้อย่างทันสมัย และทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชน

(2) สนับสนุนการเผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เป็นรูปธรรม โดยชี้ให้เห็นว่าถ้าลงมือปฏิบัติจะได้รับผลจากการดำเนินงานอย่างไร เพื่อให้ทุกคนรับรู้และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จนกลายเป็นกระแสหลักอย่างแท้จริง และชี้ให้เห็นว่าประสบความสำเร็จอย่างไร เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีต่อการพัฒนา “ประชาสัมพันธ์ นำปฏิบัติ พัฒนาอาชีพ”

4.3) การสนับสนุนการบริหารจัดการ

(1) ภาคราชการจะต้องทำหน้าที่เอื้อและเสริมหนุนการทำงานเป็นกระบวนการมากกว่าการจัดกิจกรรมเป็นครั้งๆ

(2) ควรให้ท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทเสริมความเข้มแข็งในการพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืน และควรเข้าร่วมเวทีทุกครั้ง พร้อมทั้งนำกิจกรรมเข้าบรรจุในแผนของท้องถิ่น และอำเภอ เพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณ

(3) ต้องมีกระบวนการขั้นตอนที่ดำเนินการเป็นระยะๆ และติดตามพัฒนาต่อเนื่องให้หมู่บ้าน/ชุมชนเสนอตัวเองขึ้นมาแล้วจึงดำเนินการเอง

4.3 โครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

4.3.1 ปัญหา/อุปสรรค

1) การบริหารจัดการ

1.1) การพิสูจน์ตำแหน่งที่ดินที่ประชาชนครอบครองอยู่ในเขตที่มีปัญหา โดยไม่สร้างความเป็นธรรมให้แก่ประชาชน เนื่องจากสาเหตุมาจากการพิสูจน์ความไม่รอบคอบในการตำแหน่งที่ดิน เช่น หากเกิดกรณี ส.ค. 1 หรือใบแสดงสิทธิ ไม่ตรงตามตำแหน่งที่ดิน ไม่สมควรยกเอกสารให้ เพราะอาจมีบุคคลที่ครอบครองอยู่ก่อนหน้านี้ ทำให้เกิดกรณีพิพาทได้

1.2) ข้อมูลที่มีอยู่ไม่ควรมีการปรับปรุงข้อมูลเพราะใช้เป็นฐานในการแก้ไขปัญหาเหมือนกันไม่ได้ หรือได้แต่ไม่ดีเท่าที่ควรและไม่มีการจำแนกแยกแยะประเภทการใช้ที่ดิน เช่น ที่ดินเพื่อการเกษตร ที่ดินเพื่อการพาณิชย์

1.3) ในการใช้กฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับที่ดินอย่างชัดเจนกับประชาชน ได้สร้างความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการที่ทำให้ไม่เกิดความชัดเจนและโปร่งใสเกี่ยวกับการครอบครองสิทธิการขึ้นแนวเขตที่ระบุไว้ในแผนที่

1.4) การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ท้องที่ และท้องถิ่น ยังน้อย ทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารในการจัดทำโฉนดที่ดินน้อย

1.5) การดำเนินการโครงการไม่ต่อเนื่อง และจริงจัง ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละชุดที่เข้ามาบริหารประเทศ

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

2.1) ขาดความร่วมมือจากท้องที่ และท้องถิ่นในการสำรวจเขตปกครอง หรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการครอบครองสิทธิของที่ดิน เช่น กรมป่าไม้ กรมศิลปากร และที่ราชพัสดุ เป็นต้น

2.2) ประชาชนไม่ได้รับผลประโยชน์อย่างแท้จริงในการออกเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน สาเหตุประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการสำรวจพื้นที่ และส่วนใหญ่ผลประโยชน์ตกอยู่กับผู้นำชุมชน และผู้บริหารท้องถิ่น หรือเนื่องจากการออกโฉนดของช่างสำรวจ มักจะออกโฉนดให้แก่ผู้นำชุมชน และผู้บริหารท้องถิ่นที่ขึ้นแนวเขต

2.3) ไม่มีความธรรมเนื่องจากการแสวงผลประโยชน์ในการออกแบบสำรวจรังวัด

3) การสร้างความตระหนักและการกระจายผลประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอยู่บนพื้นฐานของกฎหมาย

3.1) การที่จะทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ ประชาชนและเจ้าหน้าที่จะต้องมีความจริงใจและตระหนักต่อการครอบครองที่ดิน การไม่บุกรุกพื้นที่ป่าหรือพื้นที่สาธารณะ ในส่วนของเจ้าหน้าที่จะต้องมีความเป็นธรรมและความโปร่งใสในการสำรวจ การรังวัดที่ดิน และการพิจารณาการออกโฉนดที่ดินให้แก่ประชาชน

3.2) การดำเนินการของโครงการอย่างไม่จริงจังและต่อเนื่อง ทำให้เกิดปัญหาตามมาคือยังไม่ได้รับความร่วมมือจากท้องที่ ท้องถิ่น ในการประชาสัมพันธ์ สำรวจเขตปกครองของตนเอง จึงส่งผลทำให้ไม่มีการรังวัดที่ดินที่เป็นปัจจุบัน

3.3) การที่ราษฎรไม่มีจิตสำนึกในการติดสินบนต่อเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้ช่องทางการดำเนินงาน อันเป็นการกระทำการทุจริตในหน้าที่

3.4) จากประสบการณ์ที่ผ่านมาหลังจากประชาชนได้รับเอกสารสิทธิไปแล้ว กลับมีผลลบมากขึ้นทุกปีๆ เพราะประชาชนที่ได้รับเอกสารสิทธิไปแล้วก็นำไปจำนอง จำน่า หรือไม่ก็ขายให้กับนายทุนแล้ว ก็ไปบุกรุกที่ดินที่เป็นทรัพยากรแห่งใหม่

4) ข้อระเบียบและข้อกำหนด

4.1) ปัญหาที่ดินมีแนวเขตติดต่อกับเขตป่าไม้ มีผลทำให้ไม่มีการตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือดำเนินการ โดยไม่มีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาร่วมดำเนินการ ได้ทำให้มีการยกเลิกการสำรวจการออกโฉนดที่ดิน

4.2) ปัญหาการได้มาของสิทธิครอบครองของประชาชนไม่ได้อยู่บนสิทธิที่พึงได้ของประชาชนและใน กรอบของกฎหมายและข้อเท็จจริง

4.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเรื่องดินของรัฐและการจัดสรรที่ดินและที่ทำกินให้แก่ประชาชน

1.1) รัฐบาลควรที่จะกำหนดนโยบายเรื่องการจัดสรรที่ดินและที่ทำกินให้แก่ประชาชน เพื่อเป็นวาระ ประเทศไทยหรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีเป้าหมายในการกระจายผลประโยชน์และการแก้ไข ปัญหาความยากจนให้แก่ประชาชน ไว้เป็นที่ยุ่อาศัยและที่ทำกินเพื่อประกอบอาชีพให้แก่ลูกหลานในอนาคต นอกจากนั้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลก็ยังสามารถดำเนินนโยบายเรื่องที่ดินต่อไป

1.2) การบูรณาการหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและภาคประชาชน ในการแก้ไขปัญหาที่ดินและที่ทำกิน ให้แก่ประชาชน ควรที่ไปในทิศทางเดียวกัน

1.3) การปฏิรูปที่ดินทั้งระบบ กล่าวคือ นโยบายการเก็บภาษีที่ดิน ในปัจจุบันทำให้คนมั่งคั่งได้ ประโยชน์จากการถือครองที่ดินมากเกินไป จึงควรใช้มาตรการระบบภาษี ธนากรที่ดิน การเชื่อมโยงปัญหาราคา พืชผลการเกษตร และการปฏิรูปที่ดินใหม่ภายใต้ “โครงการโฉนดชุมชน” เพื่อลดปัญหา การขายที่ดินทำกิน โดย ให้รัฐออกเป็นโฉนดชุมชนแทนเอกสารสิทธิรายบุคคล เพื่อปกป้องรักษาทรัพยากรป่าไม้ และป้องกันการนำไปขาย ให้กับนายทุนรักษาแหล่งผลิตอาหารของชุมชน เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ และเพื่อความยั่งยืน ของประเทศชาติในอนาคต ด้วยเหตุนี้รัฐควรที่จะต้องออกเป็น พระราชบัญญัติว่าด้วยโฉนดชุมชนให้กับประชาชน โดยเร็ว

นอกจากนั้น การปฏิรูปที่ดินจะสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับรัฐได้ และยัง ป้องกันการบุกรุกที่ดินได้ และทำให้ประชาชนได้รับสิทธิถือครอง และสร้างความห่วงแหนในที่ดินของตน สามารถ ลดปัญหาความขัดแย้งในเรื่องแนวเขตที่ดิน นอกจากนั้นก็ยัง เป็นเรื่องที่มีคุณค่าต่อประชาชน และสามารถสร้าง ความมั่นคงให้แก่ประชาชนได้ อันจะนำไปใช้ประโยชน์ในฐานะการครอบครองที่ดินและทำให้ประชาชนได้เข้าถึง แหล่งทุนในการประกอบอาชีพของตนเอง สร้างความน่าเชื่อถือให้กับสถาบันการเงินเพื่อเป็นหลักประกันการ กู้ยืมเงิน ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน

1.4) สร้างความมั่นคงในการถือครองที่ดิน คือ ต้องทำให้เกิดการลดแรงกดดันจากภายนอกในการขาย ที่ดิน ราคาที่ดินจงใจให้เกษตรกรขายที่ดินลดลง และการผลักดันให้ระบบเกษตรทางเลือก ระบบเกษตรพึ่งตนเอง ทำให้ชุมชนมีอำนาจในการบริหารจัดการที่ดินที่มีระบบควบคุมของชุมชน

1.5 รัฐควรมีนโยบายและมาตรการในการสงวนที่ดิน ที่สาธารณะที่เป็นพื้นที่ป่าให้ชัดเจนและมีเกณฑ์ใน การนำที่ดินไปใช้ประโยชน์

2) การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

การดำเนินการตามขั้นตอนการออกโฉนดที่ดิน ตั้งแต่ตรวจชี้ระวางและนัดทำการรังวัด ทำการรังวัด ตรวจพิสูจน์ที่ดิน และตรวจสอบความถูกต้องและกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง รวมทั้งประกาศแจกโฉนดที่ดินหรือ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ควรมีการตั้งงบประมาณในการดำเนินการให้เพียงพอ

4.3.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานของราชการในโครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

1.1) เห็นด้วยกับนโยบายของรัฐ ซึ่งประชาชนควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล มีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

1.2) สำหรับพื้นที่ที่มีเขตติดต่อกับเขตป่าไม้ทุกคนในชุมชน ควรมีการพิจารณาร่วมกันเพื่อที่จะได้รับทราบเขตพื้นที่ป่า และได้ช่วยกันรักษาและวางแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.3) การให้ประชาชนมีส่วนร่วม การออกสำรวจและรังวัดที่ดิน ควรมีการจัดทำประชาคมก่อนในตำบลนั้นๆ เพื่อจะได้จุดร่วมกันที่จะดำเนินการออกเดินสำรวจออกโฉนด โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกสำรวจและชี้แนวเขตร่วมกันทุกฝ่าย จะได้ไม่เกิดปัญหาความขัดแย้งในการครอบครองที่ดิน

1.4) ประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งต้องให้ข้อมูลที่แท้จริง ต้องเคารพในสิทธิในการถือครองที่ดิน ต้องยอมรับในเอกสารอันพึงรู้ร่วมกันบนพื้นฐานที่ถูกต้อง ต้องสร้างความเข้าใจร่วมกัน และจัดเตรียมเอกสารประกอบการดำเนินงานต้องถูกต้องและเป็นจริง

1.5) อปท. จะต้องเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำข้อมูล ทำความเข้าใจ การจัดทำแผนที่ หลักฐานเอกสารอ้างอิง รวบรวมองค์ความรู้ ด้านกฎหมาย กฎระเบียบ พระราชกฤษฎีกา และอื่นๆ ต้องสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน ทุกคนจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน

2) การประชาสัมพันธ์

2.1) ควรประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับรู้นโยบายในการออกสำรวจออกโฉนด โดยเฉพาะวิธีการ และการเตรียมตัวของชุมชน รวมทั้ง เจ้าหน้าที่ที่ต้องแสดงหลักฐานชี้แจงรายละเอียดข้อมูลให้ประชาชนได้เข้าใจ และมีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ผ่านผู้แทนของรัฐ/ท้องถิ่น เพื่อตรวจสอบให้แน่ชัดโดยไม่เคลือบแคลง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้โต้แย้งหรืออุทธรณ์ได้ และควรทำความเข้าใจ รวมทั้งหาข้อมูลในทุกด้านมาวิเคราะห์ความน่าจะเป็น และหากจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามโครงการในที่ดินผืนนั้น ก็ต้องชั่งน้ำหนักว่าดำเนินการแล้วจะเกิดความเสียหายต่อรัฐ และต่อประชาชนผู้ครอบครองที่ดินนั้นหรือไม่ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อยุติโดยไม่ต้องยกเลิก

2.2) อปท. จะต้องทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกระบวนการต่างๆ ในการจัดทำโฉนดที่ดิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในพื้นที่ และร่วมมือกับภาคราชการ ในการรังวัดการออกโฉนดที่ดิน เพราะจะได้รับผลประโยชน์จากการเก็บภาษี นอกจากนี้ การประชาสัมพันธ์ควรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และให้อปท. กับประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ

3) การสร้างความเป็นธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินโครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

3.1) ควรสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นกับชาวบ้าน ในการออกโฉนดที่ดิน ไม่ควรออกโฉนดที่ดินให้เฉพาะนักการเมือง และผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน และควรแจ้งค่าใช้จ่ายให้ประชาชนทราบ

3.2) ควรปรับปรุงการตรวจสอบ ในการออกเดินสำรวจออกโฉนด ควรให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมและได้รับทราบ

3.3) การจัดลำดับในการรังวัด โดยสำนักงานที่ดิน ควรที่จะออกหมายเลข และทำแผนในการออกสำรวจร่วมกับชุมชนและเจ้าหน้าที่ เพื่อป้องกันปัญหาในรายที่ต้องการการลัดคิวและการทุจริต

3.4) การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่ดิน ควรที่จะดำเนินการในเรื่องสิทธิพึงได้ของประชาชนต้องอยู่ในกรอบของกฎหมายและข้อเท็จจริง

3.5) เจ้าหน้าที่ควรที่จะรังวัดด้วยความเป็นธรรม ในกรณีที่มีที่ดินงอกเงยขึ้นมา ควรใช้ดุลยพินิจเป็นกรณีพิเศษ หากการสอบสวนปรากฏว่า ไม่บุกรุกที่สาธารณะ สมควรที่จะออกเอกสารสิทธิให้ครอบคลุมทุกแปลง

4) การตรวจสอบพื้นที่และการสร้างกฎเกณฑ์ร่วมกันระหว่างรัฐกับประชาชน

4.1) การพิสูจน์ที่ดิน เพื่อทำรังวัดที่ดิน ควรใช้หลักวิทยาศาสตร์และให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ

4.2) ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออกสำรวจและชี้แนวเขตร่วมกันทุกฝ่าย จะได้ไม่เกิดปัญหาความขัดแย้งในการครอบครองที่ดิน

4.3) เจ้าหน้าที่ร่วมกับประชาชนทำการตรวจสอบ ว่าที่ดินบริเวณที่ขอออกโฉนดที่ดินนั้นมีเจ้าของหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ขอโดยไม่มีหลักฐานจากผู้ขอได้

4.4) กรณีที่ดินมีแนวเขตติดต่อกับเขตป่าไม้ให้ดำเนินการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีเฉพาะรายและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวเขตให้ชัดเจน

4.5) ควรดำเนินการโดยวิธีเฉพาะราย ในพื้นที่เขตป่าไม้จะต้องมีความชัดเจนถูกต้อง และสามารถแยกแยะประเภทเขตป่าไม้นั้นๆ ได้ถูกต้อง ตามสภาพปัจจุบันของป่าไม้แต่ละเขตด้วย สำหรับวิธีการดำเนินการจะต้องทำการตรวจสอบพื้นที่ก่อนการออกโฉนดที่ดิน เพื่อจะไม่ให้เกิดการทับซ้อนกับที่ป่า สำหรับกรณีที่ประกาศเขตป่าสงวนทับที่ชาวบ้าน สำนักงานที่ดินจะต้องทำความเข้าใจชี้แจงให้กับประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินที่มีแนวเขตติดต่อกับเขตป่าไม้ โดยเจ้าหน้าที่ต้องนัดผู้ครอบครองสิทธิมารับทราบและชี้แนวเขต อีกทั้งประสานงานไปยังหน่วยงานในพื้นที่ให้รับทราบในการดำเนินการ และทำการตรวจสอบและแถลงข้อเท็จจริงให้ชาวบ้านทราบ ตามหลักฐานเอกสารของทางราชการ เมื่อมีการลงหมุด และออกโฉนดแล้ว คาดว่าปัญหาการบุกรุกป่าหรือกรณีพิพาทระหว่างหน่วยราชการ และชาวบ้านน่าจะได้รับการแก้ไขให้คลี่คลาย หากไม่มีปัญหาเรื่องแนวเขตและฝ่ายเจ้าหน้าที่ป่าไม้ตรวจสอบแล้วถูกต้องก็ควรให้ออกโฉนดรวมได้

4.6) การสร้างเงื่อนไขให้กับราษฎรที่อยู่ใกล้เขตป่าไม้ ควรส่งเสริมหรือกำหนดเงื่อนไข เพื่อการปลูกพืชการเกษตรในการประกอบอาชีพ และควบคุมกำกับการปลูกไม้ยืนต้นเท่านั้น และเมื่อรัฐมีนโยบายที่ชัดเจน รวมทั้งมีแนวทางที่เหมาะสม การบังคับใช้ตามคำสั่งด้วยความเคร่งครัดจริงจัง จะสามารถสร้างความชอบธรรมให้เกิดขึ้น และลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างภาคราชการกับประชาชนได้

4.7) การออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย และให้ทุกภาคส่วน เช่น ภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อทำประชาคมและมีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนได้ข้อสรุป และควรใช้ความละเอียดรอบคอบเพื่อหาทางออกร่วมกัน

4.4 โครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ

4.4.1 ปัญหา/อุปสรรค

1) นโยบายของรัฐ

1.1) นโยบายของรัฐที่ปรับเปลี่ยนบ่อย ทำให้มีผลกระทบต่อประชาชน โดยเฉพาะที่ดินที่เป็นที่สาธารณะบางแห่งมิได้ใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง จนมีประชาชนเข้าไปใช้ที่ดินทำให้เกิดปัญหาการบุกรุก

1.2) การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น รัฐบาลควรให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น และท้องถิ่นให้มากกว่านี้ รัฐบาลต้องประกาศหรือประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้นำท้องถิ่นหรือท้องถิ่น ได้มีการสำรวจในเขตการปกครองของตนเองอย่างจริงจัง เพราะเขตการปกครองมีอยู่ทุกพื้นที่ ขอให้รัฐบาลมีความตั้งใจจริงที่จะดำเนินการ ไม่ว่าจะสำรวจทางอากาศหรือเดินสำรวจด้วยเท้าก็สามารถทำได้ ขอเพียงให้มีคุณธรรมและจริงใจที่จะดำเนินการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ

1.3) การบุกรุกเขตที่ดินของรัฐ จนได้เป็น สค.1 นส.3 โฉนดที่ดิน และนำที่ดินดังกล่าวไปจำนอง จนทำให้ที่ดินหลุดมือไป

1.4) การสนับสนุนงบประมาณไม่เพียงพอ

2) การมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ

2.1) ภาครัฐไม่ควรเปิดโอกาสให้ผู้นำท้องถิ่น และท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมหรือมีส่วนร่วมไม่ทั่วถึงในการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ

2.2) ประชาชนหรือคนในพื้นที่ขาดจิตสำนึก รักและหวงแหน ในเรื่องของสิทธิครอบครอง ที่ดินสาธารณะอันเป็นของส่วนรวม

3) กฎหมาย/สิทธิการครอบครอง

3.1) ในบางพื้นที่ประชาชนอาศัยอยู่ก่อนที่จะมีกฎหมายเกี่ยวกับที่ดินออกมาหลายฉบับ รวมทั้งกฎระเบียบต่างๆมาบังคับใช้

3.2) การบุกรุกและครอบครองที่ดินสาธารณะของรัฐอย่างต่อเนื่อง โดยนายทุน ข้าราชการ และชาวบ้าน

3.3) ประชาชนจะอ้างสิทธิการครอบครอง ส่วนหน่วยราชการก็อ้างกฎหมาย และที่เป็นปัญหามากคือ ไม่สามารถหาข้อยุติได้ในที่สุด

3.4) ประชาชนส่วนหนึ่งก็ไม่มีโอกาสในการพัฒนาที่ดินที่ได้รับสิทธิการครอบครองมาแต่ดั้งเดิม โดยไม่มีหน่วยงานหรือผู้ใดตัดสินใจให้เป็นข้อยุติ เป็นปัญหาเรื้อรัง ถึงแม้จะมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อมาพิสูจน์สิทธิหลายชุด และได้ประชุมหลายครั้งแต่ก็หาข้อยุติไม่ได้ เพราะถ้าได้ข้อยุติที่ร่วมกันแล้วที่ดินของรัฐก็จะได้รับการคุ้มครองดูแล ส่วนประชาชนก็มีความมั่นใจในการจะพัฒนาที่ดินที่ครอบครองให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3.5) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ดินมีความซ้ำซ้อน และล้าสมัย รวมทั้งระเบียบของแต่ละกระทรวงที่ออกมาเพื่อถือครองที่ดินก็ซ้ำซ้อนเช่นกัน

4) การบริหารจัดการที่ดินของรัฐ

4.1) เจ้าหน้าที่ของราชการละเลยการสำรวจที่ดิน จึงเป็นสาเหตุให้ประชาชนบุกรุกแนวเขตที่ดินของรัฐ

4.2) ไม่มีการรณรงค์การถือครองสิทธิ รัฐไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงทุน (ที่ดิน) ไม่ได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์จังหวัด

4.3) ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องโครงการรังวัดและจัดทำแผนที่ เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ

4.4) ไม่มีการจัดสรรที่ดินหรือมีแต่การจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรน้อย เพื่อให้เช่าเป็นที่ดินทำกิน

4.5) การบริหารจัดการข้อมูลเกี่ยวกับการถือครองที่ดินไม่ตรงกัน ไม่มีความพร้อมของข้อมูล และข้อมูลไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง รวมทั้งหลักฐานเหตุผลไม่เพียงพอ

4.6) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขาดความจริงใจในการแก้ไขปัญหา

4.7) ไม่มีระบบการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินงานตามแผนให้เสร็จตามเวลาที่วางไว้

4.8 ปัญหาการออกเอกสารซับซ้อน เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปทำการรังวัดรุกล้ำเข้ามาในพื้นที่ของชาวบ้าน

4.9 ขาดกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสนับสนุนการพิสูจน์สิทธิที่ดินในระดับพื้นที่

4.4.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) นโยบายการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ ต้องทำขึ้นก่อนเพื่อให้เกิดความชัดเจน โดยเฉพาะรัฐบาลต้องให้ความสำคัญ เพื่อจะได้มีขอบเขตที่ถูกต้องในการพิจารณาว่าขณะนี้มีการบุกรุกของประชาชนต่อที่ดินของรัฐในสวนใดบ้างมากน้อยเพียงใด จะได้นำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการแก้ปัญหา ส่วนปัญหาจากการเมือง หรือกฎหมายไม่ใช่ประเด็นสำคัญเท่ากับนโยบายที่ชัดเจนและต้องการนำนโยบายไปดำเนินการก็ย่อมจะใช้ทั้งอำนาจทางการเมืองในการแก้ปัญหาข้อกฎหมายที่มีอยู่ให้สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเมืองมีความเข้มแข็งหรือไม่ และให้ความสำคัญต่อที่ดินของรัฐมากน้อยเพียงใด ถ้าปล่อยไว้เช่นนี้ก็เป็น การเพิ่มและสะสมปัญหาอย่างไม่รู้จบ โดยเฉพาะนโยบายของรัฐที่ปรับเปลี่ยนบ่อยครั้งทำให้เกิดความอ่อนแอต่อโครงการต่างๆ และเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ และผู้ที่เสียประโยชน์คือประชาชนในที่สุดนั่นเอง เมื่อการจัดทำเขตที่ดินให้ชัดเจนแล้วนำที่ดินมาจัดสรรให้คนจนเช่า เพื่อทำกินเพื่อกระจายรายได้ให้กับเขาเหล่านั้น ถือว่าเป็นหลักคิดที่ตอบสนองต่อประชาชนจริงๆ

2) รัฐบาลจะต้องกระจายการทำงานให้ท้องถิ่นดำเนินการ

3) การดำเนินการกับผู้บุกรุกหรืออยู่ในที่หลง ใน 3 ระดับ ดังนี้

3.1) พื้นที่สีเขียว ได้ดำเนินการเร่งรัดออกโฉนดที่ดิน จนทำให้ราษฎรที่เอกสารสิทธิโฉนดที่ดินทับกัน

3.2) พื้นที่สีเหลือง ดำเนินการรังวัดทำแผนที่ครอบครองของแต่ละคน และโยกย้ายมาอยู่อาศัยในที่ดินรัฐ จัดให้สาธารณูปโภคครบถ้วน (อาจทำในรูปของสหกรณ์หมู่บ้าน) เพื่อรอการพิสูจน์สิทธิ (รัฐทำโรงงานหรือสวนเกษตร)

3.3) พื้นที่สีแดง ดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดเพื่อฟ้องร้อง ดำเนินคดีทางกฎหมายทันที และเร่งรัดออก นสส. ในส่วนนี้ก่อน

หมายเหตุ : กรณีราษฎรมีสิทธิโดยชอบตามกฎหมายอยู่ในที่ดินของรัฐ แต่อยู่ในลักษณะไขดาว ให้รัฐออกกฎหมายเวนคืน ดึงที่ดินกลับมาโดยจัดหาที่ดินหรือจ่ายเงินทดแทนให้

4) รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณอย่างเต็มที่ และทำงานในเชิงรุก

5) การออกโฉนดชุมชน ซึ่งจะทำให้ที่ดินนั้นเป็นของชุมชนตลอดไปไม่เปลี่ยนมือไปเป็นของเอกชนอื่นใดได้ ซึ่งสอดคล้องกับการกระจายอำนาจที่เป็นจริง

6) การแก้ไขกฎหมายให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

6.1) ยกเลิก ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ดินทุกฉบับที่ล้าหลัง หรือเป็นปัญหาต่อการดำเนินการ และที่สำคัญคือต้องบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ให้เป็นจริง บ้านเมืองจะได้สงบร่มเย็นเสียที

6.2) ควรที่จะนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ดินมาพิจารณาความซ้ำซ้อน และล้าสมัยของกฎหมาย รวมทั้งระเบียบของแต่ละกระทรวงที่ออกมาเพื่อถือครองที่ดินที่ซ้ำซ้อนเช่นกัน และควรเอามิติทางสังคมมาร่วมแก้ปัญหาด้วยกัน อย่าใช้กฎหมายอย่างเดียว

6.3) ควรมีการทบทวนและบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับที่ดินของประเทศทั้งหมด ซึ่งก็จะสอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศไทยที่จะทำให้เกิดความถูกต้อง และเป็นธรรมสู่สังคมไทยในอนาคต

4.4.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) เนื่องจากมีที่ดินของรัฐที่มีจำนวนมาก ที่ถูกชาวบ้านบุกรุกครอบครอง ถ้ารัฐมีการสำรวจและเปิดโอกาสให้ผู้บุกรุกทำสัญญาเช่าหรือการนำแนวทางการออกโฉนดชุมชน เพื่อให้ชุมชนร่วมกันดูแล จะส่งผลดีต่อรัฐและประชาชนอย่างกว้างขวาง แต่การจัดสรรจะต้องทำอย่างโปร่งใส ตรวจสอบสิทธิอย่างถูกต้อง

2) เจ้าพนักงานที่ดิน ต้องสร้างเครือข่ายให้ อบท. และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อเกิดความร่วมมือในการสำรวจพื้นที่ และการออกรังวัดพื้นที่ของรัฐ

3) ควรกำหนดวงรอบในการทำงาน ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับภาคราชการและรักษาผลประโยชน์ของรัฐ ทำให้เกิดคัมค่าในการทำงานและประหยัดงบประมาณ และต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อทำให้เกิดความชัดเจน และเกิดการยอมรับร่วมกันของแนวเขตที่ดินของรัฐ กับที่ดินของประชาชน

4) แนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม คือ การดำเนินอย่างต่อเนื่องและพร้อมที่จะแก้ปัญหาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะการทำความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับประชาชนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบุกรุกที่ดินของรัฐ ในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่มีมาช้านาน ซึ่งน่าจะแก้ไขได้ด้วยวิธีการทำให้เกิดการยอมรับ ไม่ว่าจะจัดสรรให้เช่า หรือให้สิทธิทำกินก็ย่อมเป็นวิธีการที่สามารถกระทำได้ เพราะจะเป็นประโยชน์ทั้งรัฐและประชาชน แทนที่จะให้เกิดการโต้แย้ง และขัดแย้งโดยไม่ทำให้แล้วเสร็จเหมือนที่เป็นอยู่ทุกวันนี้

5) การสำรวจรังวัดแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน เพื่อเป็นกรอบในการทำงาน

6) ภาครัฐมีบุคลากรไม่เพียงพอ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต้องร่วมด้วยช่วยกัน หากได้เรียนรู้เข้าใจร่วมกัน ภาคประชาชนเป็นผู้มีส่วนได้เสียประโยชน์ ต้องร่วมทำร่วมคิดบนข้อตกลงร่วมกัน

7) เจ้าหน้าที่ของรัฐ ควรออกสำรวจที่ดินให้สม่ำเสมอ เพื่อทำการตรวจสอบไม่เช่นนั้นแล้วจะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนบุกรุกแนวเขตที่ดินของรัฐได้

8) ให้อำเภอนำเรื่องโครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ เข้าที่ประชุมประจำเดือนของผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และให้ไปประชุมชี้แจงให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วถึง ในการดำเนินการตามกฎหมายจะต้องสร้างความเข้าใจด้วยวาจา หรือแบบเป็นลายลักษณ์อักษรให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจในการดำเนินโครงการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ

9) การจัดทำและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้ทราบเป็นระยะ เพื่อป้องกันการบุกรุก

10) ควรนำที่ดินสาธารณะมาจัดสรรให้เช่าเป็นที่ดินทำกินได้ จัดทำหลักฐานตามสัญญาให้ถูกต้องชัดเจน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้สิทธิโดยเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ต้องกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์ให้ชัดเจน

11) สร้างกลไกในการรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ ควรให้มีคณะกรรมการจากภาคประชาชนพิสูจน์สิทธิที่ดินในระดับพื้นที่ คือ ระดับตำบล โดยใช้ประชาชนในพื้นที่เป็นแกนหลักในโครงสร้างคณะทำงาน เพราะคือประชาชนในพื้นที่จะรู้ปัญหาของตัวเอง และจะรู้ว่าที่ดินแปลงไหนเป็นของใคร

4.5. โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด

4.5.1 ปัญหาและอุปสรรค

1) การบริหารจัดการ

1.1) ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในการออกไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้มีประสิทธิภาพและทันทั่วถึง

1.2) การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ในชุมชน เพื่อให้เข้าร่วมในการฝึกซ้อมแผนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัดยังไม่ทั่วถึง

- 1.3) ไม่มีการวางแผนการซักซ้อมและจำลองเหตุการณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ผู้ประสบภัย เพื่อให้ชุดปฏิบัติการช่วยเหลือได้ทำการซักซ้อมและสามารถเตรียมการให้ทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
- 1.4) ไม่มีการตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ ให้พร้อมใช้งานเป็นประจำ และสม่ำเสมอ
- 1.5) จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังขาดผู้เชี่ยวชาญและวัสดุอุปกรณ์ ที่มีประสิทธิภาพในการจัดการภัยที่จะเกิดขึ้น
- 1.6) ประชาชนจำนวนมากยังไม่เข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ และความสำคัญในการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างแท้จริง
- 1.7) ประชาชน ชุมชน ขาดความตระหนักในการเห็นความสำคัญ และเกิดจิตสำนึก ในการมีส่วนร่วม เพื่อทำการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น อย่างต่อเนื่องต่อไป
- 1.8) งบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์มีไม่เพียงพอ เพื่อให้พนักงานและผู้ที่มีส่วนร่วมมีความมั่นใจใช้ในการปฏิบัติงาน
- 1.9) ควรจัดพนักงานดับเพลิงและกู้ภัยที่มีความรู้และความสามารถในการถ่ายทอดไปแนะนำการป้องกันอัคคีภัยแก่ผู้ประกอบการ ประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการเกิดอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน
- 1.10) การฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ไม่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่ได้ฝึกเกิดทักษะในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้ชำนาญมากขึ้น
- 1.11) เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่มีการสั่งการอย่างเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อน

5.5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) รัฐบาลควรเป็นผู้วางแผนแนวทางในการดำเนินการตามโครงการนี้ เพื่อให้ทุกภาคส่วนนำไปใช้ปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน และแนวทางในการดำเนินการควรเป็นแนวทางที่สามารถปรับใช้ได้กับทุกสถานการณ์ ตลอดจนกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตไว้ให้แน่ชัด
- 2) การฝึกซ้อมแผนป้องกันภัยมีความสำคัญต่อชุมชน ท้องถิ่น ดังนั้นทุกภาคส่วน ประกอบด้วย ภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ควรให้ความร่วมมือและดำเนินมาตรการป้องกัน โดยทำการฝึกซ้อมแผนป้องกันภัย โดยกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ และควรขยายต่อยอดการซ้อมแผนป้องกันภัยไปยังประชาชนและเยาวชนให้เพิ่มมากขึ้น เพราะเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นจริงคนทุกกลุ่มที่ได้เข้าร่วมซ้อมแผนป้องกันภัย สามารถช่วยเหลือตัวเองได้เบื้องต้น
- 3) ควรกำหนดให้มีศูนย์เตือนภัยระดับประเทศ เพื่อเตือนภัยให้แก่ประชาชนทุกพื้นที่ทั่วประเทศ รับทราบปัญหาภัยที่เกิดจากธรรมชาติ คือ วาตภัย อุทกภัย ดินถล่ม แผ่นดินไหว และคลื่นยักษ์สึนามิ และจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อภัยที่เกิดขึ้น จากน้ำท่วม ดินถล่ม และอื่นๆ
- 4) รัฐบาลควรจัดงบประมาณให้เพียงพอในการจัดอบรมให้เพิ่มขึ้นครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงภัย อีกทั้งจัดการหาอุปกรณ์การช่วยเหลือให้มีความทันสมัยและเพียงพอ

5.5.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1.1) ควรกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในการออกไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้มีประสิทธิภาพ และทันทีที่ว่างที่

1.2) ควรส่งเสริมและสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชน ได้ร่วมในการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัดอย่างทั่วถึง

1.3) ควรกำหนดและวางแผนการซักซ้อมและจำลองเหตุการณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ผู้ประสบภัย เพื่อให้ชุดปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ได้ทำการซักซ้อมและสามารถเตรียมการให้ทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

1.4) ควรจัดให้มีการตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ ให้พร้อมใช้งานเป็นประจำ และสม่ำเสมอ

1.5) ควรสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญในการป้องกันภัย และอุปกรณ์พร้อมใช้งานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการเพิ่มมาตรการในการเฝ้าระวัง และดำเนินการซักซ้อมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

1.6) ภาคราชการจะต้องสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป ให้รับทราบต่อบทบาทหน้าที่ และความสำคัญในการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างแท้จริง

1.7) สนับสนุนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ประชาชน ชุมชน เพื่อสร้างความตระหนักและให้เห็นความสำคัญ เพื่อทำให้เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น อย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ได้เกิดทักษะในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

1.8) สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอ เพื่อให้พนักงานและผู้ที่มีส่วนร่วมมีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน

1.9) ควรจัดพนักงานดับเพลิงและกู้ภัยที่มีความรู้และความสามารถในการถ่ายทอดไปแนะนำการป้องกันอัคคีภัยแก่ผู้ประกอบการ ประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการเกิดอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน

1.10) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีการพัฒนาเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่เป็นระบบ โดยจะต้องมีศูนย์อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล เพื่อดำเนินการสั่งการอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และจะไม่เกิดการซ้ำซ้อนในการสั่งการ นอกจากนั้น จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

**รายชื่อผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553**

1. นายจาตุร อภิชาติบุตร	หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	เขตตรวจราชการที่ 1
2. นายประชา เตรีตน์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	เขตตรวจราชการที่ 9 และ 13
3. นายวงศ์ศักดิ์ สวัสดิพานิชย์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	เขตตรวจราชการที่ 7 และ 10
4. นายสุกิจ เจริญรัตนกุล	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	เขตตรวจราชการที่ 16
5. นายชุมพร พลรักษ์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	เขตตรวจราชการที่ 8
6. นายอธิคม สุพรรณพงศ์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	เขตตรวจราชการที่ 12 และ 14
7. นายวินัย บัวประดิษฐ์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	เขตตรวจราชการที่ 17
8. นายวีระยุทธ เอี่ยมอำภา	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	เขตตรวจราชการที่ 5 และ 11
9. ว่าที่ ร.ต.โอภาส ศเวตมณี	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	เขตตรวจราชการที่ 2 และ 18
10. นางสาวเรืองวรรณ บัวนุช	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	เขตตรวจราชการที่ 15
11. นายพินิจ เจริญพานิช	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	เขตตรวจราชการที่ 7 และ 10
12. นายขจรศักดิ์ สิงโตกุล	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	เขตตรวจราชการที่ 4 และ 6
13. นางวรรณิดา บุญประคอง	ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	เขตตรวจราชการที่ 3

ที่ปรึกษา

1. นายจาตุร อภิชาติบุตร

หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
2. ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยทุกเขต

บรรณาธิการ

นายดำรงชัย พุ่มสงวน

ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์

คณะผู้จัดทำ

1. นางสาวปริญญช เจริญผล

ผู้อำนวยการส่วนตรวจราชการ
2. นายพีระพลธ์ สำเภา

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
3. นายอุทัย ชันโฬาร

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ ชรก.สตร.สป.
4. นางสาวปิยะดา เขวณะคุณ

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
5. นางสาวสุชาดา แสงสิน

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน